

naše delo

LASILO SKUPŠČINE
OBČINE LAŠKO

Pred domom Dušana Poženela v Laškem, ko občani na javnem zborovanju protestirajo proti zločinski vojni v Vietnamu

Slika: Foto-kino krožek Laško

naše delo

Iz vsebine novembrske številke:

Miha Prosen, predsednik občinske skupščine:	Občina Laško ob Dnevu republike	1
	Protestiramo proti zločinski vojni	6
	Dan republike — naša sreča in naš ponos	8
Lev Tičar:	Pred rebalansom občinskega proračuna za leto 1967	10
Rudi Dremelj:	Od katerih storitev in prometa blaga na drobno plačujemo prometni davek	13
Jože Kajtna:	Komisija pripravlja spremembo občinskega statuta	18
Marko Kmecl, dipl. ing. gozdarstva:	Z novo sečno sezono se lotimo dela v gozdu že v jeseni!	21
Anton Terbovc:	Kako smo bili letos in kako bomo preskrbljeni z umetnimi gnojili v prihodnjem letu	24
Pavle Ajdnik:	Turistična sezona nas je rahlo razočarala	27
Miha Prosen:	Sposobni kadri v gospodarstvu — osnovni pogoj za uspešno uresničenje gospodarske reforme	30
Franc Perše:	Nekaj o postopku ob reelekciji direktorjev	33
Jože Kos:	Kakšna bo bodoča organizacija zdravstvene službe?	35
Avgust Pinter:	Primanjkljaj na skladu zdravstvenega zavarovanja delavcev	38
Miha Prosen:	Za investicije v zdravstvu je treba čimprej uresničiti sprejeti dogovor	39
Miro Gradič:	Ali skrbimo dovolj za nepreskrbljene občane?	41
Jože Kos:	V razpravi je bil zakon o otroškem varstvu	45
Bojan Tanjšek:	Zakonodaja in praksa v komunalni zemljiški politiki	48
Cveto Knez:	Temeljna izobraževalna skupnost in njeni problemi	52
Vida Dobnik:	Zavarovalstvo in novi zavarovalni pogoji v prihodnjem letu	54
Slikovni vložki	NAŠE DELO V SLIKI	

NAŠE REDNE RUBRIKE:

— Iz skupščinske pisarne	57
— Mnenja občanov	61
— Iz oči v oči	62
— Pisma iz poštnih nabiralnikov krajevnih skupnosti	67
— Občani vprašujejo ...	68
— Razne objave	72

Novo naselje »Otok« v Laškem — zaključena celota stanovanjskih blokov

Na Ogečah pri Rimskih Toplicah so zrastle stanovanjski bloki in enodružinske hišice

Vsem bralcem, nazočnikom, sodelavcem, delovnim, družbeno političnim in drugim organizacijam, krajevnim skupnostim ter občanom naše občine ob zgodovinskem prazniku -

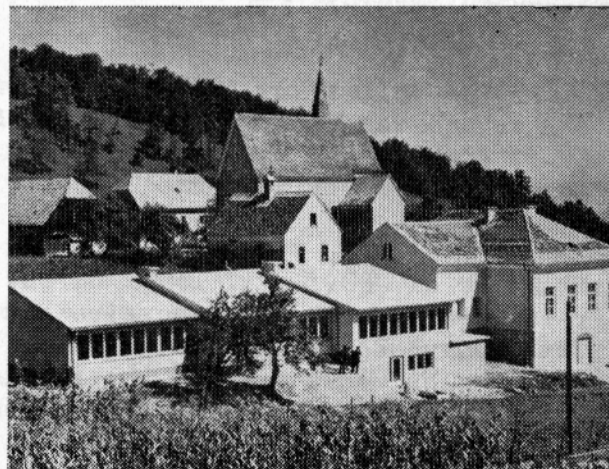
Dnevu republike

čestitajo

Skupščina občine Laško,
upravni organi
in uredništvo »Naše delo«

Tudi Njivice pri Radečah se ponašajo s sončnimi stanovanjskimi zgradbami

Osnovna šola Breze nad Laškim je letos z novim prizidkom dobila vse pogoje za normalen pouk

Miha PROSEN,
predsednik občinske skupščine:

OBČINA LAŠKO OB DNEVU REPUBLIKE

Letošnji praznik naše Republike - 29. november bomo praznovali v času, ko vsestransko ugotavljamo in analiziramo rezultate našega dela v pogojih, ki jih je pred nas postavila gospodarska reforma.

Zdaj, dve leti po sprejetju prvih ukrepov, ki so naznanjali pričetek reforme, lahko ugotovimo, da je prodrla v vse pore našega življenja in jo zato lahko upravičeno označimo kot reformo vsega našega družbenega življenja.

Lahko trdim, da kakor smo pripravljeni pričakali začetek gospodarske reforme in se vanjo aktivno vključili, danes po svojih močeh uresničujemo njene cilje.

V obdobju 1965 - 1967 smo zabeležili nove uspehe tako na področju gospodarstva kot na negospodarskih področjih. Z ekstenzivnega načina gospodarjenja, ki je bilo značilno še v prvi polovici leta 1965, smo počasi prehajali na umirjenejši in enakomernejši razvoj. Nesorazmerja med blagovnimi in denarnimi skladi, ki so bila v tem času še prisotna in so povzročala nestabilnost v našem družbenem in ekonomskem sistemu, so se ublažila in tako prispevala k stabilizaciji našega gospodarstva.

Doseženi gospodarski uspehi v letu 1966 so bili zelo zadovoljivi. Lahko bi celo rekel, da še niso v tem letu prišle do izraza vse značilnosti gospodarske reforme. V letu 1967 pa že beležimo določeno stagnacijo na gospodarskem področju. Vzroki so vsestranski in različni, zato jih bom skušal v nadaljevanju vsaj delno osvetliti.

Po naši oceni se je družbeni bruto proizvod v letu 1966 povečal za preko 22%, narodni dohodek pa le za 20%. Letos za devet mesecev pa že ugotavljamo določeno upadanje tako družbenega bruto proizvoda kot ustvarjenega narodnega dohodka.

Podobno tendenco upadanja lahko ugotovimo tudi pri rentabilnosti poslovanja naših gospodarskih organizacij. Ti dve merili poslovanja nas opozarjata, kljub določeni stopnji povečane produktivnosti, da se proizvodnja in njen obseg ne razvijata v smeri, ki bi bila popolnoma v skladu s prizadevanji gospodarske reforme.

Zaposlovanje je bilo zelo dinamično vse do konca leta 1965, ko so, bi lahko rekli, delovne organizacije zaposlovale delavce preko dejanskih potreb. Po reformi so naše delovne organizacije pristopile k odpravljanju nepotrebnih delovnih mest in k notranjim reorganizacijam. Število zaposlenih se je zato iz meseca v mesec zmanjševalo. Takšno gibanje je značilno tudi za letošnje leto.

Groba ocena strukture zaposlenih po kvalifikacijah nam pove, da z obstoječim stanjem ne moremo in ne smemo biti zadovoljni, saj še vedno mnogo delovnih mest zasedajo ljudje z neprimerno in nezadostno splošno ali strokovno izobrazbo. Stanje se sicer postopoma izboljšuje, vendar ne tako hitro, kot bi bilo to potrebno. Če bomo hoteli, da bodo tudi kadri v večji meri prispevali k večji produktivnosti, potem bomo morali v bodoče posvetiti temu vprašanju več pozornosti. Prav posebej pa bomo morali bolj načrtno reševati vprašanje zaposlovanja mlajših strokovnih kadrov.

Revalorizacija osebnih dohodkov je konec leta 1965 zajela vse naše delovne kolektive. Za kritje povečanih življenjskih stroškov so se koristila predvsem sredstva zmanjšanih prispevkov iz osebnih dohodkov. Povprečni osebni dohodki so se v letu 1966 v gospodarstvu povečali za okrog 27%, v prvem polletju letošnjega leta pa za nadaljnjih 12%. Pri tem moram poudariti, da gibanje osebnih dohodkov v letošnjem letu ni v skladu z rastjo produktivnosti dela, kar lahko, če se bo razlika še povečala, povzroča težave, ki bodo težko premagljive, saj lahko resno ogrožajo velike potrebe, ki jih imamo v gospodarstvu za modernizacijo proizvodnje.

Nov sistem delitve narodnega dohodka v letu 1965 je spremenil razmerja med tistim delom narodnega dohodka, ki ga dobi družba in tistim delom, ki ostane delovnim organizacijam. Medtem ko so bile delovne organizacije v letu 1965 udeležene v narodnem dohodku z 61%, se je v letu 1966 ta delež povečal na 67%. Z večjo udeležbo delovnih kolektivov v ustvarjenem narodnem dohodku se jim daje večja materialna osnova, hkrati pa se omogoča samostojnejše odločanje glede same reprodukcije. Zaskrbljujoče pa je dejstvo, da zaradi povečanja nekaterih obveznosti v letošnjem letu zasledimo določeno tendenco padanja tega razmerja v korist družbene skupnosti.

Obratna sredstva delovnih organizacij so se v lanskem letu povečala. Znatno pa se je zmanjšala hitrost obračanja.

Lahko bi rekel, da je bil problem pomanjkanja denarja v zadnjem obdobju eden izmed najtežjih problemov v našem gospodarstvu. Z novo kreditno denarno politiko so se znatno znižale možnosti najemanja kreditov za obratna sredstva. Tudi nove razmere na trgu, ko vsako blago ne gre več tako lahko v prodajo, so še povečale potrebe po obratnih sredstvih. Končna posledica vsega tega je bila, da so se vzporedno povečale zaloge, narastla je zadolžitev, skratka zmanjšala se je likvidnost našega gospodarstva.

Takšno stanje nas opozarja, da bo v bodoče treba prav posebno skrb posvetiti kvaliteti proizvodnje.

Investicije, ki so bile eden od glavnih vzrokov za inflacijska gibanja v časih pred reformo, so se v zadnjih dveh letih znatno zmanjšale. Manjša denarna sredstva so bila vložena predvsem v osnovna sredstva. Povečale pa so se naložbe v obratna sredstva, vendar še ne v takšni meri, ki bi v sedanjih pogojih omogočila normalno poslovanje našega gospodarstva. Upadanje investicij je posledica restriktivskih ukrepov, ki postavljajo težje pogoje za najemanje kreditov. Drugi vzrok pa je v tem, da so bila večja investicijska dela, predvsem v naši industriji dokončana že v letu 1965.

Ta del bi lahko zaključil z ugotovitvijo, ki jo je že postavil tov. AJDNIK v 2. številki tega glasila, da so glavne značilnosti iz poslovanja našega gospodarstva za preteklo obdobje predvsem naslednje:

- zmanjšanje celotnega, narodnega in čistega dohodka;
- manjši fizični obseg proizvodnje zlasti v industriji, v ostalih področjih pa delno povečanje;
- nižja produktivnost dela;
- pomanjkanje obratnih sredstev;
- povečane zaloge in obveznosti do dobaviteljev;
- rahlo nazadovanje zaposlovanja;
- šolska in strokovna izobrazba zaposlenih še vedno ne odgovarja zahtevam;
- v obrti ugodnejši poslovni rezultati;
- osebni dohodki kljub nižji produktivnosti v porastu.

Dodel bi le tiste značilnosti, ki kažejo na določeno stabilizacijo in vključevanje našega gospodarstva v reformo. To so:

- umirjenost v vseh oblikah družbene potrošnje;
- zmeren porast cen v primerjavi s prejšnjimi leti;
- enakomernejše naraščanje osebnih dohodkov;
- umirjena industrijska proizvodnja;
- enakomernejši porast kmetijske proizvodnje;
- manjši posek lesa;
- porast zalog gotovih izdelkov.

Nov sistem financiranja stanovanjske izgradnje, ki se je pričel 1/1-1965, ni mogel v prvem letu obstoja zagotoviti dovolj sredstev za pospešeno stanovanjsko izgradnjo. Zaradi tega smo na tem področju v zadnjih dveh letih delno nazadovali. Ta ugotovitev velja zlasti za družbeni sektor, dočim smo v zasebnem sektorju zgradili več stanovanj kot v letu 1966. Vzroki za počasnejšo stanovanjsko izgradnjo v družbenem sektorju so predvsem v tem, da so po ukinitvi stanovanjskih skladov sredstva bila prenešana v kreditno banko, sredstva prispevka za stanovanjsko izgradnjo pa ostajajo podjetjem, ki v glavnem dodeljujejo kredite za zasebno gradnjo svojim delavcem.

V obeh obravnavanih letih smo intenzivneje pristopili k urejevanju in izpopolnjevanju komunalne graditve. Večji poudarek pri reševanju komunalnih problemov je bil tudi na krajevnih skupnostih, kot osnovnih nosilcih razvoja na posameznih področjih. Dela so potekala pri obnovitvah in razširitvah kanalizacije predvsem na mestnih območjih, nove kanalizacije pa so se gradile pri novogradnjah.

Večja sredstva kot v preteklih letih so bila namenjena za razširitev in izgradnjo novih vodovodov ter za elektrifikacijo v določenih naseljih. Obnavljali in asfaltirali so se tudi nekateri cestni odseki, pločniki in parkirišča. Skrb in sredstva za vzdrževanje občinskih cest in cest IV. reda so

bila prenešena na krajevne skupnosti. S pomočjo delovnih organizacij in občanov je bilo zgrajenih več cest in poti, ki povezujejo določena naselja in omogočajo boljše medsebojno komuniciranje.

Začela so se torej dela v širšem obsegu, da bi se naš komunalni sistem iz tega aspekta izpopolnil in v bodoče lahko razvijal hitreje ter sledil razvoju drugih dejavnosti.

Ukinitev okraja v aprilu 1965 je pripomogla, da so se bolj utrdili odnosi posameznih občin do služb medobčinskega pomena. Tudi odnosi teh služb do občine in obratno so se okrepili. Naša skupščina ni samo dodeljevala potrebna sredstva za financiranje teh služb, temveč je periodično obravnavala njihovo problematiko ter s potrebnimi zaključki in priporočili pripomogla k reševanju tekočih problemov teh služb.

Na področju družbenih služb v občini so vsa naša prizadevanja bila usmerjena k ekonomičnejši organizaciji zdravstva, šolstva in kulture.

Na področju zdravstva so bili glede integracije zdravstvenih domov in reševalne službe doseženi predvideni rezultati. Nova zdravstvena služba v občini je omogočila bolj enotno reševanje problemov na tem področju, rentabilnejše oziroma ekonomičnejše poslovanje, enotno nastopanje do pristojnega komunalnega zavoda za socialno zavarovanje, centralizacijo denarnih sredstev ter možnost boljše organizacije, kar je nedvomno koristilo hitrejšemu reševanju nalog v našem zdravstvu.

Računam, da bo s pomočjo delovnih organizacij, zdravstvenega doma in občinske skupščine v letu 1968 prišlo do izgradnje nove zdravstvene ambulante v Radečah.

Položaj osnovnega šolstva v občini v zadnjih dveh letih ni bistveno napredoval v materialnem pogledu. Še vedno bodo potrebne velike investicije na tem področju, če bomo hoteli vsaj delno zadovoljiti potrebam. Da bi se stanje izboljšalo, je naša občina že v letu 1965 pristopila k načrtnemu reševanju tega problema.

S pomočjo delovnih organizacij in prispevkov občanov nam je v letošnjem letu uspelo zadovoljivo rešiti problem osnovne šole v Brezi. Izvršena je bila adaptacija že obstoječega objekta in dograjen nov del šole. Vrednost vseh del in opreme znaša nekaj nad 57 milijonov starih dinarjev. Do leta 1970 naj bi realizirali program sklada za investicije v osnovnem šolstvu, ki predvideva še gradnjo osnovne šole v Laškem in v Rimskih Toplicah.

Po predračunih bi vrednost obeh investicij znašala:

- osnovna šola Laško (I. etapa)	180 milijonov S din
- osnovna šola Rimske Toplice	280 milijonov S din.

Ker nismo uspeli z uvedbo samoprispevka občanov, s katerim smo računali na cca 20 milijonov S din prispevkov letno, se je predvidena gradnja šole v Laškem za nekaj časa odložila. Temu je prispevalo tudi dejstvo, da sklad ni v letu 1967 dobil iz republiških virov planiranega posojila.

Glede na odločitev Republiške izobraževalne skupnosti SRS, da uvrsti gradnjo osnovne šole v Laškem v minimalni program izgradnje osnovnih šol, računamo, da bomo v začetku leta 1968 pričeli z gradnjo te šole.

Naše osnovno vodilo je bilo in naj bi tudi ostalo, da se v bodoče razvoj osnovnega šolstva v občini mora usmeriti v izoblikovanje treh osnovnih šolskih središč: v Laškem, Rimskih Toplicah in Radečah.

S sprejetjem Zakona o financiranju izobraževanja so bili v šolstvu zagotovljeni samostojni in stalni viri financiranja. Od 1/7-1967 financiranje šolstva ni več odvisno od proračunov, s čemer so podani pogoji za enakomernejši razvoj izobraževanja v naši družbi.

Na področju otroškega varstva nam ni uspelo storiti vse, kar bi bilo potrebno. Razlogi naših neuspehov na tem področju so predvsem v neurejenem sistemu financiranja tega področja dejavnosti.

Kljub določenim objektivnim momentom nam je uspelo s pomočjo krajevne skupnosti in krajevnih družbeno političnih organizacij izboljšati in povečati obseg poslovanja otroško varstvene ustanove v Laškem. Pri tem moram poudariti, da smo naleteli na polno razumevanje pri prizadetih delovnih organizacijah.

V naslednjem obdobju bo treba pristopiti h gradnji potrebne otroško varstvene ustanove tudi v Radečah. Prepričan sem, da bodo novi predpisi, ki se pripravljajo, omogočili bolj načrtno reševanje problemov na področju otroškega varstva.

Pregled razvoja kulturnih dejavnosti v preteklih dveh letih nam priča, da nismo dosegli na tem področju posebnega napredka.

Določen napredek je bil dosežen le na področju materialnih pogojev za te vrste dejavnosti, saj nam je uspelo s pomočjo delovnih organizacij obnoviti dom "Dušana Poženela" v Laškem.

Glede financiranja te dejavnosti smo v letu 1965 pristopili k ustanovitvi posebnega sklada pri občinski konferenci SZDL, preko katerega bi se naj financirale vse kulturno prosvetne in telesno vzgojne dejavnosti v občini.

Kljub dobremu namenu cilja nismo dosegli, ker sklad ni razpolagal z minimalno potrebnimi sredstvi. Akcija, da bi delovne organizacije prispevale v ta sklad vsako leto 0,13% ustvarjenega dohodka, pa ni naletela na razumevanje.

Tudi na telesno vzgojnem področju nismo bistveno napredovali in dosegli željenih ciljev. Eden izmed osnovnih vzrokov je v pomanjkanju ustreznih športnih objektov. To vprašanje je predvsem pereče v Laškem, kjer razen manjšega igrišča pri osnovni šoli nimamo ustreznih športnih objektov.

Priznati pa moram, da so v nekaterih krajih naše občine, predvsem v Radečah telesno vzgojne dejavnosti prisotne in delavne.

Nobenega dvoma ni, da zaradi skromno odmerjenega prostora ni bilo mogoče v tem sestavku obravnavati vseh značilnosti in pomanjkljivosti našega dela, ki so pripomogle, da doseženi uspehi niso bili še večji.

Za zaključek želim izkoristiti priliko, da preko te informacije čestitam vsem bralcem ob prazniku naše Republike z željo, da bi še nadalje s skupnimi naporami reševali probleme in naloge in tako ustvarjali boljše pogoje življenja za vse občane in delovne ljudi naše družbeno politične skupnosti!

PROTESTIRAMO PROTI ZLOČINSKI VOJNI !

Vojna v Vietnamu divja z nezmanjšano krutostjo dalje. Svet iz dneva v dan spoznava, da imperializem prizanesljivosti in človekoljublja ne pozna. Zato se v svetu - do včeraj naklonjenem tako imenovanemu "svobodnemu svetu" in demokratičnim Združenim državam Amerike - porajajo vedno bolj spontani in vedno bolj srditi odpori do amariškega početja v deželi krvoprelitja in nasilja. 21. oktober je postal mednarodni dan solidarnosti z vietnamskim ljudstvom. Tega dne so napredne organizacije po vsem svetu organizirale velike demonstracije, med katerim so izstopale prav tiste iz Združenih držav Amerike, kar priča, da je zdravo jedro amariškega naroda ogorčeno nad Johnsonovo administracijo.

Tudi v Jugoslaviji smo tega dne zborovali in manifestirali za trpeče vietnamsko ljudstvo, ki krvavi za svoj najsvetlejši ideal: svobodo, enakopravnost in neodvisnost !

V laški občini je bilo ta dan zelo živahno, saj smo imeli na več mestih protestna zborovanja. Bili smo ena redkih občin v Sloveniji, ki ji je uspelo organizirati javno zborovanje. To zborovanje je bilo 21. oktobra ob 11. uri pred domom Dušana Poženela v Laškem, na katerem so občani sprejeli skupno resolucijo.

RESOLUCIJA OBČANOV OBČINE LAŠKO

Ob 21. oktobru, mednarodnem dnevu solidarnosti s trpečim vietnamskim ljudstvom se tudi mi Jugoslovani in med njimi prebivalci občine Laško ogorčeni in prizadeti pridružujemo vsem mirovnim silam v svetu, ki obsojajo nečloveška početja sodobnega imperializma. Najodločneje obsojamo barbarstvo in agresijo tiste visoko civilni-

zirane dežele, ki se tako rada širokousti s svojo demokracijo in v imenu te svobode kruto duši prižadevanje podjarmljenih narodov po svobodi in neodvisnosti. Vendar pa Združene države Amerike, za katere predstavlja umazana vojna v Vietnamu največjo sramoto današnjega civiliziranega in kulture željnega sveta, bi bile po drugi strali lahko silno ponosne na mnoge svoje sinove in hčere, ki solidarizirajo s trpečimi in po svobodi hrepenečimi. Režim se z njimi ne ponaša, mi pa jih občudujemo, kakor občudujemo vse progresivne sile, ki se v imperialističnem agresijo podpirajočem svetu borijo proti vojni in proti podpori vojne v lastni deželi. Mirovne organizacije v Združenih državah, ki so lani 21. oktobra organizirale "pohod na Washington", ne izražajo danes le moralne podpore vietnamskemu ljudstvu, te organizacije predstavljajo najbolj zdravo jedro ameriškega naroda, ki mu je edini ideal mir in svoboda za vse narode sveta, svoboda, ki si jo ljudstvo ustvarja samo in ne svoboda, ki mu jo vsiljuje tuja sila s svojim uničujočim orožjem.

Če se Združene države v svoji vojaški pustolovščini opirajo na peščico domačih odpadnikov vietnamskega ljudstva, potem bi že spričo svetovnega javnega mnenja morale pokazati mnogo večji posluš za težnje miroljubnih narodov.

Zato občani občine Laško sočustvujemo in se solidariziramo s trpečim vietnamskim ljudstvom, ko smo mu pripravljeni kadarkoli stati ob strani - mu pomagati moralno in materialno, poleg tega pa toplo pozdravljamo vse tiste sile v domovini in v svetu, ki se bojujejo proti zločinski vojni, ki na vsakem koraku kažejo odkrit obraz zločinski imperialistični politiki, zlasti pa tiste, ki se zoperstavljajo agresivni politiki in za ideal svobode ne pomišljajo žrtvovati tudi svoja življenja!

Nikjer na svetu boj za svobodo in boj proti agresiji ne sme ostati osamljen, kakor tudi ni bil osamljen boj jugoslovanskih narodov proti fašizmu v ljudski revoluciji!

Tudi mi se pridružujemo vsem tistim miroljubnim silam, ki zahtevajo takojšnje prenehanje bombardiranja in vseh ostalih agresivnih postopkov! Le to nam bo jamstvo za ohranitev najsvetlejšega, kar imamo - miru in svobode !

NAJ ŽIVI SLAVNO VIETNAMSKO LJUDSTVO !

NAJ ŽIVE VSE MIROLJUBNE SILE V SVETU !

DAN REPUBLIKE - NAŠA SREČA IN NAŠ PONOS

Organizirajmo svečano akademijo v vseh krajih naše občine, da bomo ta dan čimbolj dostojno proslavili.

Že štirindvajset let nas loči od rojstnega dneva republike. O tem govori datum 29. november 1943 v grbu Socialistične federativne republike Jugoslavije. Na ta dan je z odlokom predstavnikov oboroženega naroda uzakonjeno to, kar se je pričelo porojevati s prvim strelom partizanske puške leta 1941.

Uzakonjen je in svečano potrjen obstoj resničnosti, ki je nastala v krvavih spopadih na vseh področjih tedaj razkosane domovine.

ŠRIRIINDVAJSET LET je v zgodovini naroda kratko obdobje. Morda tudi prekratko, da bi lahko dobilo značajnejše mesto. Medtem pa je tudi lahko dovolj dolgo, da vtisne v zgodovini naroda neizbrisen pečat vrednosti večnega pomena.

Obletnica rojstva nove Jugoslavije, nam daje možnost, da sumiramo rezultate naših naporov.

Pot od NARODNOOSVOBODILNIH odborov, ki so prvi pričeli funkcionirati že leta 1941 na osvobojenem ozemlju, preko I. in II. zasedanja AVNOJ-a do osvoboditve in sprejetja nove USTAVE 1946 je

bila dolga-izpisana s krvjo. Vendar pa uspešna in ustvarjalna. Narodnoosvobodilni odbori kot organi oblasti naroda v borbi za življenje in smrt so v teku borbe izvrševali naloge neprecenljive vrednosti. Bili so med osnovnimi faktorji, ki so pripravljali potrebne pogoje za zmagoviti konec vojne.

Maja 1945 je bil izgnan poslednji okupatorski vojak iz naše domovine, medtem ko je bila domovina porušena. Mnoga naravna in druga bogatstva so bila oropana ali uničena. Malo industrije, ki jo je imela stara Jugoslavija, je bila onesposobljena za proizvodnjo. Pričela se je nova borba, borba za proizvodnjo, borba za socializem.

Ob dnevu Republike se bomo spomnili vseh žrtev, ki so jih jugoslovanski narodi žrtvovali najprej v borbi za svoj obstanek in nadalje v borbi za boljše življenje.

Prav zaradi tega smatramo, da v vseh krajih naše občine organiziramo svečane akademije. Organizatorji le-teh naj bodo kot osnovni nosilci krajevne organizacije socialistične zveze, kot tesni sodelavci pa vse ostale družbeno-politične in kulturno-prosvetne organizacije.

Zaradi tega, ker niso bile posebne proslave v počastitev 50-letnice Oktobrske revolucije, naj se na svečanih akademijah dà poudarka tudi temu velikemu jubileju.

Prepričani smo, da bomo oba praznika - DAN REPUBLIKE in 50 - letnico OKTOBRSE REVOUCIJE - s sodelovanjem vseh faktorjev v naši občini dostojno proslavili.

OBČINSKA KONFERENCA SZDL

L A Š K O

Lev TIČAR:

PRED REBALANSOM OBČINSKEGA PRORAČUNA ZA LETO 1967

Občinska skupščina bo na svojem novembrskem zasedanju obravnavala med drugim tudi osnutek odloka o spremembi odloka o proračunu občine Laško za leto 1967.

V tem osnutku gre za rebalans proračuna, ki ga narekujejo predvsem trije razlogi:

1. nov način financiranja Temeljne izobraževalne skupnosti Laško, ki se je uveljavil s 1.7.1967 v obliki neposrednega odliivanja sredstev na račun te skupnosti,

2. na novo pojavljene potrebe, za katere bi bilo treba zagotoviti dodatna sredstva in

3. razmeroma ugoden priliv nekaterih dohodkov, kar velja zlasti za kategorijo " Davki in Takse " , v manjši meri pa tudi za kategorijo " Prispevki " .

Realizacija letošnjega proračuna za obdobje prvih desetih mesecev kaže, da smo od posameznih vrst planiranih dohodkov kar zadovoljivo realizirali:

- na prispevkih	81,1 %
- na davkih	89,9 %
- na taksah	85,5 %
- na ostalih vrstah dohodkov, vključno dopolnilna sredstva republike	64,9 %
- na prenešenih sredstvih	101,4 %
- skupaj na vseh dohodkih	82,7 %.

Kompleksno vzeto na prvi pogled dohodki po dospelih dvanajstlinah sicer zaostajajo za 0,6% od planiranih, vendar je treba upoštevati, da se prispevki iz osebnega dohodka od delovnega razmerja za mesec oktober 1967 še niso prilili na proračun in so ti v zaostanku najmanj za 4,1 %. Razen tega dospevajo tudi ostali prispevki in davki občanov v plačilo po zaključeni dokončni odmeri in obračunskih položnicah šele 15.11. 1967. Zato je močnejši priliv teh vrst dohodkov pričakovati šele od tega dne dalje predvsem pa v decembru 1967. Značilen za to obdobje je

tudi razmeroma zelo ugoden priliv dohodkov na prometnem davku od malo-prodaje, ki obeta, da bodo dohodki po sedanji dinamiki presegli prvotno planirane postavke.

Ob taki situaciji, če bo gibanje dohodkov ostalo na sedanji ravni tudi v poslednjih dveh mesecih letošnjega leta, lahko upravičeno pričakujemo predlagano povečanje dosedanjega proračunskega potenciala, ki se od dosedanjih N din 6,965.000,00 zvišuje na N din 106.000,00 t.j. na N dinarjev 7,071.600,00, hkrati pa znižuje za tisti del sredstev, t.j. za N din

1,383.000,00, ki se počenši od 1.7. 1967 dalje odlivajo na poseben račun Temeljne izobraževalne skupnosti za financiranje vzgoje in izobraževanja.

Tako ostaja za financiranje čistih proračunskih potreb le še razlika N din 5.688.600,00 kot je v tem obsegu izdelan osnutek rebalansa.

S predloženim rebalansom planiramo, da se bodo prej omenjene vrste dohodkov povečale za N din 290.200,00 nekateri dohodki, ki so bili prvotno razmeroma visoko planirani, pa znižali za N dinarjev 183.600,00. Tako gre pri predloženem rebalansu, kot že rečeno, za čisto povečanje proračunskega obsega v znesku 106.600,00 N dinarjev.

S tem rebalansom se hkrati občinski proračun tudi vsklajuje s prakso glede financiranja vzgoje in izobraževanja v občini. Ob sprejemanju občinskega proračuna v marcu 1967 kriteriji za financiranje še niso

bili povsem znani, zato je prvotno sprejeti proračun s potencialom N dinarjev 6.965.000,00 vključeval še vse dohodke. S sprejetjem zakona o izobraževalnih skupnostih in o financiranju vzgoje in izobraževanja v SR Sloveniji in na podlagi odloka o določitvi stopenj občinskega prispevka za izobraževanje v letu 1967, kakor sta ga sprejela oba zbora občinske skupščine dne 16. junija 1967, so se počenši od 1. julija 1967 posamezne vrste dohodkov začele odlivati neposredno na račun Temeljne izobraževalne skupnosti. To pa praktično pomeni, da bodo dohodki občinskega proračuna v drugem polletju za ta del dohodkov t.j. za 1,383.000.- N dinarjev nižji.

Ti premiki, ki so nastopili med letom so torej in predvsem narekovali potrebo po rebalansu letošnjega proračuna.

V okviru novega proračunskega potenciala - 5,688.600.- N dinarjev - so bili s predloženim rebalansom uravnoteženi tudi izdatki.

Rebalansirani izdatki po glavnih namenih	V N dinarjih	
	Povečanje	Zmanjšanje
- za dejavnost šol	219.771,88	
- za znanstveno in kulturno prosvetno dejavnost	23.000,00	
- za socialno varstvo	16.960,40	
- za zdravstveno varstvo	7.000,00	
- za delo državnih organov	22.546,84	
- za dejavnost krajevnih skupnosti	72.814,00	
- za negospodarske investicije		47.278,00
- za vlaganje v rezervni sklad in v posebno proračunsko rezervo		1,608.600,00
- za proračunske obveznosti iz prejšnjih let	17.384,88	
Skupaj:	379.478,00	1,655.878,00
Čisto znižanje proračunskega obsega znaša torej	1,276.400,00	

S takšno razporeditvijo dohodkov po gornjih glavnih namenih računamo, da bodo planirane potrebe iz letošnjega proračunskega poslovanja pokrite in da jih bo mogoče sfinancirati v celoti.

Za zaključek bi poudaril, da bo

- iz neposrednega priliva z udeležbo na dohodkih po stopnjah iz občinskega odloka 1,383.000.- N din
- s posebno dotacijo iz občinskega proračuna 214.000.- N din

To zadnjo postavko zagotavlja Temeljni izobraževalni skupnosti osnutek pripravljenega rebalansa, ker je pričakovana dotacija republiške izobraževalne skupnosti odpadla. Prav zaradi tega je povečanje sredstev namenjenih za dejavnost šol tako močno.

Povečanja pri ostalih glavnih namenih so nastala zaradi potreb, ki so se pokazale v teku leta, zmanjšanje pa zato, ker realizacija potrošnje ne kaže, da bi bilo treba zagotavljati sredstva v obsegu prvotno planiranih postavk.

Znižanje na negospodarskih investicijah se nanaša v glavnem na izločitve izdatkov namenjenih v sklad za uporabo mestnega zemljišča, ker je bil enak znesek izločen tudi na dohodkih.

temeljna izobraževalna skupnost za financiranje svojih potreb imela v drugem polletju na razpolago vsega 1,597.000.- N din. V tem obsegu je tudi sprejela svoj finančni načrt.

Ta sredstva bo dobila predvsem iz dveh virov:

Najpomembnejše znižanje pa vsekakor predstavlja postavka za vlaganje v rezervni sklad in v posebno proračunsko rezervo.

Ta se nanaša na sredstva, ki se kot dohodki odlivajo za financiranje vzgoje in izobraževanja, zato rebalans to postavko v celoti odpravlja.

Dinamika dohodkov v prvih desetih mesecih nakazuje, da bo s predloženim rebalansom mogoče zagotoviti planirani obseg dohodkov, Financiranje temeljne izobraževalne skupnosti, ki se je začelo s 1. julijem 1967., pa je narekovalo takšen rebalans, da bo tudi občinski proračun vsklajen s prakso, potrebe proračunske potrošnje, ki bi jih bilo treba še do konca letošnjega leta pokriti, pa prilagojene na njegovo zmogljivost.

NAROČAJTE " NAŠE DELO " ,

ki vas obvešča o vseh pomembnih vprašanjih in dogajanjih v občini !

Rudi DREMLJ:

OD KATERIH STORITEV IN PROMETA BLAGA NA DROBNO

PLAČUJEMO PROMETNI DAVEK

Prometni davek je uveden z namenom, da z njim vsklajujemo razmerja med proizvodnjo in potrošnjo, razmerja v cenah kot tudi, da z njim družbeno politične skupnosti ustvarjajo dohodke, s katerimi krijejo delno svoje potrebe.

Pod pojmom prometnega davka razlikujemo v glavnem dve vrsti in to:

A. prometni davek od plačil za storitve

B. prometni davek od prometa blaga na drobno (maloprodaja)

A. Prometni davek od plačil za storitve

Občinska skupščina je z odlokom o občinskem prometnem davku v tarifi predpisala, od katerih storitev plačujemo prometni davek in po kaki stopnji. Med ostalim so taksativno našteje vse vrste uslug - storitev, kakor tudi davčne oprostitve in olajšave in način obračunavanja ter plačevanja prometnega davka.

Občan pa se marsikdaj vprašuje: od česa naj plačam prometni davek in v kaki višini, predvsem pa, od katere osnove?

Davčna osnova je plačilo, doseženo za storitev, zmanjšano za vrednost porabljenega materiala. S plačilom za opravljeno storitev je mišljeno plačilo v denarju ali naravi, oziroma vrednost protidajatev ali opravljenih protistortev.

Pri vsem tem pa še marsikomu ni jasno, kdo je davčni zavezanec za plačilo prometnega davka na usluge in kdo mora po preteku določene dobe obračunati davek odvesti občini?

Davčni zavezanec je vsak izvrševalec storitev, ki kakršne koli storitve opravlja za zasebni sektor, bodisi delovna organizacija ali zasebnik. Če pa izvršuje usluge delovna organizacija drugi delovni organizaciji ali zasebnik delovni organizaciji se davek na usluge ne obračunava niti ne plačuje.

Uslužnostna dela bi zaradi večjega pregleda iz občinskega odloka o prometnem davku razdelili na 5 glavnih skupin:

I. KOMUNALNE STORITVE

kamor štejemo predvsem usluge za popravilo elektrike, vodovoda, plina, cest in podobno.

II. - PREVOZNE USLUGE

kamor štejejo prevozne usluge vseh vrst, ki jih opravljajo občani in civilno-pravne osebe. Tu je mišljen prevoz blaga oziroma materiala z motornimi ali vprežnimi vozili ter prevoz potnikov v krajevnem ali medkrajevnem prometu.

Poleg tega še spada v to skupino tudi prenos ali transport lesa z bosanskimi konjiči ali pa vleka lesa do kamionskih gozdnih poti. Glede na raznolikost v navedenem transportu veljajo naslednje stopnje za prevozne ali špeditorske usluge:

20% - od prevoza s tovornimi avtomobili ali vprežnimi vozili za prevožen tovor od bruto računa

10% - od vseh prevozov oseb - taksi služba

10% - od vleke lesa do gozdne poti.

Vsega navedenega davka pa ne plačujejo od izvršenih uslug družbene pravne osebe, ker so v smislu 16. člena temeljnega zakona o prometu davku tega plačila oproščene.

III. - GRADBENE IN MONTAŽNE USLUGE

za to skupino uslug je bil do 1.3.1967 predpisan davek 15%, od tega dne dalje pa je občinska skupščina stopnjo znižala na 10%.

Kot gradbene storitve se smatrajo naslednja dela: zidarska, tesarska, betonerska, krovna, fasaderska, kamnoseška na stavbah, keramična, sadrarska, soboslikarska, pleskarska, parketarska, izdelava ksilolit podov, polaganje in oblaganje raznih ploščic na zgradbah, steklarska, ključavničarska in kleparska dela, instalaterska dela na vodovodih in kanalizaciji, sanitarnih napravah, centralni in etažni kurjavi ter elektroinstalaterska in podobna dela oziroma storitve.

Z montažnimi storitvami pa so mišljene storitve pri postavljanju in usposobitvi strojev, naprav in železnih konstrukcij za končen namen in uporabo ter druge storitve na instalacijah, s katerimi se stroji, naprave in drugo povežejo z osnovnim instalacijskim omrežjem.

IV. - DRUGE OBRATNE STORITVE

v to skupino spadajo vse ostale storitve obrtniškega značaja, ki niso do sedaj našteje.

Prometni davek na te usluge znaša 10%.

Da pa bi bile tiste obrti, ki jih občan vsaki dan in česče potrebuje, po čim nižji ceni na razpolago občanom, je občinska skupščina oprostila plačevanja prometa davka na usluge naslednje obrti: krojače, šivilje, čevljarje, sedlarje, mlinarje, pekarne, brivce in frizerje, brusarje, fotografe, optike, urarje, kovače in kolarje, (slednje samo za popravila kmečkega orodja), okovanje vozov ter podkovanje konjev, mesarje, dimnikarje, pletilje, čistilce motornih vozil in žagarje drv.

Od te skupine tudi ne plačujejo prometnega davka tisti zavezanci - obrtniki, katerim se prizna davčna olajšava ali oprostitve, o kateri smo pisali na trideseti strani druge številke glasila "NAŠE DELO".

V. - OSTALE NEOBRTNE STORITVE*

Le-te delimo po višini predpisane stopnje:

- po 5% je dolžan davčni zavezanec odvesti občini od skupnega inkasa za prodane kino vstopnice, za prodane vstopnice za modno revijo in za vse ostale vstopnice, ki se prodajajo na prireditvah. Izvzete so le kulturne prireditve, če niso prirejene s plesom in če se na njih ne točijo alkoholne pijače.

Davčni zavezanec je nadalje dolžan plačati predpisani davek tudi od vseh plačil za reklame, ki se objavljajo v kinematografih in končno tudi od vseh plačil, ki jih prejmejo za oddajanje sob in ležišč gostinske in druge delovne organizacije kakor tudi zasebniki - občani.

- po stopnji 10% morajo plačati prometni davek vsi, ki prejemajo plačila za zakup ali podzakup premičnin ali nepremičnih stvari. Najemnina za najem ali podnajem stavb ne podlega plačilu tega davka. Prav tako omenjenega davka ne plača kmetijska zadruga ali kmetijska gospodarska organizacija, če oddaja ali vzame v zakup kmetijska zemljišča.

Po stopnji 10% se plačuje prometni davek od vrednosti prodanih srečk za igre na srečo, na javne stave, od prirejanja loterij, tombol in slično, izvzemši igre na srečo, ki jih prireja Jugoslovanska loterija.

Sicer pa zahteva tukajšnji finančni organ, da mora prireditelj igre na srečo najmanj 10 dni pred prireditvijo predložiti vse srečke v žigosanje radi kontrole in poznejšega obračuna.

Po 16. členu temeljnega zakona o prometnem davku se prometni davek na usluge ne plačuje od naslednjih storitev:

1. od poštnih, telegrafskih in telefonskih storitev
2. od prevoza potnikov in blaga, ki ga opravijo družbene pravne osebe
3. od plačil za storitve opravljene v tujini
4. od storitev, ki jih opravlja Jugoslovanski Rdeči križ in od storitev, ki jih druge organizacije in osebe opravijo Jugoslovanskemu Rdečemu križu, da more uresničevati svoje cilje in naloge
5. od zdravstvenih storitev, ki jih opravljajo družbene pravne osebe.

B. Prometni davek od prometa blaga na drobno (od maloprodaje)

Ko občani kupujejo razno industrijsko blago po trgovinah, skladiščih ali ga uvažajo, plačajo hkrati tudi prometni davek od maloprodaje, ki je vključen v ceni posameznega proizvoda.

Prometni davek je predpisan po zveznih, republiških in občinskih predpisih in ga zato tudi tako imenujemo: zvezni, republiški in občinski prometni davek. Komu ta davek pripada, nam pove že naslov sam.

Davek od maloprodaje mora obračunavati prodajalec oziroma tisti, ki opravi promet blaga na drobno. Načelno mora tudi prodajalec ali tisti, ki uporabi proizvode, katere je sam proizvedel, ali nabavil in uporabil zase, obračunati in plačati prometni davek od maloprodaje.

Vprašanje pa nastane, od katere osnove?

Predpis določa, da je davčna osnova od prometa blaga na drobno skupen znesek plačila za prodano blago, v katerem so obseženi tudi vsi postranski stroški, ki jih je prodajalec zaračunal kupcu, medtem ko je davčna osnova od lastnih proizvodov, ki jih proizvajalec porabi zase, vsakokratna prodajna tržna cena, ki bi se dosegla, če bi se ti proizvodi prodali na trgu. (N.pr. če si nekdo kot cementninar izdelava doma opeko za lastne potrebe, mora od tega plačati prometni davek v višini 20% od tržne cene).

Predpisi o prometnem davku so prilično obširni in se stalno dopolnjujejo. Zaradi tega marsikdo ne ve, kako obračunati prometni davek. Vsem tem svetujemo, da se obrnejo pismeno ali osebno na oddelke za finance tukajšnje občine, kjer bodo dobili potrebne informacije in navodila za obračun.

Stopnje prometnega davka od prometa blaga na drobno so namreč proporcionalne in se določajo v odstotkih od prodajne cene ali v fiksnem znesku od merske enote. Te stopnje so določene za vsak posamezen proizvod v tarifi, ki pa je preobširna, da bi jo citirali v tem članku.

Na splošno lahko rešemo, da se za večino proizvodov obračunava 20% prometni davek, od katerega odpade: 12,5% na zvezni, 3,5% na republiški in 4% na občinski prometni davek.

Od živilskih proizvodov, razen od alkoholnih pijač, od prometa zdravil in slično se prometni davek ne plačuje.

Omenili smo alkoholne pijače. Od prometa alkoholnih pijač se torej prometni davek plačuje.

Predvsem naj povem, da lahko obračunavamo v tej skupini davek od dveh različnih osnov: od nabavne cene povečane za stroške nabave ali od maloprodajne cene, kar je vsekakor enostavnejše. Alkoholne pijače delimo zaradi različnih stopenj prometnega davka na pet skupin.

Stopnje prometnega davka so za posamezne vrste alkoholnih pijač prikazane v tabeli na naslednji strani.

V njej navajamo za vsako od glavnih vrst alkoholnih pijač skupne stopnje za zvezni in občinski prometni davek, ki ju je treba obračunati bodisi po predpisanih stopnjah od nabavne vrednosti ali po preračunanih stopnjah od prodajne cene.

Vrsta alkoholne pijače	Zvezni in občinski prometni davek od	
	nabavne cene, vključno stroški nabave	prodajna cena
1. vino naravno	20,00 %	16,67 %
2. vino umetno	50,00 %	33,33 %
3. pivo	45,00 %	31,03 %
4. naravno žganje	25,00 %	20,00 %
5. vse ostale žgane pijače	55,00 %	35,48 %

Kot umetno vino se smatra vino, kateremu so pridejane še razne aromatične snovi in ogljikov dvokis. N.pr.: figovo vino, chery vino, vermouth vino, razni seksti in podobno.

Naravno žganje smatramo kot tako le, če ne presega 55% volumenskih stopenj alkohola.

Vse ostalo žganje in umetno žgane pijače - likerji, rum, pelinkovec, vodka, gin in slično pa se smatrajo kot ostale žgane pijače, ki so, kakor je razvidno, najvišje obdavčene.

Tu bi bilo opomniti še vse, ki prodajajo katerekoli od naštetih vrst alkoholnih pijač, da so dolžni obračunati in plačevati prometni davek po navedenih stopnjah, ne glede na to, če prodajajo te pijače kot gostinci ali kot proizvajalci.

Poseben režim velja za promet z motornimi vozili. Obdavčitev tega prometa je odvisna od načina nabave motornega vozila, ki je možna: v tuzemski prodajalni, v konsignacijskem skladišču uvoznega podjetja ali neposredno iz uvoza. Glede na to ločimo tudi obdavčitev.

V prvem primeru plača kupec vse davščine že v prodajalni, kjer mu jih zaračuna prodajalec v višini 17%, ki jih vkalkulira.

V drugem primeru plača kupec pri uvozniku carino, stroške in zvezni prometni davek. Občina, kjer ima kupec svoje bivališče pa mu obračuna še 3,5% republiškega in 1% občinskega prometnega davka. Osnovo predstavlja nabavna cena vozila, stroški in carina - vse po podatkih carinske deklaracije ali originalnega računa uvoznika. Dokler ni ta davek plačan, ni možno registrirati motornega vozila pri pristojnem organu za notranje zadeve.

V tretjem primeru, ko posameznik uvozi motorno vozilo iz druge države, mora plačati od uvoza carino, zvezni prometni davek in carinske dajatve, nato pa na občini, kjer ima uvoznik - kupec stalno prebivališče, plača še 3,5% republiškega in 4% občinskega prometnega davka, nakar je šele možna registracija uvoženega vozila. Osnova za obračun so podatki iz carinske deklaracije.

Te stopnje veljajo le za področje naše občine in so lahko v drugih občinah različne.

Vsa navedena materija o davkih, ki jih plačujejo občani v občini, je urejena in uzakonjena z zveznimi in republiškimi predpisi, predvsem pa v občinskem odloku o prometnem davku. Ta pa je v skladu s temeljnim zakonom o prometnem davku, ki v svojih določbah ureja enotnost sistema glede davčne obveznosti, obračunavanja davka, pravnih sredstev, plačila davka, kraja plačila, kontrole nad obračunavanjem, zastaranja, obnove postopka, kazenskih sankcij in izterjave.

Jože KAJTNA:

KOMISIJA PRIPRAVLJA SPREMEMBO OBČINSKEGA STATUTA

Statut občine Laško je občinska skupščina sprejela pred dobrimi tremi leti. V tem času so nastale v družbeno političnem in gospodarskem pogledu nekatere zelo važne spremembe, ki narekujejo tudi spremembo statuta občine.

Komisija za statut, ki je zadolžena za pripravo predloga o spremembah in dopolnitvah statuta, stoji pred odgovorno nalogo.

Spremembe statuta bi morale izhajati iz treh izhodišč in sicer:

- vskladitev statuta s pozitivno zakonodajo,
- vskladitev statutarnih obveznosti občine z dejanskimi ekonomskimi možnostmi občine,
- organizacija občinske skupščine in njenih organov.

Sama vskladitev statuta s pozitivno zakonodajo je čisto formalno pravni akt, ki za občane ni toliko zanimiv, ker druge alternative ni.

Vsklajevanje statutarnih obveznosti občine z dejanskimi ekonomskimi možnostmi občine pa je za naše občane mnogo bolj zanimiva tema za razpravljanje, zato je prav, da s stališči komisije občane malo bolj seznanimo.

Eno takih stališč komisije je, da občina naj ne bi več prevzemala poroštva za posojila, ki jih najemajo delovne in druge samoupravne organizacije, ker v spremenjenih pogojih gospodarjenja z ozirom na gospodarsko reformo takih obveznosti občina ne bi mogla prevzemati.

Nadalje je komisija mnenja, da tudi dosedanje statutarne obveze občine o prispevku pri financiranju raznih komunalnih potreb za občino niso sprejemljive. Sedanji statut določa, da občina prispeva manjkajoča sredstva, če občani prispevajo 50% potrebnih sredstev za elektrifikacijo vasi in za zgraditev vodovodnega omrežja, oz. 60% za vzdrževanje in gradnjo občinskih cest.

Dosedanja triletna praksa kaže, da so ta določila bila dejansko neupoštevana. Razlog temu je to, da so potrebe po graditvi in vzdrževanju komunalnih naprav tako velike in pereče, da jih občina ne more naenkrat zadovoljiti. Zato je nujno, da pri tem financiranju upošteva splošni interes graditve oziroma vzdrževanja. Ta pa zopet narekuje svoj prioritetni red.

Z vsakoletnimi proračunskimi sredstvi lahko občina financira le del potreb po komunalnih napravah utemeljenih s splošnim interesom. Tam, kjer se interes skupine občanov pokriva s tem splošnim interesom, je takšna obveza za občino sprejemljiva. Mnogo bolj pa postaja problematična obveza občine tam, kjer je zastopan le interes določene skupine občanov. Ker sredstev ni dovolj, občina ne more prevzeti vnaprej nobene takšne obveznosti.

Zato komisija predlaga, da se ta določila črtajo iz statuta.

Kar se tiče organizacije občinske skupščine in njenih organov, pa komisija predlaga, da se sprejmejo v statut naslednje spremembe:

- Komisija za narodno obrambo naj se iz statuta črta, ker je njene pristojnosti in naloge prevzel svet za narodno obrambo.

- Komisija za družbeno nadzorstvo naj bo nova stalna komisija z nalogo, da ugotavlja, kako delovne in druge samoupravne organizacije gospodarijo z zaupanimi družbenimi sredstvi, spremlja delo samoupravnih organov v delovnih organizacijah in opravlja druge naloge, katere ji naloži občinska skupščina.
- Občinska skupščina naj bi imela namesto dosedanjih 11 le 7 svetov in to:
 - svet za splošne in obče zadeve
 - svet za družbeni plan in finance,
 - svet za gospodarstvo,
 - svet za urbanizem, komunalne in stanovanjske zadeve,
 - svet za zdravstvo in socialno varstvo,
 - svet za šolstvo, kulturo, prosveto in telesno vzgojo,
 - svet za narodno obrambo.

Ukinejo se: svet za kmetijstvo in gozdarstvo, svet za delo in delovna razmerja, svet za zdravstvo, svet za socialno varstvo, svet za šolstvo, svet za prosveto, kulturo in telesno vzgojo.

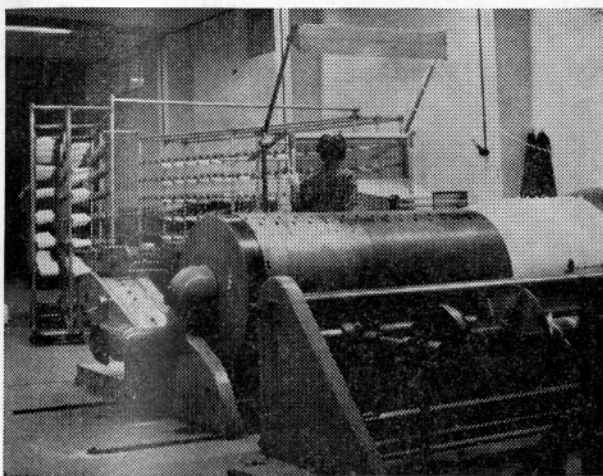
Nalege in pristojnosti ukinjenih svetov se prenesejo na druge ustrezne svete.

Pri občinskih upravnih organih pa komisija predlaga, da se dosedanji odsek za notranje zadeve preimenuje v odsek za občno upravo. To spremembo narekuje nova organizacija organov za notranje zadeve.

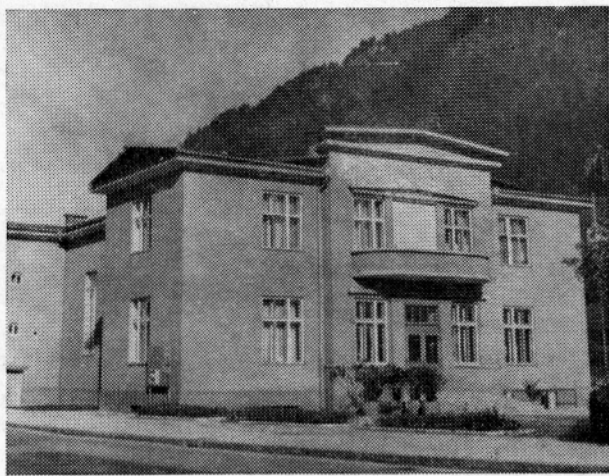
Glede sodnika za prekrške komisija predlaga, da se organizacija in delo tega organa obravnava pod posebnim poglavjem z nazivom " ORGAN ZA KAZNOVANJE PREKRŠKOV ", kar je v skladu s predpisi.

V tem sestavku sem skušal prikazati le pomembne predloge za spremembo statuta, preden ga bo sprejela občinska skupščina, sicer pa bodo o vseh njegovih spremembah še razpravljali občani na sestankih.

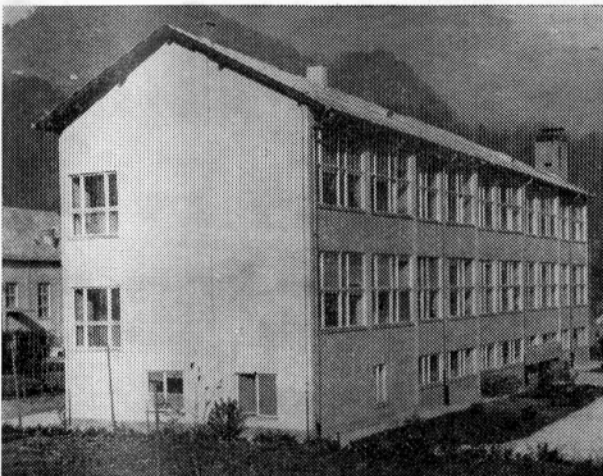
NAŠE DELO V SLIKI

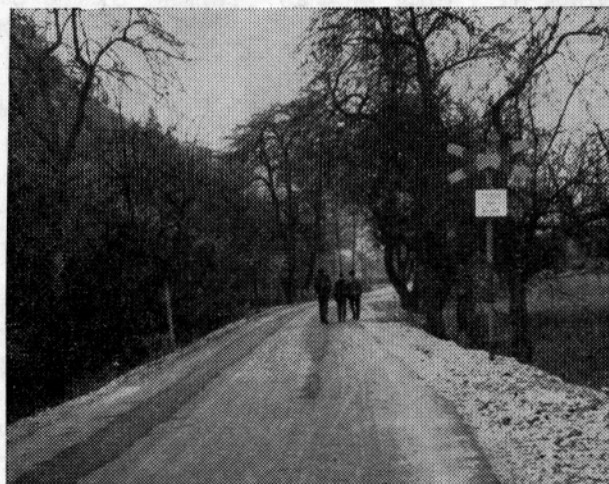
Tovarna »Volna« v Laškem izpopolnjuje svoj strojni park

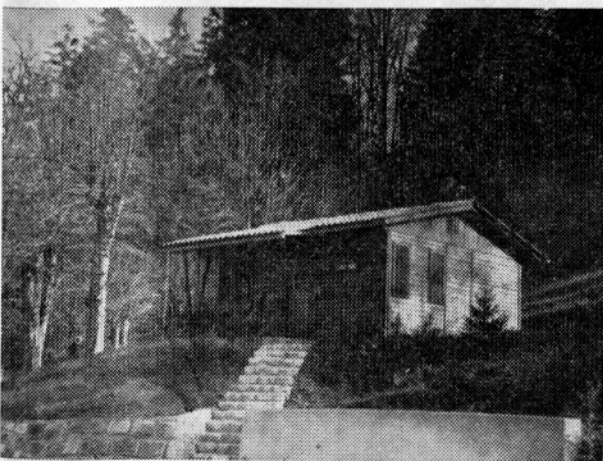
Obnovljen dom »Dušana Poženela« v Laškem

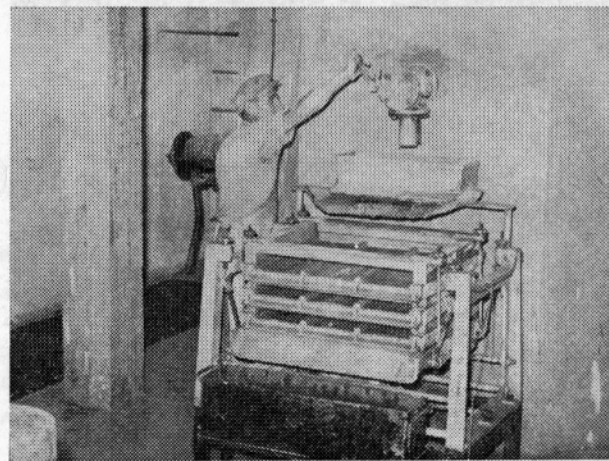
Nov trakt Osnovne šole »Marjana Nemca« v Radečah

Od Zdravilišča po asfaltu tudi proti Rečici

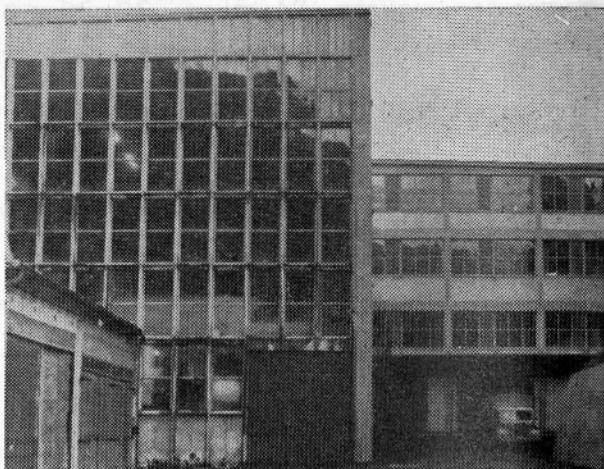
Turistično društvo Rimske Toplice je postavilo in uredilo
Turist biro

V novi plavnici Rudnik Laško pripravlja izkopano glino za
keramično industrijo

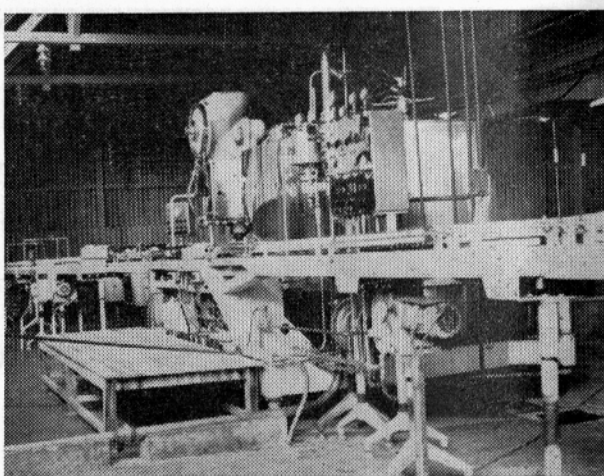
Notranja ureditev prve samopostrežne trgovine
v naselju »Otok«

Papirnica v Radečah je z rekonstrukcijo povečala proizvodne
zmogljivosti

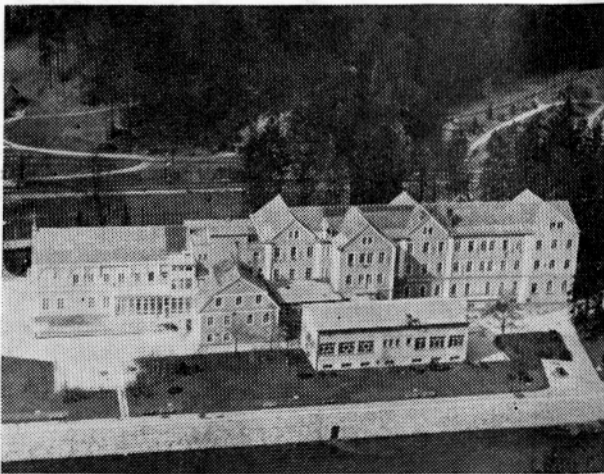
Nov objekt Pekarne Laško zagotavlja večjo proizvodnjo

Moderno opremljena polnilnica Pivovarne Laško

Na levem bregu Savinje v Laškem nastaja novo naselje
Taborje

Z ureditvijo Zdravilišča v Laškem in njegovega okolja je
bila regulirana tudi Savinja

Marko KMECL,
dipl.ing.gozdarstva:

Z NOVO SEČNO SEZONO SE LOTIMO DELA V GOZDU ŽE V JESENI !

Kako in kdaj naj se k a m o ,
kako naj krojimo, da bomo dobili
za les č i m v e č !

GOZDNI
POSESTNIKI

Kmetijska sezona je za nami, začeli so se pusti jesenski dnevi, ki že sami po sebi niso kdo ve kaj vabljivi za delo na polju. Zaživele pa bodo hoste. Moderni časi ne privoščijo delovnemu človeku počitka. Številke šege in navade, zlasti v drugi polovici leta, so včasih idilično barvale kmetu vsakdanji trud. Dandanes ni več časa za pošteno martinovanje, koline so več ali manj le nujnost v človekovi eksistenčni dirki. Kdor to dirko zamudi, ostane zadaj in mnogo naporov je treba, da se spet ujame v gospodarski ritem!

Naj bo ta članek skromen prispevek k temu, da bi bilo vaše delo v gozdu, ki ni lahko, čim lepše poplačano. Smodnika v njem ne bomo odkrivali. V njem boste našli napotke, kako z enakim, ali celo manjšim trudom, priti do lepših izkupičkov.

Vsekakor je treba že uvodoma pribiti, da takò kot vsako drugo gospodarstvo napreduje, se razvija tudi gozdno gospodarstvo. Mirno pa lahko trdimo, da se v zadnjih tridesetih letih, ko smo dobili atomske centrale in umetne satelite, pri delu kmeta v gozdu ni kaj dosti spremenilo. In vendar vemo, da ima ves ta velikanski napredek določen vpliv tudi na gozdno in lesno gospodarstvo.

Naša ustaljena navada je, da se nekako, ko se zima umiri, tja v februarju in marcu, lagodno spravimo k sečnji. Drevje poderemo in razžagamo na 4 metre in nato, kakor pač nanese prilika, hlode spravimo h kamionski cesti. Tako v večini primerov delamo že 50 let.

Kako pa naj izgleda delo umnega gozdnega posestnika v današnjem času?

Najvažnejše je doumeti, da bo naš trud imel največjo ceno tedaj, ko se bomo gozdni posestniki čimbolj elastično približali zahtevam naših kupcev in da v mejah dovoljenega pustimo ob strani ustaljene proizvodne navade naših očetov. Največ lesa dobi naša lesna industrija v marcu, aprilu in maju. - Zakaj ?

To žagarjem ni po volji. Ogromnim zalogam v teh mesecih niso kos, nejevoljni so, ker se bojijo, da se jim bo les pokvaril in jezijo se, ker bodo njihove žage v drugi polovici leta brezposelne, delavci ne bodo imeli kaj delati, skladiščne prostore imajo premajhne, itd. Če to vemo, ali se upravičeno jezimo, če je lesna industrija pri prevzemu hlodovine strožja, odklajnja slabše klase, nižja odkupne cene in skratka počenja vse tiste stvari, na katere mislimo, ko govorimo o slabem kupcu.

Da bi bilo slabe volje na eni in na drugi strani čim manj, se lotimo dela v gozdu že takoj v jeseni. Takrat je lesna industrija brez zalog, vzame marsikaj, kar v marcu niti pogledala ne bi. Res je, da je spravilo brez snega nekoliko težavno, vendar pa je težko tudi v snegu, zlasti še, če ni zmrzali. Lahko tudi kombiniramo, če so spravilne prilike neugodne. Posekamo čimprej, takoj v oktobru nato pa čakamo primerneга vremenskega trenutka in spravimo les iz gozda. Skoraj gotovo je, da bo v decembru nekaj takšnih dni, ko bomo lahko les z najmanj truda spravili iz gozda. Navadno je čas sečnje omejen na čas med 1. oktobrom in 30. aprilom. Vendar so to še samo formalne omejitve, saj se je gozdarstvo moralo prilagoditi zahtevam lesne industrije. Posek iglavcev poleti sploh ni več redkost, posek listavcev v tem času pa tudi ni nemogoč, seveda na primeren način (na suš itd). Torej se brez pomisleka lahko poslužite sečnje iglavcev kakor listavcev poleti, seveda v dogovoru z gozdarji, ki bodo poskrbeli, da bo po strokovni plati vse v najlepšem redu in kar je še važnejše, da bodo zagotovili hitro prodajo. Mnenja pa smo, da letna sečnja ne pride toliko v poštev, zaradi poljedelskih del, kot zgodnje jesenska. Iglavce, ki jih sekate pozimi in oddate pozimi, ni treba lupiti.

Če se za zaključek sporazumemo, da je treba posekati čimprej (oktober - november - december) in prodati čimprej (december in januar), lahko zagotovimo, da bo tako oddana bukovina vsaj za eno klaso boljše prodana kot spomladi.

Kaj bomo sekali?

Seveda je v največji meri odvisno od tega, kaj naš gozd premore in kaj s strokovnega gozdarskega stališča lahko sekamo. Vendar pa je prav tako važno, da poznamo razmere na trgu in le-te vskladimo pri odkazilu s strokovnimi gozdarskimi načeli.

Kakšna so torej predvidevanja v prihodnji sezoni?

Naši odkazovalci so upoštevali:

- da za vsemi vrstami sortimentov iglavcev (razen v manjši meri jamskega lesa) povpraševanje ne bo nič manjše,
- da se bodo dobro prodale le boljše klase bukovine. Slabše bodo šle le verjetno v začetku, kasneje pa se bodo prodajale slabo ali pa se sploh ne bodo mogle prodati,
- da za hlodovino jesena in bresta ni nobenega povpraševanja,
- da je javor morda vrsta in je trenutno izredno konjunkturen,

- da kolarski les bukve in ostalih listavcev nima nobenih izgledov,
- da hlodovina hrasta ni tako iskana in da se ne bo prodajala, vsaj po takšnih cenah ne kot do sedaj,
- da jamskega lesu hrasta ne jemlje nobeden več,
- da ima kostanjev tanin (zaradi umetnih taninskih preparatov) tako sramotno ceno, da je škoda vsakega truda,
- da so kostanjevi drogi (pomeni rosebeji kostanj, dokler je mlad) blago, ki "gre",
- da se bodo drva prodala v količinah kot do sedaj,
- da se pragi izplačajo.

Kako naj krojimo?

Iglavce:

Starejše smreke, ki dajejo hlodovino, razžagajte na 5- metrske hlode. To ni važno toliko zaradi spodnjih kosov, kolikor zaradi zgornjih, ki so močnejše grčavi. Pilot, ki ima lahko brez števila zdravih grč in mora imeti na tanjšem koncu od 20 - 30 cm ter najmanj 5 m dolžine, je boljše plačan od hlodov tretje in druge klase. Prav tako so izredno donosni elektro drogov. Morajo pa biti najmanj 8 - 12 m dolgi in na tanjšem zgornjem koncu najmanj 16 cm debeli ter polnolesni. Vendar pridejo v poštev le takrat, kadar jih imamo najmanj za en kamion. Sicer pa se iz podobnega lesa **splačajo** tesati trami in grede vseh vrst in vseh dimenzij. Podrobne podatke lahko dobite od gozdarja.

Listavce:

Bukovino boljše, lepše, debelejšo razžagajte tako, da bodo posamezni kosi čim lepši na pogled. Pri tem vam lahko veliko pomagajo gozdarji. Izdelavo pragov iz slabše vrste bukovine ter iz hrasta ne propagiramo zastonj. Če izkupiček za prage primerjate z izkupičkom, ki bi ga dobili od iste hlodovine, bi se prepričali, da dobite za hlodovino predelano v prage povprečno za 8.000 SD več po m³. Vendar so tudi kupci pragov vse bolj zahtevni. Vzamejo le velike prage s predpisano nadmero in kakovostjo po JUS-u. Zlasti se izplača prage izdelovati tistim, ki mislijo biti bolj pozni in tistim, ki imajo slabše spravilo in transportne prilike.

Ko krojite hlodovino, ne uporabljajte metra. Vsi boljši sortimenti se jemljejo na 10 dolžinskih centimetrov natančno. Najmanjša dolžina je 2 m. Kot smo že omenili, jesena in hrasta ne pripravljajte. Javor je trenutno v modi in je po njem veliko povpraševanje. Kostanjevega tanina ne izdelujte, pač pa so zanimivi kostanjevi drogov. S hrastom štedite! Trenutno ni povpraševanja, verjetno pa mu časi še niso čisto odklenkali.

Kaj vam lahko Gozdni obrat nudi?

1. Predvsem temeljito in vsestransko strokovno pomoč pri krojenju - vrednotenju vašega lesa.
2. Nudi vam usluge z motorno žago, kar hkrati zagotavlja najbolj učinkovito krojenje.
3. Nudi vse vrste mehaniziranih uslug /traktorska vleka, vitlo, žičnice/.
4. Nudi kompletne proizvodne usluge za posek iznad 25 m³ /od poseka do prodaje/.
5. Nudi tesarske usluge /tesanje gredi in pragov/.

Ne pozabite čimprej v gozd.

Anton TERBOVC:

KAKO SMO BILI LETOS IN KAKO BOMO PRESKRBLJENI

Z UMETNIMI GNOJILI V PRIHODNJEM LETU

Kmetijska zadruga Laško s svojimi poslovnimi enotami v Laškem, Rečici, Rimskih Toplicah, Radečah ter Jurkloštru oskrbuje kmetijske proizvajalce z reprodukcijskim materialom. Umetna gnojila predstavljajo poleg semenskega blaga in rastlinskih zaščitnih sredstev poglavitno postavko.

Letos zadruga ni imela večjih problemov pri oskrbi individualnih kmetijskih proizvajalcev z umetnimi gnojili. Vsa reprodukcijska skladišča oziroma poslovne enote v navedenih združnih proizvodnih okoliših so v glavnem pravočasno zadovoljila potrebe kmetovalcev po umetnih gnojilih. Od umetnih gnojil - predvsem iz do-

mače industrije - so bila na razpolago: Superfosfat od 16 - 19% P_2O_5 , ki se proizvaja v prahu in granuliran ter Mikrofos 28% v prahu. Le za Thomaževo žlindro je bilo povpraševanje večje, kot pa smo jo bili v stanju zaradi omejenega uvoza nuditi proizvajalcem.

Od dušičnih gnojil nam je domača industrija nudila KAN 20,5%N, potrebe po teh vrstah gnojil pa je zadruga dopolnjevala z uvoženimi gnojili: Nitromonkal 20,5%, Kalkamonsalpeter 24% N ter Urea 46% N. Nasprotno pa ni bilo povpraševanja po apnenem dušiku, ki ga v zadostnih količinah proizvajamo pri nas, predvsem v Rušah.

V tem letu je zadruga razpolagala tudi z dovoljnimi količinami Kalijeve soli 38 - 42% K_2O , kakor tudi z mešanimi oziroma kompleksnimi gnojili, od katerih smo samo gnojilo NPK imeli na zalogah v osmih kakovostnih oziroma sortnih sestavih. Za kompleksna gnojila NK in NP ni bilo zanimanja pri proizvajalcih.

Ko ob končani letošnji jesenski setvi ocenjujemo porabo umetnih gnojil, ugotavljamo, da poraba le-teh upada.

Kmetijski proizvajalci v kooperacijski proizvodnji z zadrugo in kmetijski proizvajalci v individualni proizvodnji so porabili naslednje količine umetnih gnojil:

a/ fosforna gnojila	157	t
b/ dušična gnojila	136,4	t
c/ kalijeve gnojila	62	t
d/ mešana oziroma kompleksna gnojila. . .	184,6	t
<u>S k u p a j ,</u>	<u>540 t</u>	<u>umetnih gnojil.</u>

Industrija umetnih gnojil vse bolj prilagaja svojo proizvodnjo potrebam v kmetijski proizvodnji - saj so danes na razpolago

umetna gnojila v prahu in granulaciji z različnimi uporabnimi odstotki aktivnih snovi, predvsem v mešanih gnojilih, katerih je skupno že nekaj nad 20 vrst. Ugodnost predstavlja nabava umetnih gnojil v nesezonskih mesecih, to je v januarju, maju, juliju in decembru s popustom 0,02 N din za kg. Prav tako je tudi izboljšano embaliranje umetnih gnojil. Vse to omogoča kmetijskim proizvajalcem, da se lahko intenzivneje vključijo v napredno kmetijsko proizvodnjo predvsem s povečano uporabo umetnih gnojil.

Dokazano je, da so kmetijski proizvajalci širom sveta - predvsem pa v doslej še nerazvitih deželah povečali kmetijsko proizvodnjo za cca 60% le z uporabo umetnih gnojil, dočim je ostalih 40% povečanja proizvodnje pripisati strokovnim posegom kmetijsko tehničnega kadra teh dežel v semenski službi, rastlinsko zaščitnih ukrepih in ostali agrotehnik. Ta uspeh nam dokazuje uporabno vrednost umetnih gnojil!

Kmetijska zadruga planira, da se bodo količine porabljenih umetnih gnojil v prihodnjem letu v primerjavi z letošnjo porabo povečale za 10%. Naročila oziroma oskrba z umetnimi gnojili za prihodnje leto je že v teku.

Sama oskrba z umetnimi gnojili ne bo problematična, ker se proizvodne zmogljivosti naše domače industrije umetnih gnojil stalno večajo. Tako bomo v bodoče v zveznem merilu odvisni le še od uvoza kalijevega in delno dušičnih gnojil.

Zadružna reprodukcijska skladišča imajo umetna gnojila sortno na zalogi že za del potreb spomladanske setve. Proizvajalci v kooperaciji z zadrugo prejemajo gnojila plansko v skladu s sklenjenimi proizvodnimi pogodbami, individualni proizvajalci pa iz prosto razpoložljivih zalog.

Kmetijska zadruga Laško s svojimi poslovnimi enotami zagotavlja, da bo imela na zalogi dovolj umetnih gnojil, zato želi, da bi

kmetijski proizvajalci smejeje uporabljali umetna gnojila, ker bo le tako mogoče povečati hektarske donose posameznih kmetijskih kultur, s tem v zvezi pa doseči tudi povečanje kmetijskih tržnih viškov, kakor tudi dohodkov samih kmetijskih proizvajalcev.

Pavle AJDNIK :

TURISTIČNA SEZONA NAS JE RAHLO RAZOČARALA

Čeprav leto 1967 še ni pri kraju, je turistične sezone praktično že konec in prvo oceno, kaj nam je prineslo mednarodno turistično leto, že lahko podamo.

Ne preveč optimistično in z določeno previdnostjo smo pričakovali letošnje turistično leto. Prvotne napovedi so bile dokaj ugodne, kljub temu pa smo predvideli le malenkosten porast tako števila gostov, kakor tudi nočitev. Danes ugotavljamo, da je bilo že tako nizko planirano povečanje turističnega prometa preveč optimistično. Nedvomno smo od letošnjega leta pričakovali več, kakor pa bomo, oziroma smo že dobili.

Za letošnje leto smo predvideli, da se bo število gostov povečalo za 1,2%, število nočitev pa za 0,8%. Nekoliko večji procent porasta smo predvidevali pri tujih gostih in njihovih nočitvah. Sorazmerno s porastom nočitev naj bi se povečal tudi narodni dohodek, ki ga ustvarja turistična dejavnost. Kakšen pa je dejanski rezultat? Podatki prvih devetih mesecev kažejo, da naše turistične zmogljivosti še daleč niso bile izkoriščene in da nam

turistična sezona ni dala tistega, kar smo pričakovali. V ilustracijo nekaj števil: v primerjavi s prvimi devetimi meseci lanskega leta smo imeli v enakem letošnjem obdobju za 17% manj gostov in za 18% manj nočitev. Naj še opozorim, da je bilo pri tem domačih gostov in nočitev za 20% manj, medtem ko je bilo tujih gostov le za 3% in tujih nočitev le za 4% manj kot v lanskem obdobju januar - september. Teh nekaj podatkov nam dovolj zgovorno priča, da je bila letošnja turistična sezona zelo slaba; pravzaprav slabša kot vrsto let nazaj. Seveda mislim pri tem na občino kot celoto in ne na posamezne kraje ali krajevna področja.

Če že ocenjujemo uspešnost letošnje turistične dejavnosti, potem se ne smemo omejiti samo na turistični promet v ožjem pomenu besede, t.j. na priliv gostov in na število nočitev, ampak je treba upoštevati in proučiti vse tiste dejavnosti in momente, ki neposredno ali posredno vplivajo na razvoj turizma. Tako bi morali obravnavati prometne zveze, trgovino, gostinstvo, obrtne usluge, znanje tujih jezikov pri ljudeh, ki občujejo s tujci, urejenost komunal-

nih naprav, estetski izgled krajev, naselij in njihove okolice, reklamo, možnost zabave, športnega udejstvovanja, razvedrila itd., itd. Vsi navedeni momenti in še mnogi drugi, ne smemo pozabiti tudi na politična do-

gajanja v svetu ter na gibanje življenjskega standarda, vplivajo na razvoj turistične dejavnosti. Naj se nekaterih od teh momentov, s posebnim ozirom na letošnje turistične uspehe, dotaknem v tem svojem članku.

Vzroki za slabo turistično sezono

Kje so, oziroma kateri so tisti vzroki, ki so vplivali na občutno manjši turistični promet?

Naj na prvem mestu omenim ukrepe socialnega zavarovanja, ki omejuje število zavarovancev, ki se lahko zdravijo v laškem zdravilišču. Zavarovancev prihaja namreč v Laško vse manj, samoplačnikov je malo, v tujini pa zdravilišče ni dovolj poznano, saj delavcem Zdravilišča Laško do letošnjega leta ni bilo treba skrbeti za dotok novih pacientov. Ker je bilo do meseca septembra v Zdravilišču Laško za 20% manj nočitev kot v enakem lanskem obdobju, je celotno zmanjšanje nočitev v občini toliko bolj očitno. Vedeti moramo namreč, da so nočitve laškega zdravilišča v lanskem letu predstavljale 85% vseh nočitev v občini.

Naši ljudje so se v preteklih letih v veliki meri za potovanja po železnici posluževali popustov. Ker so jugoslovanske železnice te popuste ukinile (obrazec K-15), so se za turiste prevozni stroški povečali. Če kar v tej zvezi omenim še nekoliko višje cene kot v lanskem letu, potem se je letos marsikdo res težko odločil, ali bo izkoristil dopust doma ali v katerem drugem kraju.

Število motornih vozil pri nas narašča, s tem pa narašča tudi število tistih, ki gredo le na krajše eno ali dvodnevne izlete ali pa se nagibajo k "nomadskemu" življenju. Takšen razvoj pa seveda ne more bistve-

no povečati turizma v klasičnem pomenu besede, ampak se povečuje izletniški turizem. Število izletnikov - turistov nam ni znano, po oceni sodeč pa lahko sklepamo, da se je njihovo število v letošnjem letu povečalo.

Vse težave bi bilo lažje premostiti, če se bi dohodki prebivalstva večali vsaj tako hitro, kot so se v preteklih letih. Ker pa so lani, predvsem pa še letos, dohodki rastli veliko počasneje in ker ljudje pač stremimo za boljšim in lažjim življenjem, je bilo potrebno za nakup raznih tehničnih dobrin izplačati več denarja kot kdaj prej. Upoštevajmo še omejitve pri najemanju potrošniških posojil, pa je slika o možnostih koriščenja dopustov, gledano z denarne zmogljivosti potrošnikov, izven domačega kraja še bolj jasna.

Dokaj nestalno in deževno vreme v prvi polovici leta je po svoji strani onemogočalo primeren turistični promet. Zavedati se moramo namreč, da turist v naši občini v slabem vremenu skoraj nima kaj početi. Izvzeti moramo seveda tiste goste, ki prihajajo k nam na zdravljenje.

Vojna na Bližnjem vzhodu in tudi sicer napet mednarodni položaj sta nadaljnja vzroka, ki sta neugodno vplivala na razvoj turizma tako pri domačih, predvsem pa še pri tujih turistih, da se niso v večjem številu podali na pot.

Navedel sem le tiste osnovne in najpomembnejše vzroke, ki so povzročili slabše uspehe v turizmu, kot smo pričakovali.

Kako smo bili na turistično sezono pripravljeni?

Smo res storili vse, da bi se turistični promet povečal?

Če začnem kar pri reklami, potem moram reči, da smo bili v tem pogledu zelo skromni. Ali sploh sami občani vemo dovolj o naših turističnih in izletniških postojankah, kje so turistične in zgodovinske znamenitosti ter katere so? Ali bi vedeli gostu svetovati, kje dobi postrvi, kje žabje krake ali druge specialitete, kje bo užival mir itd.? Verjetno so redki, ki bi lahko gostom v tem pogledu kaj več povedali. In kako naj vedo naši sosede o nas, če še sami sebe dobro ne poznamo. Jasno je, da je temu vzrok pomanjkljiva reklama tako doma kot na tujem.

O problemu, ki ga v zadnjem času nekoliko hitreje rešujemo, sem pisal v 2. številki "Našega dela". To so naše ceste. Dobre ceste so v današnjem času osnovni pogoj za razvoj turizma, saj motorizacija hitro narašča, s tem pa narašča tudi število motoriziranih turistov. Asfaltiranje ceste Rimske Toplice - Radeče pomeni v tem pogledu pomemben korak naprej. Ostali pa smo še vedno zaprti, saj so makadamske ceste tako slabo vzdrževane, da se jih vozniki upravičeno ustraši in se še pravočasno obrne (seveda nam v škodo) ter se usmeri tja, kjer imajo boljše ceste. Zato bomo morali vsako prizadevanje in pobudo za nadaljnjo modernizacijo cest moralno in materialno podpirati, če hočemo, da bomo privabili večje število gostov.

Prenočitvenih zmogljivosti imamo trenutno dovolj. V avgustu, ko smo imeli največ nočitev, so bile vse postelje zasedene le 13 dni (lani v istem mesecu 20 dni). Tako majhna izkoriščenost ležišč v največji sezoni ne narekuje novih zmogljivosti. Drugo vprašanje pa je, kako so turistične

sobe urejene in kakšno udobje lahko gostu nudijo. V tem pogledu pa stanje ni najboljše in bi lahko še marsikaj izboljšali.

Gostinski in trgovski lokali so po svojem številu nedvomno zadoščali potrebam. Njihova notranja opremljenost ter funkcionalnost pa še vedno ne odgovarjata. V predsezoni so sicer bili obnovljeni nekateri gostinski lokali in obrati v okviru denarnih možnosti tako v družbenem kot v zasebnem sektorju. Vprašujem pa se, ali nismo bili nekoliko preveč togi, premalo prožni, če smo želeli v letošnjem letu izboljšati pogoje za razvoj turizma. Z nekoliko prožnejšo davčno politiko bi nedvomno omogočili večje obnove in izboljšave v našem gostinstvu. Tako pa smo ostali v okviru možnosti, ki so jih imela posamezna gostinska podjetja (z dokaj nizko akumulacijo) ali zasebni gostilničarji. V trgovini smo bili z degraditvijo novih objektov nekoliko pozni, vendar je končni učinek pomembnejši in večji kot v gostinstvu. Na drugi strani pa so ostale trgovine, ki nujno kličejo po pomoči, saj ne odgovarjajo niti zahtevam, niti potrebam.

Če se je na turistično sezono pripravilo kaj bolj tudi strežno osebje, je težko reči. Smatram samo, da se tako gostinci kot tudi trgovci ne zavedajo dovolj, da je tudi od njih odvisno, kakšne volje bodo gostje odhajali od nas.

Naši kioski so ostali majhni in neprijemni, njihova mreža ni bila zadostna. V tem pogledu smo ostali na ravni zadnjih let. Podobno je s prodajo spominikov, ki jih lahko dobite samo v turističnih birojih. Ti pa, kot vemo, niso vedno odprti. Trgovina v tem pogledu ni storila dovolj, ni delala načrtno in preudarno.

Kako pa je bilo s prireditvami, z zabavo? Slabo, kot je bila slaba turistična sezona. Načrtnih priprav ni bilo, razen za "Teden piva in cvetja", ki je bila poleg tombole edina pomembnejša prireditev. Obe prireditvi sta pritegnili veliko število obiskovalcev, ki pa se pri nas niso dalj časa zadržali. Gostom, ki so dalj časa bivali pri nas, in tukaj trošili svoj denar, pa smo nudili zelo malo ali pa nič. Tu in tam nastop kakšnega ansambla, včasih ples in že je s prireditvami in zabavo konec.

Korak naprej je bil napravljen pri obnovitvah pročelij posameznih zgradb, zlasti v Laškem. Dela pri urejanju "Otoka" so ostala nedokončana in se izgled tega naselja kot celote ni bistveno izboljšal. Enostavnejša ter zato celotna ureditev naselja ob manjših stroških, bi bila za oko nedvomno mnogo bolj prijetna, kot pa je sedaj. Z urejanjem zelenih nasadov in parkovnih površin se je začelo tudi drugod, vendar glede na predvideno mednarodno turistično leto, prepozno.

Turistični promet je bil najbolj razvit v Laškem, v Rimskih Toplicah je bil najpomembnejši izletniški turizem

(zdravilišče v Rimskih Toplicah je zaprtega tipa in o njem nimamo podatkov), Radeče pa kot turistični kraj še niso dovolj zaživele, čeprav imajo za to določene pogoje. Verjetno je bilo na tem območju premalo iniciative s strani turističnega društva, medtem ko sta bili turistični društvi v Laškem in v Rimskih Toplicah zelo delavni.

Nedvomno še daleč nisem izčrpal vse problematike, ki je bila v zvezi s turistično dejavnostjo. Naj zaključim svoja razmišljanja z ugotovitvijo, da smo se na letošnje turistično leto pripravili bolj kot v preteklih letih, da pa smo prezrli še marsikaj, kar bi lahko ugodno vplivalo na turistični razvoj. Ker so nastopile tudi objektivne težave, za slabše rezultate nismo v celoti krivi. Čeprav smo v reformi, marsikomu še ni jasno, da je konec zaslužkom, ko selahko samo računa, ne glede na to, kaj potem dejansko nudimo. Še vedno predvsem čakamo, da bodo gosti sami prišli. Da bi jim stopili nasproti, da bi jim ponudili roko, jih pritegnili, kar se največ dá, to pa je največkrat že preveč in pretežko. In vendar moramo tudi v tem dejstvu iskati vzroke, da so naši uspehi slabši, kot pa bi lahko bili, če bi se na sezono vsestransko pripravili.

Miha PROSEN :

SPOSOBNI KADRI V GOSPODARSTVU

OSNOVNI POGOJ ZA USPEŠNO URESNIČENJE GOSPODARSKE REFORME

Če izhajamo iz stališča, da kadrovska politika ne more biti samo politična zadeva, ampak predvsem ekonomska nujnost in pravica samoupravnih organov, potem je treba, da subjektivne sile v delovnih organizacijah in v občini zaradi nezadovoljive kadrovske strukture vodilnih kadrov v delovnih organizacijah še močneje zastavijo svoj vpliv.

Zavedati se moramo, da vzroki, ki vplivajo na uspehe ali neuspehe, največkrat obstajajo prav zaradi take strukture, ker zaviralno učinkujejo na uspešnejše realiziranje ukrepov družbene reforme in tako hkrati zavirajo hitrejši razvoj delovnih organizacij.

Iz podatkov zavoda SRS za zaposlovanje delavcev je razvidno, da ima v SR Sloveniji glede na dejansko kvalifikacijsko strukturo v nekaterih področjih gospodarstva (industrija, kmetijstvo, gozdarstvo, gradbeništvo, promet) le 35% oseb ustrezno izobrazbo na delovnih mestih, za katere se zahteva visokošolska izobrazba, 37% zaseda delovna mesta, za katera se zahteva srednješolska izobrazba, na delovnih mestih, ki zahtevajo poklicno šolo oziroma izobrazbo kvalificiranega delavca, ima to izobrazbo 2/3 delavcev, ostali pa so v glavnem priučeni.

Te ugotovitve se nanašajo na vse kategorije delovnih mest, vendar imajo najbolj ustrezno zasedbo strokovne službe in vodilna ter direktorska mesta, kjer so odstopanja od zahtevane izobrazbe delavcev prav v upravnih službah gospodarskih organizacij (splošni, kadrovski, socialni, računsko računovodski sektorji itd.) največja.

Zanimiva je tudi ugotovitev, da je razmerje zaposlenih z visoko in višjo izobrazbo v industriji v SR Sloveniji slabše kot v drugih republikah. V podkrepitev nekaj števil:

Socialistična republika	Število zaposlenih v industriji	z visoko izobrazbo	%	z višjo izobrazbo	%
SFRJ	1,318.000	20.406	1,55	8.187	0,62
BiH	188.000	2.686	1,42	825	0,44
Črna gora	23.000	476	2,01	194	0,82
Hrvatska	341.000	6.144	1,80	1.662	0,49
Makedonija	70.000	1.138	1,62	558	0,79
Srbija	470.000	7.620	1,62	4.016	0,85
Slovenija	223.000	2.342	1,04	932	0,42

Struktura strokovne usposobljenosti vodilnih in direktorskih kadrov v SR Sloveniji je v zveznem merilu neugodna zlasti pri deležu ljudi z visoko strokovno izobrazbo. Direktorjev z dokončano osnovno šolo imamo sicer sorazmerno manj kot v zveznem merilu, imamo pa še vedno n.pr. 12,1% direktorjev finančnih služb ali sektorjev, ki imajo le osnovnošolsko izobrazbo. Nadalje imamo v Sloveniji 10,5% generalnih direktorjev in 9,4% tehničnih direktorjev, ki imajo priznano strokovno izobrazbo visokokvalificiranega, kvalificiranega ali polkvalificiranega delavca. Statistični podatki kažejo še slabšo situacijo, če upoštevamo le dejansko, ne pa tudi priznano strokovno izobrazbo. Le 17% vodilnih kadrov ima dejansko opravljeno višjo ali visoko šolo. Priznano tovrstno kvalifikacijo pa kar 73,5% - formalno so to predvsem kadri z nižjo strokovno izobrazbo.

V kadrovske socialnih službah ima 55,8% delavcev samo nižjo strokovno izobrazbo in le 3,8% visoko izobrazbo. To kaže na izredno zanemarjeno ost teh služb glede na dejstvo, da se tu prepletajo zahteve po širokem organizacijskem in psihološkem znanju. Kadrovske službe so se razvile večinoma iz bivših personalnih služb, ki so bile omejene na administrativnopersonalne posle. Ko se je pred leti začela akcija z njihovo ustanavljanje, se je poudarjalo, naj se za to delovno področje izbere odgovarjajoče kadre. Rezultat je bil v večini primerov obraten. Danes so redka podjetja, ki imajo zares urejeno to službo in v njej ustrezne kadre.

Ob takem stanju kadrovskih služb je razumljivo, zakaj gospodarske organizacije nimajo tudi ostalih delovnih mest dovolj razvitih in zasedenih z ustrezno izšolanimi delavci. Zato bi bilo nujno odnos do teh služb odločno spremeniti, jih strokovno okrepiti ter točneje določiti program njihovega dela in pristojnosti. To tembolj, ker dosedanja praksa kaže, da samoupravni organi v kadrovskih zadevah odigravajo le več ali manj samo formalno vlogo.

Kakšno pa je stanje pri nas?

Na področju gospodarstva v naši občini imamo 20 samostojnih gospodarskih organizacij. V njih je zaposlenih skupaj 2.390 delavcev.

Od 20 direktorjev jih ima:

- visokošolsko izobrazbo	2
- višješolsko izobrazbo	2
- srednješolsko izobrazbo	4

Ostali imajo strokovno izobrazbo visokokvalificiranega ali kvalificiranega delavca.

Podobno sliko dobimo, če analiziramo strokovne ali upravne službe teh gospodarskih organizacij. Med 17 vodji računovodskih poslov ali računovodij nima nihče visokošolske izobrazbe. Skratka situacija na področju vodilnih strokovnih in drugih kadrov v gospodarstvu občine je povsem podobna situaciji v SR Sloveniji.

Ko stojimo neposredno pred drugo reelekcijo naših vodilnih kadrov v gospodarstvu, želim opozoriti in poudariti dejstva, ki narekujejo, da temu vprašanju posvetimo vso potrebno pozornost.

1. Vloga organizatorjev proizvodnje in poslovanja, posebno še direktorjev je v moderni družbi, tudi v samoupravni, izredno velika. Od tega ali so na vodilnih delovnih mestih sposobni ali nesposobni kadri, je v veliki meri odvisen bolj ali manj uspešen razvoj delovnih organizacij in s tem družbe kot celote.
2. Reelekcija je bila zamišljena kot stalen demokratičen proces obnavljanja in selekcioniranja vodilnih kadrov v delovnih organizacijah, s ciljem, da se zagotovi optimalne kadrovske pogoje za razvoj delovnih organizacij, skratka, da se omogoči na demokratični način zamenjavo manj sposobnih s sposobnejšimi kadri, obenem pa omogoči, da sposobnejši kadri ostanejo neomejeno dobo na svojih delovnih mestih.

3. Funkcija direktorja zahteva ljudi z velikimi in to zelo različnimi kvalitetai. Takih ljudi pa nimamo dovolj na razpolago. Direktor je samoupravni organ, iz česar sledi, da mora razumeti in tudi gojiti v praktičnem delu samoupravne odnose. Je vodja poslovno - tehničnih služb, kar pomeni, da mora biti strokovno široko in temeljito razgledan. Poleg tega pa mora skrbeti za zaščito zakonitosti in je zato v določenem smislu in obsegu tudi predstavnik družbe v kolektivu.

Za zaključek še nekaj besed o vlogi subjektivnih sil pri izvajanju reelekcije.

Vloga subjektivnih sil mora biti pri izvajanju reelekcije nedvomno velika, čeprav pri zadnji reelekciji le ni prišla v zadostni meri do izraza. Zaradi tega bi morale te sile tako v občini kot v delovnih organizacijah dejansko stanje analizirati in mobilizirati najširši krog samoupravljalcev, da po potrebi odpravijo odpor in miselnost, ki ni naklonjena ciljem, ki jih zasleduje reelekcija. Treba je namreč računati z realnimi razmerami, predvsem pa z dejstvom, da delovni kolektivi niso vselej dovolj seznanjeni o tem, zakaj nastopajo težave. Pogosto prav tisti, ki so zaradi nesposobnosti ovira v kolektivih, zelo spretno prikazujejo, da je pravzaprav kriva družba, ki sprejema neodgovarjajoče instrumente in zato proizvajalci ne reagirajo politično tako, kot bi, če bi jim bilo dejansko stanje dovolj poznano.

Pri vsem tem pa moramo imeti pred očmi, da bodo sposobnejši kadri boljše vodili proizvodnjo in poslovanje na sploh, kar bo prav gotovo pripomoglo, da bo reforma, ki jo izvajamo, uspešnejša, kar je tudi naš skupni cilj.

Franc PERŠE :

NEKAJ O POSTOPKU OB REELEKCIJI DIREKTORJEV

Čez pičla dva meseca, točneje 16. januarja 1968. leta, poteče skrajni rok, do katerega morajo biti razpisana vsa mesta direktorjev, ki so jih zasedali sedanji direktorji na dan uveljavitve temeljnega zakona o volitvah delavskih svetov in drugih organov upravljanja v delovnih organizacijah /Uradni list SFRJ, št. 15/64 in 32/67/. Razumljivo je, da to ne velja za direktorje tistih delovnih organizacij, ki so opravile razpise že pred dvema letoma.

Razkošnje časa je torej za nami, zato ne bi bilo napak, če bi delovne organizacije s pripravami pričele takoj. Razpis mesta direktorja zahteva mimo političnih akcij tudi nekatere formalno pravne in organizacijske priprave, ki že same po sebi terjajo določen čas.

Mesto direktorja razpiše in razpis opravi šestčlanska komisija, v katero imenujeta vsak po tri člane: delavski svet delovne organizacije in občinska skupščina. Ena prvih nalog delavskih svetov bo torej imenovanje članov te komisije. Občinska skupščina je člane komisije že imenovala. Le-ti niso imenovani za vsako delovno organizacijo posebej, marveč bodo isti člani sodelovali v vseh komisijah delovnih organizacij, ki razpisujejo mesto direktorja. To okolnost je torej treba upoštevati. Glede na javnost razpisa lahko pričakujemo, da bo časopisje prenapolnjeno z razpisi, zato bi utegnili zlasti zadnje dni pred potekom roka za razpis nastati "gneča".

Ves postopek za ponovno imenovanje direktorja je urejen s predpisi. Izkušnje iz pred dveh let nam kažejo, da so organi, ki so sodelovali v postopku, marsikaj spregledali ali pa prekoračili pooblastila. Dogodilo se je, da so razpis opravile kar upravne službe delovnih organizacij, čeprav je zakonsko določilo nedvoumno, da opravi razpis razpisna komisija.

Pogoji za mesto direktorja so sicer predpisani v statutu vsake delovne organizacije. Pogosto pa se dogaja, da pogoji niso vedno razumljivi. V razpisu je treba razločno povedati, katere pogoje zahteva razpisano mesto. Če so pogoji dani alternativno, je treba to posebej poudariti. Neredko zasledimo v razpisih takele primere: kandidat mora izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima visoko izobrazbo in 5 let izkušenj;
- da ima višjo izobrazbo in 10 let izkušenj;
- da ima srednjo izobrazbo in 15 let izkušenj.

Kandidat bo morda razumel, da mora izpolnjevati vse tri pogoje, čeprav je razpisovalec mislil povedati, da mora kandidat izpolnjevati le enega od treh pogojev.

Nevzdržna je na primer tudi klavzula: "razpis velja do zasedbe delovnega mesta". Kako naj potencialni kandidat, ki se še ni prijavil, vè ali je delovno mesto še prosto ali ne. Vsekakor dovolj močan razlog za razveljavitev razpisa, s tem pa tudi vseh morebitnih posledic razpisa. Treba je namreč upoštevati, da imajo kandidati pravico spremljati ves postopek in da morajo biti o njem tudi obveščeni. Končno je institut reelekcije osvojen tudi zaradi tega, da ob načelu javnosti omogoči vsakemu občanu, da se ob enakih pogojih poteguje za mesto, za katerega meni, da je sposoben.

S tem kratkim sestavkom smo nameravali opozoriti vse delovne organizacije, ki bodo razpisovale mesta direktorjev, na njihove dolžnosti in rok, ne da bi se pri tem spuščali v problematiko političnih akcij in podrobnejšo razlago postopka.

Jože KOS :

KAKŠNA BO BODOČA ORGANIZACIJA ZDRAVSTVENE SLUŽBE ?

Organizacija zdravstvene službe, zlasti organizacija zdravstvenih domov, je že nekaj časa predmet razprav. Z rastjo ekonomskih težav je vprašanje bodoče organizacije na področju zdravstva postajalo vedno bolj aktualno.

Dokončno je v bistvu to vprašanje rešeno z zakonom o organizaciji zdravstvene službe v SR Sloveniji (Uradni list SRS, štev. 11/67). Zakon namreč pravno dosti precizno določa vrste

in organizacijo zdravstvenih zavodov, poleg tega še pravno urejuje organizacijo in naloge regijskih zdravstvenih centrov.

Za nas občane občine Laško je vsekakor najbolj interesantno, kakšna naj bi bila organizacija zdravstvenih domov?

Zakon postavlja zdravstvenim domovom zlasti naslednje naloge: nudenje am-

bulantne in dispanzerske zdravstvene pomoči v zavodu in na bolnikovem domu; izvajanje zdravstvenega varstva žena, dojenčkov, predšolskih otrok ter šolske in druge mladine; izvajanje zdravstvenega varstva delavcev pri delu; zobozdravstveno varstvo; preprečevanje in zatiranje nalezljivih in drugih bolezni; organizacijo patronažne službe; organizacijo zdravstveno - prosvetnega in zdravstveno - vzgojnega dela ter opravljanje drugih nalog. Za opravljanje navedenih nalog zdravstveni dom organizira delovne enote ali službe kot na primer: splošne ambulante, dispanzerje, posvetovalnice, obratne ambulante, zobne ambulante, patronažno službo, nego bolnikov na domu, higiensko - epidemiološko službo, reševalne postaje, službo za prvo pomoč in podobno.

Razumljivo je, da je za opravljanje nalog v navedenem obsegu, potrebna

ustrezna materialna baza in ekonomsko utemeljena organizacija. Zakon to vprašanje rešuje tako, da z določbami 14. člena dovoljuje določitev območja, za katerega se ustanovi zdravstveni dom samo ob upoštevanju patologije prebivalstva, geografskih razmer in prometnih zvez ter demografske in urbanistične zaokroženosti. Izrecno pa zakon prepoveduje ustanovitev zdravstvenega doma za območje, ki šteje manj kot 40.000 prebivalcev.

V 65. členu zakona določa, da se obstoječi zdravstveni zavodi, ki se po zakonu ne bi mogli ustanavljati, pozneje do konca leta 1967 pripojijo ali spojijo z drugimi zdravstvenimi zavodi.

Kakor je razvidno iz tega, bodo nastale na področju organizacije zdravstvenih domov korenite spremembe.

Kako poteka reorganizacija pri nas ?

Po določbah zakona, Zdravstveni dom Laško ne izpolnjuje pogojev za samostojen zdravstveni zavod ter se bo moral pripojiti ali spojiti z drugimi zdravstvenimi domovi. Republiški sekretariat za zdravstvo in socialno varstvo je pravočasno posredoval smernice za organizirano izvajanje reorganizacije. Glavno strokovno in organizacijsko nalogo pri tem bi moral imeti medobčinski zdravstveni center v Celju, ki bi moral pravočasno pripraviti ustrezne predloge za bodočo organizacijo zdravstvenih domov in omogočiti vsem zainteresiranim organom in organizacijam, da se izjavijo o predlogih. Medobčinski zdravstveni center te naloge ni pravočasno opravil. Ta propust Centra je porajal stihijsko izvajanje reorganizacije, pri čemer je prevladala težnja zdravstvenih domov reorganizirati se tako, da se zagotovi predvsem območje s predpisanim šte-

vilom prebivalcev. Pri tem so nastajale razne nemogoče kombinacije združevanj, katerih realizacija gotovo ne bi zagotavljala neke višje kvalitete.

Sedaj imamo končno predlog Zdravstvenega centra za bodočo organizacijo zdravstvenega doma. Center namreč predlaga en zdravstveni dom za območje občin Celje, Brežice, Laško, Šmarje, Sentjur, Slovenske Konjice in Zalec. Predlog sicer ni ekonomsko utemeljen, vendar zadovoljuje vsem določbam zakona ter je ob možnih pogojih najbrž najboljši.

Predstavniki prizadetih občin in zdravstvenih domov so se na skupnem posvetovanju izjavili za omenjeni predlog. Ker izgleda, da se za predlog ogreva širše javno mnenje, je verjetno, da bo predlog osvojen. Z realizacijo tega predloga bi zaenkrat na območju občine Laško ostala

sedanja oblika zdravstvene službe nespremenjena, Zdravstveni dom Laško bi prenehal obstajati kot samostojni zavod, računovodske in upravne naloge bi prevzela enotna uprava za nov zdravstveni dom.

Podobno notranjo organizacijo in ekonomski status posameznih organizacijskih enot bi novi zdravstveni dom urejal s statutom in drugimi splošnimi akti.

Kaj pa lekarne ?

Zakon določa, da se lekarne ustanavljajo za območje, ki jih določi zdravstveni center, da imajo lekarne lahko zunaj svojega sedeža lekarniške postaje in depoje zdravil. Izrecno pa zakon določa, da se za območje enega mesta sme ustanoviti le ena lekarna.

Zdravstveni center še ni objavil predloga o bodoči organizaciji lekarniške službe za območje celjske regije. Gotovo je to, da bo nujno organizirati lekarniško službo temelječo na načelih ekonomike in zbliževanja uslug občanom.

Na območju občine Laško deluje kot samostojen zavod samo Lekarna Radeče, dočim je v Laškem lekarniška postaja **Nove** lekarne v Celju; Lekarna Laško se je namreč pred kratkim pripojila **Novi** lekarni v Celju. Verjetno, da tudi za lekarno Radeče niso dani ekonomski pogoji za njen nadaljnji razvoj, zato bo nujno v nadaljnji reorganizaciji na področju zdravstvene službe vztrajati za tako organizacijo, ki bo lekarnam zagotavljala ekonomske pogoje za njihov nadaljnji razvoj in obstoj.

In še na kratko o regionalnih zdravstvenih centrih !

Zakon določa, da se regionalni zdravstveni center lahko ustanovi za gospodarsko, geografsko in urbanistično zaokroženo območje, na katerem lahko zdravstvena služba zagotovi pretežni del zdravstvenega varstva.

Za območje celjske regije obstoji predlog, naj bi bodoči regionalni zdravstveni center obsegal območje bivšega celjskega okraja - to je območje občin Celje, Slovenske Konjice, Šentjur, Šmarje, Mozirje, Velenje, Žalec, Laško, Sevnica in Brežice. Verjetno je to zelo dober predlog, ker bi zdravstveni center tega območja lahko uspešno opravljal svoje naloge. Po tem predlogu bi bil bodoči regionalni zdravstveni center pravna oseba. Naloge bi uresničeval po svetu in predsedniku. Svet bi sestavljalo 19 članov. Člani sveta bi bili zdravstveni delavci,

ki bi zastopali vse pomembnejše zdravstvene zavode z območja regije. Vsekakor bi bila zastopana vsaka občina najmanj z enim članom sveta.

Sedanja stališča prizadetih organov in organizacij ter javno mnenje kaže, da bo omenjeni predlog za organizacijo regionalnega zdravstvenega centra sprejet.

To je nekaj podatkov za splošno informacijo o stanju reorganizacije zdravstva pri nas. Vsekakor je na tem področju še niz nerazčiščenih vprašanj in predstojećih nalog, ki s formalno reorganizacijo ne bodo rešene, bo pa podana možnost, da se zagotove boljše kvalitete na področju zdravstvene službe z nadaljnjim izpopolnjevanjem organizacije in sodelovanja vseh zdravstvenih zavodov, ki bodo v novih pogojih poslovali na območju regije.

PRIMANJKLJAJ NA SKLADU ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA DELAVCEV

Zadnje čase je bilo na račun socialnega zavarovanja s strani zavarovancev izrečenih že precej ostrih besed in kritičnih pripomb. Res je, da se kot drugi tudi zakoni o organizaciji in financiranju socialnega zavarovanja stalno spreminjajo. Zavarovanci so s temi spremembami dobivali ali pa izgubljali pravice iz tega naslova. Nedvomno pa je reforma posegla tudi v sklade socialnega zavarovanja, kar se danes odraža na okrnjenih pravicah zavarovancev, predvsem v zdravstvenem zavarovanju.

Če pogledamo nekaj let nazaj, smo od osebnih dohodkov vplačevali kar 22% osnovnega socialnega prispevka. Tako visok osnovni prispevek je pogojeval tudi več zbranih sredstev iz naslova dodatnega socialnega prispevka. V teh časih je socialno zavarovanje imelo sredstev dovolj, da o kakšnih izrednih prispevkih ni bilo govora, poleg tega pa tudi takrat zavarovanci niso bili tako zahtevni, kot so sedaj. Slišalo se je, uradno menda ni bilo potrjeno, kaj se je s temi sredstvi tudi gradilo. Takšno izobilje sredstev v socialnem zavarovanju v preteklosti in naenkrat tako ogromno pomanjkanje pa našim zavarovancem danes ni dovolj pojasnjeno.

Osnovna stopnja za socialno zavarovanje se je tako iz leta v leto zniževala in danes znaša le 19% od prejšnjih 22 %. Razlika 3 %, ki je šla v glavnem na račun zdravstvenega zavarovanja, je morda nujno povzročila tudi nekaj bistvenih sprememb v potrošnji sklada zdravstvenega zavarovanja. Prav zaradi manjšega dotoka sredstev pa danes vplačujemo še zavarovanci sami, kot posebni prispevek ob prvem obisku pri zdravniku, ob prvem obisku zdravnika na domu, ob samovoljnem pregledu pri specialistu, ob prevozu z rešilnim avtom, za razne ortopedske pripomočke in za zdravila. Kljub tem navedenim prispevkom pa je bilo na skladih zdravstvenega zavarovanja v merilu Slovenije 2,5 milijarde S din primanjkljaja za prvih 9 mesecev tega leta. Sam Komunalni zavod za socialno zavarovanje Celje je za isto obdobje imel primanjkljaja 486 milijonov S din. Krivično bi bilo sedaj za ta primanjkljaj valiti krivdo le na enega: na službo socialnega zavarovanja, na zdravstvo ali pa celo na skupščino komunalne skupnosti zavarovancev. Da je nastal primanjkljaj, smo odgovorni prav vsi našteti, v številu tudi zavarovanec. Seveda pa bodo zadnji s svojimi izrednimi prispevki, ki bodo prav gotovo predpisani po zaključnem računu, pokrili napake vseh, ki so povzročitelji primanjkljaja.

Skupščina komunalne skupnosti zavarovancev v Celju je bila na svoji zadnji seji odločno proti predpisu izrednega socialnega prispevka še med letom. Komunalno skupnost zavarovancev Celje sestavlja 8 občin ter vsi skupaj tvorimo rizično skupnost, vendar pa so pogoji koriščenja zdravstvenih uslug precej različni v posameznih občinah, zato so tudi stroški zdravstvenega zavarovanja in primanjkljaji zelo različni.

Laška občina ima zaradi svoje slabo razvite zdravstvene službe in prav verjetno tudi zaradi dobrega posluha do pičlih sredstev v socialnem zavarovanju že vsa leta nazaj presežek. Tako je tudi v prvih 9 mesecih letošnjega leta izkazovala 7,3 milijona starih dinarjev presežka ob 486 milijonih izgube v celi rizični skupnosti.

Člani skupščine komunalne skupnosti zavarovancev iz Laškega so na zadnji seji že povzdignili glas, da ne more biti pošteno, da bi tudi občani občine Laško ta primanjkljaj pokrivali z izrednim prispevkom, vendar skupščina tega noče slišati. V nobenem primeru pa to ne more biti pošteno in prav, da bomo tisti, ki smo sredstva racionalno trošili, zbirali sredstva za tiste, ki se niso zavedali, da lahko potrošijo le toliko, kolikor so zmožni tudi prispevati.

Tudi plenum občinskega sindikalnega sveta v Laškem je o tem razpravljal in celo predlaga, da naj bi Zdravstveni dom Laško nastavil še enega zdravniška in ponovno odprl vse pred časom ukinjene ambulate. Osebnostno smatram, da tega ne bi smeli storiti, pač pa morajo ostale občine v skupnosti uvideti, da lahko trošijo le toliko, kolikor so zmožne tudi zbrati.

Poleg tega pa smatram, da bo prvenstveno treba vskladiti zakonodajo o zbiranju prispevkov in o pravicah zavarovancev, seveda ob najracionalnejši organizaciji zdravstvene službe, preko katere se vsa ta sredstva trošijo.

Miha PROSEN :

ZA INVESTICIJE V ZDRAVSTVU

JE TREBA ČIMPREJ URESNIČITI SPREJETI DOGOVOR

Vprašanje investicij v zdravstvu je problem v naši občini, ki ga lahko štejemo poleg potrebnih investicij v obnovenem šolstvu za najbolj perečega in aktualnega na področju družbenih služb.

Predvsem nujne in opravičene so zahteve po gradnji novih prostorov za zdravstveno dejavnost v Radečah. Prostori, v katerih se zdravstvena dejavnost razvija v Radečah, so majhni, zelo neprimerni in potrebni večjih popravil.

V drugih krajih naše občine, v Rimskih Toplicah in v Laškem je situacija glede prostorov sicer nekoliko boljša, vendar se bodo že v bližnji bodočnosti tudi tam pojavile potrebe po novih investicijah za razširitev zdravstvene dejavnosti.

Naša občinska skupščina je že večkrat obravnavala to problematiko in slednjič prišla do spoznanja, da je nujno potrebno načrtno pristopiti k reševanju te zelo važne problematike. Prav zato je bil spomladi ponovno aktiviran zdravstveni investicijski sklad.

Sedanji program gradnje nove zgradbe za zdravstveno dejavnost v Radečah predvideva investicijo v znesku 350.000 novih dinarjev. V tem znesku niso vračunani stroški opreme.

Kako bo možno program gradnje zdravstvenega doma v Radečah realizirati že v bližnji bodočnosti?

Program bo možno realizirati le, če bodo vsi zainteresirani činitelji, predvsem delovne organizacije v občini izpolnile sprejeti dogovor, oziroma:

1. Če bodo vse delovne organizacije v občini prispevale še v tem letu v zdravstveni investicijski sklad 0,30% ustvarjenega dohodka v letu 1966, kar bi pomenilo, da bi sklad razpolagal z 160.000.- novimi dinarji.
2. Če bodo delovne organizacije z območja Radeč in Zidanega mosta izpolnile sprejeto obveznost, da prispevajo namensko za gradnjo zdravstvenega doma v Radečah 100.000.- novih din.
3. Če bo Zdravstveni dom Laško prispeval iz svojih lastnih sredstev za gradnjo 80.000.- N dinarjev in nastopil kot nosilec kredita za sredstva, ki jih bo zdravstveni investicijski sklad namenil kot posojilo.

Ker je vsa potrebna dokumentacija za gradnjo zdravstvenega doma v Radečah pripravljena, bi bilo prav, čimprej uresničiti zgoraj navedene pogoje in tako omogočiti, da se prične realizirati naloga, ki je na področju investicij v zdravstvu v naši občini najvažnejša.

Miro GRADIČ :

ALI SKRBIMO DOVOLJ ZA NEPRESKRBLJENE OBČANE ?

Socialna problematika ima svoje korenine še v preteklosti in se v vedno novih in novih oblikah poraja še danes. Probleme, s katerimi se srečujemo pri našem vsakdanjem delu, lahko razdelimo v glavnem v štiri skupine. Najstarejšo skupino nam je zapustila preteklost, ki je posebno zastopana na podeželju. Vanjo sodijo ostareli nepreskrbljeni ljudje, ki so ostali iz kakršnihkoli vzrokov nezavarovani, brez premoženja ali dohodkov in največkrat brez svojcev. Med njimi so nekdanji hlapci in dekle ter drugi, ki so ostajali na kmetijah brez pravno urejenih medsebojnih razmerij. Mnogo je tudi duševno ali telesno prizadetih, ki že zaradi tega niso mogli biti uspešni v življenju. Vsi ti so bili največkrat žrtve dolgo-

letnega izkoriščanja in ostali praznih rok, ko se jim opešale moči. Nekoliko mlajši, vendar še bolj pereči so socialni problemi, ki nam jih je zapustila zadnja vojna. Iz dneva v dan smo priče vedno bolj občutljivim problemom invalidov in borcev NOV, predvsem na podeželju, tako, da bi bilo potrebno spregovoriti ob drugi priložnosti tudi o tem posebej in obširneje. Celotno vrsto novih socialnih problemov odpira tudi naš družbeno ekonomski razvoj z urbanizacijo, migracijo, v zadnjem času tudi z brezposelnostjo in drugim. Končno pa ne gre pozabiti tudi problemov, ki izhajajo iz človeka samega in so v vzročni zvezi z njegovo mladostjo, invalidnostjo, alkoholizmom in podobnim.

Na splošno: Za varstvo socialno ogroženih so finančna sredstva preskromna

Nas zanima predvsem varstvo socialno ogroženih odraslih oseb na območju naše občine. S to problematiko se v glavnem ukvarja socialna služba oddelka za družbene in skupne službe in najbrž ni treba posebej poudariti, da spada v njegov

delokrog na področju socialnega varstva poleg te naloge tudi še varstvo otrok, mladine in seveda, kar je še posebno pomembno, varstvo družine. Razumljivo je, da njeno delo ni lahko, še posebno, če upoštevamo, da spada občina Laško v slovenskem merilu med

slabše razvite občine, kar se predvsem odraža tudi v šibki socialni strukturi prebivalstva in omejenih materialnih možnostih za uspešno posredovanje na tem področju. Glavni in največji težavi, s katerimi se spoprijema naša socialna služba pri svojem delu, so preskromna finančna sredstva in nezadostna kadrovska zasedba. Narava socialnega dela je pač taka, da terja oboje. Če še omenimo, da bi smelo pri-

ti na enega socialnega delavca v občinski upravi le okrog tritisoč prebivalcev, in da predstavlja velik del nalog terensko delo, ki je zaradi neugodnih prometnih zvez ter obsežnega območja še toliko bolj zamudno, potem pač lahko vsakdo ugotovi, da so za naše potrebe odločno premalo le trije delavci, ki morajo opravljati poleg čistega socialnega dela tudi druge naloge.

Vedno več ostarelih in priletnih ljudi išče družbeno pomoč

Iz leta v leto opazimo, da se vedno več ostarelih, pa tudi ne tako priletnih ljudi zateka po pomoč. Istočasno pa opazimo, da se tudi vzroki, ki so pripeljali ljudi v trenutno ali trajnejšo stisko, vedno bolj spreminjajo ali bolje povedano dopolnjujejo in pestrijo. Pri tem moramo že tudi ugotavljati, da marsikdaj botrujejo takemu stanju nerazumljivi in nečloveški odnosi med ljudmi, celo med svojci, in kar je še posebno žalostno, da prevečkrat tudi sicer dobro situirani otroci pozabljajo in zane marjajo svoje nepreskrbljene starše

ter nečastno opuščajo svoje naravne in zakonske dolžnosti. Nedvomno so ti pojavi zaskrbljujoči in občutiti je, da je bilo na tem področju doslej veliko premalo storjenega. Tako lahko le še ugotavljamo, da bi se nam ob pravem času naložene, čeprav negospodarske naložbe, že davno poplačale. Marsikdo, ki bi bil ob pravem času deležen ustrezne pomoči, danes ne bi bil več v breme družbi in navsezadnje tudi sebi. Izdatki bi bili le kratko trajni. Dolgo je že tega, ko so ugotovili, da je ceneje in lažje preprečevati, kakor pa zdraviti.

115 občanov prejema letos redno družbeno denarno pomoč

Oblike pomoči, ki jih nudi socialna služba, so lahko najrazličnejše, najučinkovitejše pa so materialne, pri čemer seveda ne gre zanemariti pomoči, ki jo lahko daje zgolj s svetovanjem, strokovnim znanjem in celo z avtoriteto, kar pa terja po drugi strani obilico časa in prizadevanja. Materialna pomoč je lahko bodisi denarna, bodisi v naturalijah. Druga prihaja v poštev predvsem takrat, ko je pričakovati, da denarna pomoč ne bo dosegla svojega namena. Najpogostejša oblika denarne pomoči

je redna družbena denarna pomoč, ki se dodeljuje tistim osebam, ki so trajno pridobitno nesposobne in nimajo premoženja niti dohodkov ter so brez svojcev ali drugih oseb, ki bi jih lahko in bile dolžne preživljati. Trenutno je deležnih pri nas te pomoči 115 občanov in znaša v povprečju od 80-90 N din, kar je za sedanje razmere globoko pod splošnim življenjskim minimumom, posebno še, če upoštevamo, da pomeni večini podpirancev glavni, če že ne edini vir dohodka za preživljanje.

Za začasne in enkratne podpore milijon starih dinarjev mesečno

Podobno je z začasnimi in enkratnimi denarnimi pomočmi, ki se dajejo v utemeljenih primerih osebam v začasnih in trenutnih stiskah. Iz dneva v dan se vrstijo največkrat zelo upravičene prošnje za vse oblike denarne pomoči, ki jim je pa, žal, le redko mogoče ugoditi prav zaradi pomanjkanja finančnih sred-

stev. Samo za te pomoči gre mesečno v breme občinskega proračuna milijon starih dinarjev, s čemer pa še zdaleč ni zadovoljeno dejanskim potrebam. Teh oblik pomoči so deležni ljudje, ki imajo vsaj svoje ognjišče ali pa živijo pri drugih ljudeh, in so še kolikor toliko samostojni.

Domska oskrba najdražja oblika varstva odraslih oseb -

Za njo daje občinski proračun mesečno domala

1,5 milijona starih dinarjev

Za tiste, ki zaradi neprimernih življenjskih navad: bolezni, starosti in drugih vzrokov ne morejo več skrbeti sami zase, sta edini rešitvi oddaja v oskrbo drugi družini ali v dom oskrbovancev. Prvega ukrepa se poslužujemo redkeje, ker je namreč težko najti družino, ki bi oskrbovancu resnično nudila primerno oskrbo in pri tem ne iskala zgolj materialne koristi. Zato se raje zatekamo k domski oskrbi, kjer je zagotovljeno oskrbovancu vsaj življenje dostojno človeku. Kljub temu, da je dom oskrbovancev za marsikoga edini izhod, se večina zelo težko odloči za ta korak, kar je tudi razumljivo, saj se s tem vključijo v za njih popolnoma novo okolje. Domska oskrba je najdražja oblika varstva odraslih oseb. Medtem ko velja občino oskrba pri drugi družini povprečno 120 N din, pa stane mesečna domska oskrba kar

450 - 550 N din. V pogodbeni oskrbi pri drugih družinah se nahaja zaenkrat sedem oseb, v raznih socialnih domovih pa kar 40 oskrbovancev, za katere je občina v 14 primerih delni, v 26 primerih pa plačnik v celoti. Kolikšno finančno breme predstavlja domske oskrbnine, pove številka 14.110,00 N dinarjev, kolikor znašajo skupaj povprečno mesečno oskrbnine. Mimogrede moramo omeniti tudi finančne probleme, s katerimi se borijo vsi socialni domovi in zaradi katerih tudi oskrba ne more biti taka, kakor bi bilo pričakovati. Često se obračajo k nam za dodatno finančno pomoč za investicije, vendar pa za to ni na voljo sredstev. Vsekakor bo treba v bodoče misliti tudi na to in zagotoviti v proračunu dodatna sredstva, s katerimi bi lahko podprli vsaj tiste domove, kjer imamo nastanjenih največ oskrbovancev.

Novi problemi, ki se odpirajo na področju socialnega varstva,

bodo terjali prihodnje leto več proračunskih sredstev

Poglavje zase predstavljajo tudi denarne pomoči družinskim članom, katerih hranilec je v obvezni vojaški službi. Pogoje za pridobitev pravice do te pomoči, ki so sorazmerno zelo ugodni za upravičence, sta določila zvezni in republiški zakon, finančno breme realizacije pa naložila občinam. Ker so te denarne pomoči lahko tudi precej višoke, bo v bodoče tudi naš proračun moral resno računati z njimi.

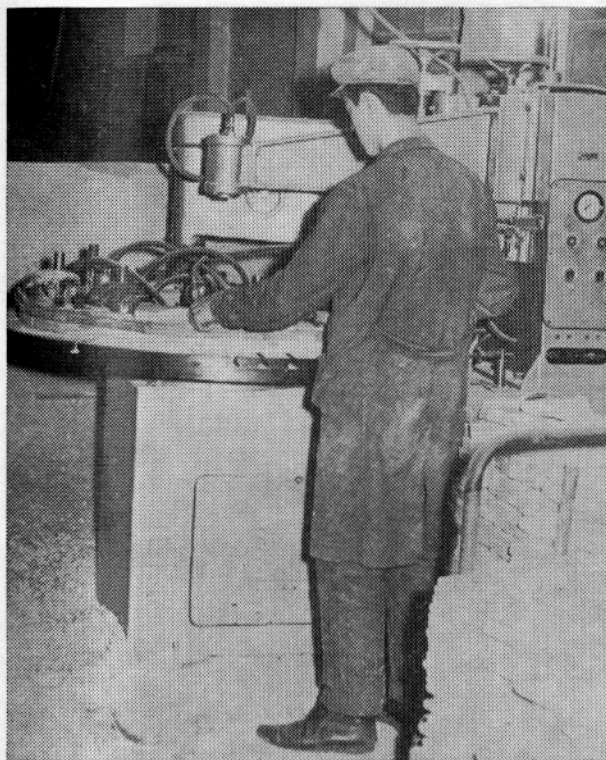
Dodatne in občutne stroške povzroča tudi zdravstveno varstvo socialnih podpirancev, saj znaša mesečni prispevek za enega podpiranča 47,50 N dinarjev in pri 96 podpirancih mesečno kar 4.512,50 N dinarjev. Nasploh pa se pojavljajo tudi v zvezi z zdravstvenim varstvom kmetijskih proizvajalcev vedno večje težave. Velik del kmečkega prebivalstva je še doslej težko plačeval zdravstvene storitve, posebno kadar je šlo za daljšo hospitalizacijo. V takih primerih so prosile za olajšavo predvsem tiste kmečke družine, kjer primanjkuje delovne sile za uspešno gospodarjenje in družine s številnimi otroki, ki tolikšnih stroškov ne bi zmogle brez nevarnosti za svoj socialni in ekonomski položaj. Tudi v takih primerih se je upravni organ zaradi skromnih finančnih sredstev le redko lahko odločil za popolno oprostitev ali pa vsaj delno olajšavo. Letos je v to področje vnesel precej zmede tudi

komunalni zavod za socialno zavarovanje z nerazumljivo delitvijo kmetijskih zavarovancev na čiste in neprave kmete, s čemer so izgubili zdravstveno varstvo vsi prevžitarji in druge osebe, ki ne sodijo k ožji družini nosilca zavarovanja, če je ta zaposlen. Ta ukrep je zopet prizadel socialno najšibkejše občane in odpira celo vrsto novih problemov.

Reševanje vseh teh problemov narekuje uveljavljanje sodobnih principov socialnega dela in aktivnih prizadevanj pri razvijanju organizacije in financiranja socialne službe. Na področju varstva odraslih pa bo treba še posebej skrbeti za to, da bodo občine in krajevne skupnosti pospešeno razvijale razne oblike tega varstva. Proučiti bo treba problematiko ostarelih kmetov in iskati možnosti za njeno reševanje. Prav posebno bo treba upoštevati položaj ekonomsko nepreskrbljenih oseb in prilagoditi družbene denarne pomoči situaciji na tržišču. Za vse to pa bo končno treba zagotoviti več sredstev.

Ni bil naš namen pridružiti se s tem sestavkom gori napisanega s tega področja na vseh nivojih, ampak opozoriti na težave, ki tarejo našo socialno službo in se porajajo na območju naše občine. To se nam zdi še toliko bolj pomembno, ker se bližamo novemu proračunskemu letu, od katerega si vsaj po tihem obetamo več sredstev.

Sodelujte s prispevki za „Naše delo“ in nam pišite o svojih uspehih in težavah na terenu!

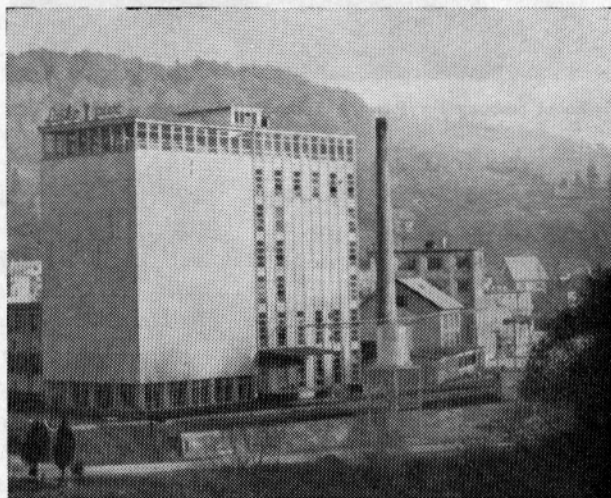
Tovarna lesne galanterije v Rimskih Toplicah modernizira obrate

Promet po novoasfaltirani cesti Rimske Toplice—Radeče je udobnejši

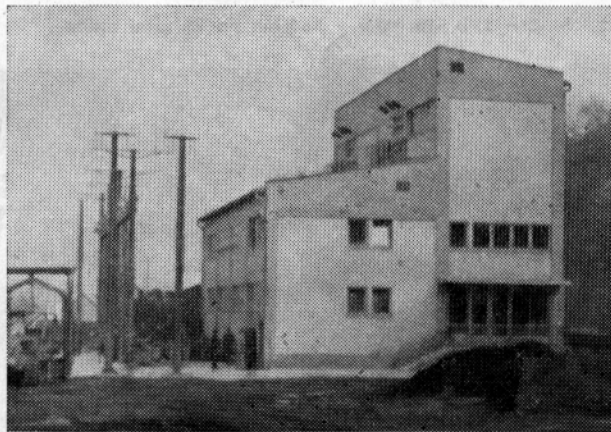
Splošno trgovsko podjetje Radeče je uredilo svoje lokale in samopostrežno trgovino

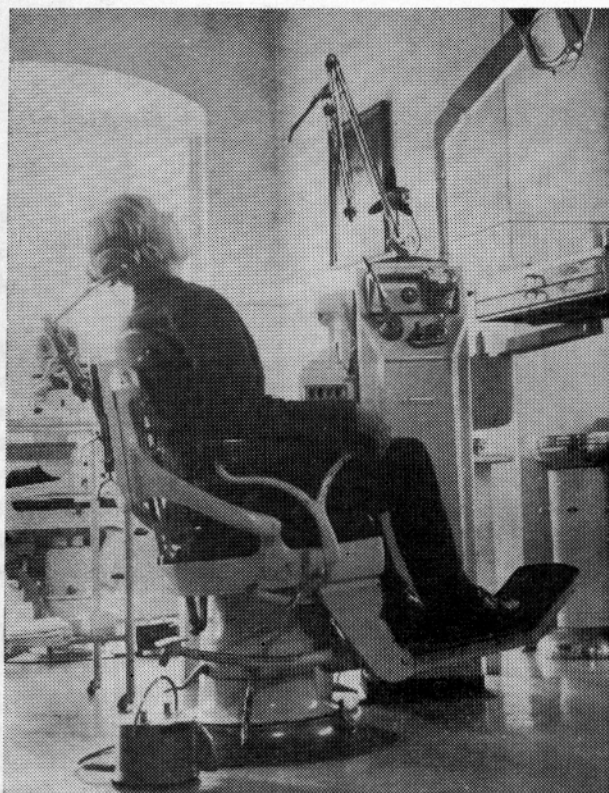
Objekt sladarnе — pomembna pridobitev Pivovarne Laško

Paviljonski tip druge samopostrežne trgovine, ki jo je v Laškem zgradilo trgovsko podjetje »Merx« iz Celja

Napajalna postaja v Zidanem mostu bo oskrbovala elektrificirano progo Ljubljana—Zidani most

Zobni ambulanti v Rimskih Toplicah in Laškem sta dobili sodobno opremo

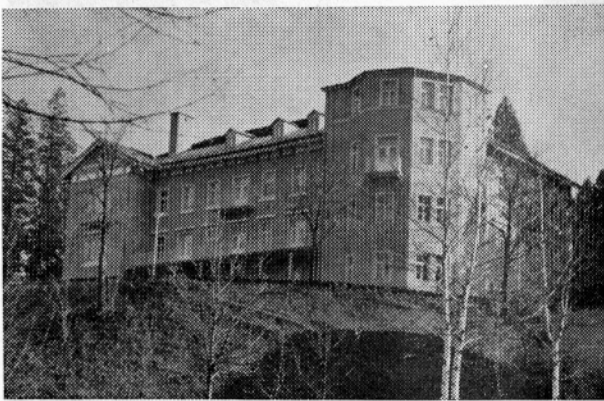
Prostorno parkirišče ob domu »Dušana Poženela« v Laškem

Bencinska črpalka INA v Laškem

Stadion TVD »Partizan« v Radečah pri Zidanem mostu

Obnovljen Sofijin dvorec Vojnega zdravišča v Rimskih Toplicah

Z regulacijo izliva Žikovce v Savinjo so ob njej uredili še sprehajalno pot

Jože KOS :

V RAZPRAVI JE BIL ZAKON O OTROŠKEM VARSTVU

Otroško varstvo je še vedno pravno in materialno dokaj neurejeno področje socialnega varstva. Takšno stanje sili občane, zlasti pa starše, da se sprašujejo, kdaj bo tudi pri nas na tem področju storjen viden korak naprej.

Doslej se je otroško varstvo (izvzemši otroški dodatek) urejalo neenotno v odvisnosti od ekonomske moči proračunov in večjega ali manjšega razumevanja posameznikov ter delovnih in drugih organizacij do tega problema.

Upajmo, da začetek konca takemu stanju napoveduje razgibanost za pravno in materialno ureditev področja otroškega varstva, kar se trenutno najbolj zrcali v predlogu zakona o skupnostih otroškega varstva in o financiranju nekaterih oblik družbenega varstva otrok v SR Sloveniji, ki ga je pripravil in dal v razpravo republiški sekretariat za zdravstvo in socialno varstvo (objavljen v 21. številki "Občana" dne 14.10.1967).

Katere so bistvene značilnosti osnutka zakona ?

Lahko bi rekli, da je splošna bistvena značilnost omenjenega zakona v določilih o kompleksnem načrtnem urejanju otroškega varstva v SR Sloveniji in o zagotavljanju sredstev za izvajanje programa otroškega varstva.

Zakon predvideva ustanovitev samoupravnih organizacijskih oblik za področje otroškega varstva v občinah in republiki. Predlog ima dve varianti. Prva predvideva ustanovitev temeljnih (občinskih) skupnosti otroškega varstva in republiške skupnosti otroškega varstva, druga pa ustanovitev občinskih in republiških skladov otroškega varstva. Sredstva za razvoj otroškega varstva, s katerimi bi razpolagala skupnost (ali sklad) otroškega varstva, bi se zbirala iz rednih obveznih virov in izrednih virov. Zakon predvideva kot obvezen vir prispevek za otroško varstvo, ki naj bi ga plačevali:

- za delavce delovnih in drugih organizacij iz sredstev namenjenih za osebne dohodke,
- za upokoјence in delovne invalide skladi invalidskega in pokojninskega zavarovanja,
- zasebni delodajalci za delavce, ki jih zaposljujejo ter
- občine in republike iz sredstev, ki jih zberejo od prispevka iz osebnega dohodka od kmetijske dejavnosti.

Sredstva namenjena za otroški dodatek delavskim družinam z otroki bi se zagotavljala iz prispevkov, ki bi ga plačevali zavezanci osebnega dohodka.

Sredstva namenjena za otroški dodatek bi se v celoti zbirala pri republiški skupnosti (skladu) otroškega varstva, sredstva namenjena za splošno otroško varstvo pa bi delila republika z občinami po ključu, ki ga sprejme republiška skupnost (sklad) otroškega varstva in potrdi republiška skupščina.

Z uveljavitvijo zakona bi se zagotavljal tudi načrtni razvoj otroškega varstva, ker bi republiška skupnost kakor tudi občinske skupnosti otroškega varstva usmerjale razvoj otroškega varstva z med seboj vsklajenimi načrti.

Otroški dodatek po tem zakonu bi pripadal v enakem znesku (50 N din) za vse otroke upravičenca. Upravičenost do dodatka bi izvirala iz delovnega razmerja, uživanja pokojnine, denarne pomoči za čas brezposelnosti, iz pravice do nadomestila za osebni dohodek in iz posebnih pogodb o socialnem zavarovanju pripadnikov samostojnih poklicev.

Pravico do dodatka bi imeli tisti upravičenci, ki ustvarjajo povprečni osebni dohodek na družinskega člana do določenega zneska. Zakon konkretno določa 550.- N din kot maksimalni dohodek na družinskega člana, ki bi ga smela imeti družina, da bi še bila upravičena do otroškega dodatka.

Kako je potekala javna razprava v naši občini ?

Predsednik občinske skupščine je organiziral javno razpravo o osnutku zakona v Laškem in v Radečah. Na razpravo so bili osebno vabljeni predstavniki delovnih in drugih organizacij, člani sveta za šolstvo ter sveta za socialno varstvo in zdravstvo ter drugi posebno zainteresirani občani. Vsi vabljeni so sprejeli izvod osnutka zakona z zaprosilom, da se na razpravo pripravijo ter se jo udeležijo.

Na razpravo v Laškem je bilo vabljeno 60 občanov, udeležilo se jih je le 21; v Radečah je bilo vabljenih 38 občanov, udeležilo pa se jih je 15.

Že sama slaba udeležba je pokazala, da se naši občani na odgovornih gospodarskih političnih in drugih položajih ne zavedajo dovolj svoje družbene odgovornosti. Slabi udeležbi je botrovala tudi slaba aktivna udeležba v razpravi, kar velja zlasti za razpravo v Laškem.

Nedvomno razprava o osnutku zakona ni najbolj uspela predvsem zaradi slabe udeležbe.

Kakšni so zaključki razprave ?

Kljub slabi udeležbi in majhnemu številu aktivnih udeležencev v razpravi, je bilo skristaliziranih nekaj pomembnih stališč in predlogov.

Vsi diskutanti so se strinjali, da je pravna in materialna ureditev otroškega varstva neobhodna ter da je zakon, kakršen je podan v osnutku neobhodno potreben. Večina diskutantov je izrazila pomisleke, da ne bodo zagotovljena neobhodno potrebna sredstva za nadaljnji načrtni razvoj otroškega varstva, ker bo ta temeljil zlasti na bazi prostovoljnega zbiranja prispevkov, kar predstavlja nevarnost, da bi ideja o splošnem otroškem varstvu propadla, še preden bi v praksi zaživela. Nekateri diskutanti so predlagali, naj bi o pravici do otroškega dodatka odločale organizacije, ki ga izplačujejo, ne pa zavodi za socialno zavarovanje. Glede samoupravnih oblik na področju otroškega varstva je prevladalo mnenje, naj bi se osvojila varianta skupnosti otroškega varstva. Nekateri diskutanti so bili mnenja, naj se ne navede določba, po kateri bi se sredstva za otroško varstvo kmetijskih proizvajalcev plačevala iz sredstev zbranih iz osebnega dohodka kmetijskih proizvajalcev, ker niso podani pogoji, da bi v bližnji bodočnosti kmečki otroci lahko uživali organizirano otroško varstvo ter ni primerno v ta namen bremeniti kmetijskih proizvajalcev.

Na osnovi stališč zavzetih na razpravi, je bilo skristaliziranih 13 predlogov in pripomb k osnutku zakona, ki bodo podane na regijskem posvetu v Celju.

O osnutku zakona je razpravljala tudi občinska skupščina na seji v mesecu novembru ter je pričakovati še dodatne predloge in pripombe k osnutku zakona.

Naša občina bo v mejah možnosti prispevala predloge in pripombe svojih občanov. Če bodo republiški organi tudi upoštevali predloge naše in drugih občin, potem bomo kmalu dočakali tako dolgo pričakovani zakon o otroškem varstvu, ki bo za občane sprejemljiv.

Dopisujte v „ NAŠE DELO ” !

Pišite nam o svojih uspehih, delu, akcijah ter o problemih in razmerah s svojega področja!

V naslednjo številko bomo uvrstili le tiste prispevke, ki bodo prispeli v uredništvo najpozneje do zadnjega dne v mesecu.

Odgovore na postavljena vprašanja občanov bomo objavili, čim prejmemo pojasnila od pristojnih zavodov ali strokovnih služb.

Bojan TAVNIŠEK :

ZAKONODAJA IN PRAKSA V KOMUNALNI ZEMLJIŠKI POLITIKI

Namen članka je seznaniti občane najprej z glavno pozitivno zakonodajo s področja komunalne zemljiške politike, potem s stanjem v naši občini, s postopki za pridobitev zemljišča, lokacijskega, gradbenega in uporabnega dovoljenja ter za zaključek še nekaj misli o problematiki v zvezi s tem.

Urbanistično planiranje

Kot prvega navajam republiški zakon o urbanističnem planiranju /Uradni list SRS, števil. 16-119/67/, ki vsebuje določila o urbanističnem programu, urbanističnem načrtu, zazidalnem načrtu, urbanističnem redu in določila o lokaciji.

Urbanistični program je podlaga za urbanistične načrte, zazidalne načrte in za urbanistični red ter se izdelava za celotno območje občine. Vsebuje dokumentacijo o družbenem in ekonomskem razvoju mest in naselij v občini, funkcijo in zmogljivost mest in naselij ter grafično dokumentacijo.

Urbanistični načrt določa podrobnejše ekonomsko-tehnične in arhitektonske osnove za izdelavo zazidalnih načrtov. Obsega geodetski načrt, načrt namenske izrabe površin, območja za katera se izdelajo zazidalni načrti, načrt osnovnega omrežja komunalnih objektov in naprav itd.

Zazidalni načrt je podlaga za izdelavo lokacijske dokumentacije in za izdajanje lokacijskih dovoljenj. Sestoji iz programskega in tehničnega dela in se izdeluje za območja, ki se bodo izgrajevala ali rekonstruirala kot celota.

Urbanistični red se izdeluje za naselja in območja, ki niso zajeta z urbanističnim načrtom ali zazidalnim načrtom ter vsebuje v glavnem iste elemente kot urbanistični odn. zazidalni načrt.

Tako urbanistični program kot urbanistični načrt, zazidalni načrt in urbanistični red morajo biti javno razgrnjeni najmanj 30 dni.

Po obravnavi predlogov občanov, organizacij in organov so navedeni program, načrti in red predloženi občinski skupščini, ki jih vsakega posameznega sprejme z odlokom.

Navedeni zakon obravnava nato v členih 17 - 35 lokacijo. Lokacijsko dovoljenje, ki posebno zanima občane, bomo podrobneje obravnavali v drugem delu tega članka.

Urejanje in oddajanje stavbnega zemljišča

Glavna določila o urejanju in oddajanju stavbnega zemljišča obravnava republiški zakon o urejanju in oddajanju stavbnega zemljišča /Uradni list SRS, šte. 42-218/66/.

Za stavbno zemljišče po tem zakonu se šteje zemljišče, ki je po urbanističnem načrtu namenjeno za graditev in zemljišče, za katero je pristojni urbanistični organ izdal lokacijsko dovoljenje. Pojem stavbnega zemljišča po tem novem zakonu je torej širši pojem, kot pa pojem gradbenega zemljišča v ožjem gradbenem okolišu in velja tozadevni predpis tudi za zemljišča, ki niso bila nacionalizirana, ki pa morajo biti, ali bi vsaj morala biti, pridobljena za družbeno lastnino.

Urejanje stavbnega zemljišča obsega pripravo stavbnega zemljišča /asanacijska dela, izdelava zazidalnega načrta itd. ter opremljanje stavbnega zemljišča, graditev komunalnih objektov in naprav/.

Urejeno stavbno zemljišče v družbeni lastnini, na katerem ima pravico uporabe občina, se oddaja v uporabo družbenim in civilnim pravnim osebam ter občanom samo za graditev takih objektov, kot so predvideni v urbanističnem načrtu. Oddaja se opravi z javnim natečajem, ki ga po pooblastilu občinske skupščine razpiše organizacija za urejanje stavbnega zemljišča /v občini Laško - Stanovanjsko podjetje/. V 10. členu cit. zakona so navedeni tudi primeri, ko se stavbno zemljišče odda brez javnega natečaja. Urejeno stavbno zemljišče se odda v uporabo najugodnejšemu ponudniku z odločbo /po pooblastilu občinske skupščine Laško - Stanovanjsko podjetje/.

Z odločbo se določijo zazidalni podatki, rok za začetek in dokončanje graditve ter izklicna odškodnina za pravico uporabe stavbnega zemljišča.

Če se oddaja v uporabo stavbno zemljišče v družbeni lastnini, ki je samo deloma urejeno, se v razpisu javnega natečaja poleg izklicne cene /ki obsega odškodnino za pravico uporabe urejenega stavbnega zemljišča in dejanske stroške za ureditev tega zemljišča/ navede tudi, katera manjkajoča dela mora najboljši ponudnik opraviti na svoje stroške in v kakšnem roku mora to storiti. Samo izjemoma se lahko razpiše tudi javni natečaj za oddajo neurejenega stavbnega zemljišča / 16. člen/.

Z navedenim zakonom je vsklajen občinski odlok o urejanju in oddajanju stavbnega zemljišča /Uradni vestnik Celje, šte.25/67/.

Doslej navedena zakona urejata komunalno zemljiško politiko in udeležbo investitorja pri urejanju stavbnih zemljišč.

Nacionalizacija gradbenih zemljišč

Osnovo za pridobitev gradbenih zemljišč je doslej tvoril zakon o nacionalizaciji najemnih zgradb in gradbenih zemljišč. /Uradni list FLRJ, šte. 52-89o/58/.

Zakon o nacionalizaciji se uporablja na območjih, ki so bila določena kot ožji gradbeni okoliši mest in naselij, mestnega značaja. 38. člen cit. zakona določa, da ostane nezazidano nacionalizirano gradbeno zemljišče v posesti bivšega lastnika vse dotlej, dokler ga po odločbi občinske skupščine ne izroči v posest občini ali komu drugemu, da sezida zgradbo ali kakšen drug objekt ali izvede kakšna druga dela. Prejšnji lastnik takega zemljišča ima pravico brezplačno uživati to zemljišče vse dotlej, dokler je v njegovi posesti, ali pa ga za ta čas za plačilo ali brezplačno dati v uživanje komu drugemu. Bivši lastnik pa ima po 40. členu cit. zakona tudi prednostno pravico /rezervacija/, da na tem zemljišču zgradi družinsko stanovanjsko hišo, če izpolnjuje pogoje tega člena in obveznega tolmačenja 1. odst. tega člena.

Za nacionalizirano nezazidano gradbeno zemljišče dobi prejšnji lastnik odškodnino, ki se določa po tarifi, po kateri se določa odškodnina za razlaščeno gradbeno zemljišče. Odškodnina se načeloma izplačuje 50 let v enakih letnih obrokih, v posameznih primerih pa tudi v krajšem času ali v posebnih primerih v enkratnem znesku. Z uveljavitvijo republiškega zakona o odškodnini za razlaščena stavbna, kmetijska in nerodovitna zemljišča /Uradni list SRS, šte. 36-37o/65/ je bilo določeno, da predstavlja odškodnina za popolnoma razlaščena stavbna zemljišča prometno vrednost razlaščenega zemljišča, ki se oblikuje na območju krajev oziroma naselja. Iz navedenega sledi, da je odločanje o odvzemu iz posesti nacionaliziranega gradbenega zemljišča in odločanje o odškodnini ostalo v pristojnosti za premoženjsko pravne zadeve pristojnega organa občine, medtem ko je za oddajo stavbne parcele pristojna pooblaščenca organizacija za urejanje stavbnega zemljišča.

Gradnja in rekonstrukcija objektov

Iz temeljnega zakona o graditvi investicijskih objektov bomo obravnavali le glavna določila iz prečiščenega besedila tega zakona /Uradni list SFRJ, šte. 20-306/67 in 24/67/. Ta zakon ureja graditev in rekonstrukcijo investicijskih objektov, izdelavo investicijske tehnične dokumentacije in gradnjo investicijskega objekta.

Z gradnjo investicijskega objekta se sme začeti šele, ko izda pristojni občinski upravni organ gradbeno dovoljenje. Investicijski objekt se sme graditi samo po investicijski tehnični dokumentaciji, ki mora biti izdelana v skladu z urbanističnim načrtom oziroma pogoji ter v skladu z vodnogospodarskimi, prometnimi, energetske, sanitarnimi in drugimi pogoji. Gradbeno dovoljenje neha veljati, če se gradnja ne začne v roku, ki je v njem določen. Ko je končana graditev investicijskega objekta, je treba pred začetkom njegove uporabe opraviti tehnični pregled zgrajenega objekta in se prepričati o njegovi tehnični neoporečnosti. Zgrajeni investicijski objekt se sme uporabljati šele, ko da pristojni občinski upravni organ uporabno dovoljenje.

Če graditelj ne ravna po določbah tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov, ima gradbena inšpekcija pravico odrediti, da se ali nepravilnosti odpravijo v določenem roku ali pa pravno ustaviti nadaljnjo gradnjo.

Soglasje sanitarne inspekcije

Omeniti moramo še Temeljni zakon o sanitarni inšpekciji /Uradni list SFRJ, šte. 10-158/65/, republiški zakon o sanitarni inšpekciji v SR Sloveniji iz l. 1967 ter tozadevni pravilnik.

Sanitarno nadzorstvo obsega vse objekte, dejavnosti in osebe, ki lahko na kakršenkoli način škodljivo vplivajo na zdravje ljudi, zlasti pa ima med ostalim nadzorstvo nad lokacijo in graditvijo oziroma rekonstrukcijo industrijskih objektov, stanovanjskih hiš in drugih stavb, objektov za preskrbo z vodo ter prometnih in drugih objektov.

Sanitarno inšpekcijo opravlja pristojni občinski upravni organ /sanitarna inšpekcija/. Sanitarna inšpekcija ugotovi s svojo odločbo: ali lokacija objekta, projekt za zgraditev ali rekonstrukcijo objekta in zgrajeni objekt ustreza higienskim in sanitarno - tehničnim normativom ter ali izpolnjuje predpisane sanitarne pogoje. Soglasje sanitarne inšpekcije je torej potrebno tako za lokacijsko kot gradbeno in uporabno dovoljenje.

Navedli smo le glavne predpise, ki urejajo zemljiško in urbanistično politiko, da s tem občane vsaj v grobih obrisih seznamimo s pojmi, kaj je urbanistični in zazidalni načrt, kaj stavbno zemljišče, odvzem nacionaliziranega zemljišča iz posesti, odškodnina itd. V praksi pa naletimo na to, da posameznih načrtov ni, ali so šele v izdelavi, da je družbeni fond zemljišč za gradnjo že izčrpan, da zakoni zvezni in republiški niso usklajeni ali pa še niso izšli in še marsikaj. Tako je ves že itak precej kompliciran postopek za pridobitev zemljišča lokacijskega in gradbenega dovoljenja še bolj otežkočen.

/Nadaljevanje in konec v
naslednji številki/

Cvetko KNEZ :

TEMELJNA IZOBRAŽEVALNA SKUPNOST IN NJENI PROBLEMI

Čeprav je življenjska doba temeljnih izobraževalnih skupnosti še zelo kratka, so prvi rezultati novega sistema financiranja vzgoje in izobraževanja že vidni, nakazujejo pa se tudi problemi, ki jih ta sistem nosi s seboj.

Ni namen tega sestavka, da bi se spuščal v poglobljena razmišljanja o vseh dobrih in slabih straneh obstoječega sistema, temveč, da si na dosedanjih izkušnjah pobliže ogledamo probleme, s katerimi se srečuje naša izobraževalna skupnost in tudi uspehe, ki jih je ta dosedaj nedvomno dosegla.

Že na začetku kaže poudariti, da se temeljna izobraževalna skupnost v glavnem srečuje s problemi, ki so bili značilni že za prejšnji sistem. To seveda pomeni, da tudi njej primanjkuje finančnih sredstev. Pri tem je treba povedati, da je občinska skupščina v celoti zadostila zakonu o izobraževalnih skupnostih in o financiranju vzgoje in izobraževanja v SR Sloveniji, ki je naložil občinam, da so morale za financiranje dejavnosti vzgoje in izobraževanja zagotoviti vsaj toliko sredstev, kot so jih v preteklem koledarskem letu. To velja seveda samo za tiste občine, katerih proračunski potencial se v letošnjem letu ni povečal; tiste, katerim so se proračunska sredstva povečala, pa so morale za financiranje te dejavnosti nameniti sorazmerno več sredstev.

Naša občinska skupščina je določila za financiranje vzgoje in izobraževanja skorajda najvišje prispevne stopnje v Sloveniji. Kljub takim stopnjam je bilo že ob ustanovitvi skupnosti jasno, da ta sredstva ne zadostujejo, če hočemo zadržati vsaj nivo prvega polletja tega leta, ali konkretnije, da ji primanjkuje 214.000.- N din. Glede na takšno stanje je temeljna izobraževalna skupnost že ob sprejemanju svojega finančnega načrta za ta znesek zaprosila Republiško izobraževalno skupnost, ki je imela skladno z že omenjenim zakonom na razpolago 3,000.000.- N din in naj bi jih uporabila izključno za dopolnilno financiranje temeljnih izobraževalnih skupnosti. Po obeh variantah predloga, ki so ga izdelale službe Republiške skupnosti, bi naša

skupnost morala dobiti vsaj del zaprosenega zneska. In ko je po posvetu predstavnikov temeljnih izobraževalnih skupnosti že vse izgledalo, da bomo dobili dopolnilna sredstva približno v zneslu 120.000.- N din, je izvršni odbor republiške skupnosti sklenil, da dobi dopolnilna sredstva samo 16 občin - namesto predlaganih 24 - med katerimi pa ni naše.

Izpad teh sredstev je povzročil neuravnovešenost finančnega načrta in postavil občinsko skupščino skorajda pred dejstvo, da je morala ta sredstva zagotoviti iz svojega proračuna. Toda tudi to ni pomagalo, da se sredstva za financiranje vzgoje in izobraževanja vsaj relativno ne bi zmanjšala. V drugi polovici avgusta je namreč izšel pravilnik o pedagoških normativih glede števila učencev v oddelkih, ki je določil, da je lahko v oddelku maksimalno 36 učencev, dočim so prejšnji normativi dopuščali 45. S tem so nastali novi oddelki in za vsak oddelek vsaj 22 novih učnih ur, to pa pomeni za vsakih 22 ur novo učno moč in seveda tudi nova finančna sredstva. Ker dodatnih finančnih sredstev ni bilo in jih še tudi ni, so se osebni dohodki prosvetnih delavcev in že itak nizki materialni izdatki vzgojno izobraževalnih zavodov znižali.

Kljub vsem tem težavam pa je temeljna izobraževalna skupnost dosegla tudi nekatere uspehe, ki jim ne gre jemati pomena. Prvo, kar je treba poudariti, je ugotovitev, da je v reševanje problemov s področja, o katerem govorimo, vključeno precej večje število tako prosvetnih kot tudi delavcev z ostalih področij družbenega in gospodarskega življenja v občini, kot v preteklem obdobju. Drugo, kar je omembe vredno pa je, da so organi skupnosti in še posebej njen izvršni odbor pokazali

precejšnjo aktivnost in prizadevnost pri reševanju posameznih problemov. Tako je n.pr.: izvršni odbor že izdelal nove kriterije, po katerih se financira dejavnost vzgojno izobraževalnih zavodov. Ti kriteriji omogočajo vsaj kolikor se to dá, enakopraven položaj vseh zavodov. Dalje je treba pri izvršnem odboru omeniti, da je že sprejel organizacijo pouka za tekoče šolsko leto, kar ni bila lahka naloga, saj je bilo treba iskati najboljše oblike tako glede že c menjenih normativov kot tudi glede finančnih zmogljivosti skupnosti. Prav posebej pa je treba poudariti, da je izvršni odbor začel akcijo za izdelavo perspektivnega plana razvoja šolske mreže v občini, ki je za vsa nadaljnja prizadevanja prepotrebna.

Iz vsega povedanega izhaja, da so na eni strani doseženi določeni uspehi, ki kažejo pozitivno plat novega sistema, da pa so na drugi strani še vedno problemi, od katerih je večina podedovanih iz preteklosti. Pomanjkanje finančnih sredstev zaradi nam nerazumljive razdelitve dopolnilnih sredstev s strani republiške izobraževalne skupnosti, zmanjšanje osebnih dohodkov prosvetnih delavcev zaradi povečanega števila oddelkov in učnih moči in zmanjšanje že itak minimalnih sredstev za materialne izdatke predstavlja za izobraževalno skupnost problem, katerega sama ne more zadovoljivo rešiti. Vse to pa vnaša med prosvetne delavce vznemirjenje in nepotrebne diskusije, kar se bo odrazilo na kvaliteti pouka.

Vsi, zlasti pa prosvetni delavci smo pričakovali od novega sistema precej več, predvsem pa izenačenje materialnega položaja učiteljev in drugih v vzgojno izobraževalnih zavodih zaposlenih delavcev v Sloveniji. Tega, kar smo najbolj želeli, kot vidimo, novi sistem zaenkrat ni prinesel, saj je še vedno materialni položaj vzgoje in izobraževanja odvisen predvsem od

gospodarske moči občine. Takšno stanje bo, kot vse kaže, ostalo tudi še naprej.

Teze o enotnih merilih za financiranje vzgojno izobraževalnih zavodov, ki so bile pred nedavnim dane v razpravo, izhajajo predvsem iz dosedanje prakse. Njihova osnovna pomanjkljivost je v tem, da operirajo z indeksi in da ne določajo niti minimalne osnove, ki bi bila enotna za vso Slovenijo in seveda izražena v dinarjih. Na drugi strani pa takšne osnove in merila - če bodo sprejeta - ne zagotavljajo niti v naslednjem letu objektivne delitve dopolnilnih sredstev, katerih bo pri republiški izobraževalni skupnosti znatno več kot letos.

Vida DOBNIK :

ZAVAROVALSTVO IN NOVI ZAVAROVALNI POGOJI V PRIHODNJEM LETU

Zavarovalstvo je močan instrument za vzdrževanje ekonomskega ravnotežja v poslovanju gospodarstva in življenja prebivalstva in je zato nujno, da se prilagodi in vključi v nove pogoje gospodarjenja tako, da bo finančno in organizacijsko najbolje opravljalo svojo funkcijo.

Gospodarstvo terja tako organizacijo zavarovalstva, ki bo zagotavljala čim hitrejšo izplačilo nastale škode in čim nižje premije zavarovanja. Te zahteve pa lahko izpolnjuje samo finančno močna in dobro organizirana zavarovalna organizacija. Zato je koncentracija v zavarovalstvu eden osnovnih pogojev za učinkovito vlogo zavarovalstva v gospodarstvu.

Iz takšne prakse je torej mogoče zaključiti, da bodo problemi ostali tudi še naprej. Nekateri od teh, ki danes obstajajo, bodo uspešno rešeni, zato pa bodo nastali drugi, novi. Vsi ti problemi bodo zahtevali precejšnjo aktivnost ne samo izobraževalne skupnosti, temveč tudi drugih dejavnikov v občini, in precejšnjo mero potrpežljivosti in vztrajnosti. Zato ni odveč na koncu spomniti, da je že republiški kongres SZDL naložil tudi družbeno političnim organizacijam, naj se aktivno vključijo v razreševanje problemov na področju vzgoje in izobraževanja, zavedajoč se, da je to področje verjetno od vseh najbolj družbeno. To pričakujemo v znatno večji meri kot doslej tudi od organizacij v naši občini.

Integracija v zavarovalstvu je bila nujna že leta 1962, vendar zaradi monopolnega položaja /obvezno zavarovanje, monopol, cene in teritorija/ do nje ni prišlo vse do letos, ko je bilo z zakonom določeno, da bodo v letu 1968 lahko nadaljevale delo le tiste zavarovalnice, ki se bodo prilagodile zahtevam zakona. Zakon namreč predpisuje začetno varnostno rezervo. Večina slovenskih zavarovalnic je spoznala, da je rešitev tega problema v integraciji, v ustanovitvi gospodarsko in strokovno močni zavarovalnici. S tem bo dosežena večja izravnava nevarnosti, zmanjšane bodo potrebe po pozavarovanju, z racionalizacijo poslovanja pa tudi zmanjšani poslovni stroški. V novi zavarovalnici SAVA je sedanja celjska zavarovalnica poslovna enota s samostojnim obračunom in svojim samoupravnim organom.

V okviru zavarovalnice SAVA se izdelujejo novi zavarovalni pogoji in nove cene, ki bodo pričele veljati s 1/1-1968. Dosedanje pogodbe bodo veljale za zavarovance družbenega sektorja do 31/12-1967, za zavarovance zasebnega sektorja pa do dneva zapadlosti zavarovanja v letu 1968. Obvezno zavarovanje se ukinja za vse zavarovalne vrste v družbenem sektorju, ostaja le obveznost zavarovanja odgovornosti za škodo, povzročeno drugim /avtoodgovornost/.

Novi zavarovalni pogoji nudijo zavarovancem večjo možnost izbire načinov zavarovanj. Tako bodo zavarovanci sami odločali ali bodo zavarovali nevarnost poplave, zemeljskega plaz, utrganje zemljišča in snežne lavine, ali pa bodo zavarovali svojo imovino le proti požaru, streli, eksploziji, viharju in toči.

Pri zavarovanju strojev proti lomu bo dana možnost zavarovanja vseh ali pa posameznih strojev. Pri zavarovanju motornih vozil, kjer je v letošnjem letu uvedena odbitna franšiza v višini enoletne tehnične premije, bo možnost izbire naslednja:

- 1/ popolno zavarovanje vozila brez franšize,
- 2/ zavarovanje z dogovorjeno polovično franšizo,
- 3/ zavarovanje z dogovorjeno franšizo v višini enoletne tehnične premije,
- 4/ zavarovanje z dogovorjeno franšizo v višini dveh enoletnih tehničnih premij.

Predvidoma se dosedanja cena za zavarovanje vozila pod 3/ ne bo spremenila; cena za način pod 1/ bo dražja za 100% od 3/; cena za način pod 2/ bo dražja za 50% od 3/; cena za način pod 4/ bo 40% cenejša od 3/.

Lastniki motornih vozil bodo v novem letu lahko zavarovali sebe kot voznika in sopotnike proti nezgodni smrti in trajni invalidnosti. Zavarovati bo mogoče tudi stroške zdravljenja v zvezi z nezgodo.

Po informacijah, prejetih od komisije, ki pripravlja nove pogoje in tarife, bo prišlo do povečanja zavarovanj za obvezno zavarovanje avtoodgovornosti. Vsak lastnik motornega vozila bo prejel ob podaljšanju registracije v letu 1968 zavarovalno polico s talonom, katerega bo oddal pristojnemu prometnemu oddelku kot dokaz, da je zavarovan. Zavarovanje bo veljalo le na področju Jugoslavije, izven meja pa le skupaj z mednarodno zeleno karto.

Veliko izbiro pri sklenitvi zavarovanja bodo imeli tudi lastniki oziroma najemniki stanovanj. Svojo imovino bodo lahko zavarovali samo proti:

- 1/ požaru, strelji, eksploziji, viharju, vlomski tatvini in ropu;
- 2/ za nevarnosti pod 1/ z vključitvijo nevarnosti poplave in izlitja vode;

- 3/ za nevarnosti pod 1/, oziroma 2/ z vključitvijo nevarnosti razbitja stekel;
- 4/ za nevarnosti pod 1/, 2/, oziroma 3/ z vključitvijo nevarnosti učinkovanja toka na
 - pralnem stroju,
 - televizijskem sprejemniku
 - ali ostalih gospodinjstskih strojih.

Novi zavarovalni pogoji in cene bodo zavarovancem na razpolago že v mesecu decembru tega leta.

Zavarovalno zaščito vam nudi zavarovalnica SAVA v Ljubljani, poslovna enota Celje.

I Z

SKUPŠČINSKE PISARNE

NA POBUDO OBČINSKEGA CESTNEGA SKLADA

BOMO TUDI OB CESTAH IV. REDA DOBILI PROMETNE ZNAKE

V zadnjem času imamo v naši občini vedno več cest IV. reda /običajno imenovane "občinske ceste"/, ki so bile s prizadevanjem krajevnih skupnosti in s sodelovanjem občanov obnovljene in preurejene tako, da so uporabne tudi za promet z motornimi vozili. Val motorizacije je danes zajel tudi te ceste. Tako lahko danes vidimo na njih najrazličnejša motorna vozila od mopeda do pet in več tonskega tovornjaka, torej tudi vozila, za katera ceste po svoji slabi konstrukciji niso primerne in tudi niso bile za takšen promet grajene. Predvsem jih prekomerno izkoriščajo gozdna gospodarstva za prevoz lesa iz gozdov. So primeri, da je

zaradi takšnega prekomernega izkoriščanja oziroma ~~preobremenitve~~ bila cesta v nekaj tednih po popravilu v prav takšnem ali še slabšem stanju kot poprej.

Da se prepreči uničevanje cest IV. reda s preobremenitvami tovrnega prometa in da se voznike opozori pred nevarnostmi, je občinski cestni sklad sklenil, da se promet na teh cestah uredi z odgovarjajočimi prometnimi znaki. Posebna komisija je s sodelovanjem predstavnikov krajevnih skupnosti določila namestitve prometnih znakov ob cestah IV. reda, kjer se odvija promet z motornimi vozili. Tako je po ugotovitvah te komisije potrebno nabaviti 90 prometnih znakov v vrednosti 23.000 N din. Predvidamo, da bodo ti prometni znaki nameščeni že v tem letu.

Pričakujemo, da se bo z namestitvijo cestne signalizacije zboljšalo stanje naših cest in varnost prometa na njih, seveda pod pogojem, da bodo vsi koristniki cest upoštevali s prometnimi znaki določena opozorila, odredbe in prepovedi. Cenko Jančič

PROGRAMI DELOVNIH ORGANIZACIJ ZA PREHOD NA 42-URNI DELOVNI TEDEN

SO PREVEČ SPLOŠNI

Po Temeljnem zakonu o uvajanju 42-urnega delovnega tedna morajo vse delovne organizacije do 1970. leta preiti na 42-urni delovni teden. Pred tem pa morajo izdelati program in načrt, ki ga oceni občinska skupščina in iz katerega mora biti razvidno, na kakšen način bo delovna organizacija dosegla tiste osnovne pogoje za prehod na krajši delovni teden, ki jih zahteva zakon.

Občinska skupščina je do sedaj ocenila 6 programov.

Komisija za delovni čas je na svoji seji 10. novembra 1967 pregledala nadaljnje 4 programe delovnih organizacij. Predložene programe je ocenila kot dobro pripravljene z ozirom na analize, ki obravnavajo preteklo obdobje. Smatra pa, da programi in načrti glede na bodoči razvoj niso dovolj jasni, da so premalo določni, saj v večini primerov ne nakazujejo rešitve problemov, ki so jih delovne organizacije imele v preteklih letih in ki jih v programih tudi ugotavljajo. Pravtako je pomanjkljivo obdelana organizacija proizvodnega procesa in delno neustrezna struktura zaposlenih. V načrtih tudi

niso zajete naloge, ki jih bo treba izpolniti, da bo dosežena tudi v krajšem delovnem času vsaj enaka proizvodnja, seveda ob večji storilnosti dela, ne da bi se znižali osební dohodki.

Komisija za delovni čas je predlagala občinski skupščini, da organizacijam, od katerih je pregledala programe in načrte, posreduje priporočila, na osnovi katerih naj programe še dopolnijo, zadane naloge pa potem tudi ureničujejo, saj bodo le tako zadostile tistim osnovnim pogojem, ki jih za prehod na krajši delovni teden zahteva zakon.

P.A.

KAKO SE JE NAŠA OBČINA VKLJUČILA V AKCIJO

ZA POMOČ ŽRTVAM IMPERIALISTIČNE AGRESIJE

V februarju letos je bil osnovan Občinski koordinacijski odbor za pomoč Vietnamskemu ljudstvu. Zaradi razmer, ki so nastale po izraelski agresiji na arabske dežele, pa je ta odbor sklenil razširiti svojo aktivnost tudi na zbiranje pomoči za žrtve napada na Srednjem vzhodu.

Zaradi tega se je ta odbor preimenoval v KOORDINACIJSKI ODBOR ZA POMOČ ŽRTVAM IMPERIALISTIČNE AGRESIJE OBČINE LAŠKO. Naloga tega odbora je, da organizira in koordinira delo pri zbiranju pomoči za žrtve imperialistične agresije. Odbor si prizadeva, da zbere čim več pomoči za trpeče ljudstvo, ki bije neenak boj proti imperialističnemu agresorju za svojo svobodo in neodvisnost.

Da bi bilo zbiranje pomoči čim bolj uspešno, je koordinacijski odbor sklenil, da se pristopi k zbiranju denarnih prispevkov na različne načine, kot n. pr.: zbiranje denarnih prispevkov od enodnevnega zaslužka zaposlenih, iz sredstev podjetij iz sklada skupne porabe ali sklada za osebne dohodke, iz proračunskih sredstev družbeno - političnih skupnosti in ustanov in z neposrednimi prispevki občanov, ki niso zaposleni.

V to akcijo se je dosedaj vključilo in dalo svoj prispevek:

9 delovnih organizacij, 21 sindikalnih organizacij, 39 obrtnikov, 4 društva, 1 krajevna skupnost in manjše število drugih občanov.

Če upoštevamo, da je na območju občine 47 delovnih organizacij, prispevek iz svojih skladov pa je prispevalo le 7., potem lahko rečemo, da se pretežna večina ni vključila v to humano akcijo. Prav tako se tudi obrtniki niso dovolj vključili v akcijo, saj je svoj prispevek od preko 100 registriranih zasebnih obrti dalo svoj prispevek le 39. Tudi sindikalne organizacije in vse ostale družbeno politične organizacije se niso dovolj angažirale v to akcijo.

S področja naše občine so bila do sedaj zbrana naslednja sredstva za pomoč žrtvam imperialistične agresije:

- prispevek Skupščine občine Laško	500.000 S din	
- prispevek delovnih organizacij in skladov	1,659.580	"
- prispevek zaposlenih	1,507.371	"
- prispevek zasebnih obrtnikov	43.100	"
- družbeno politične organizacije in društva	73.500	"
- krajevne skupnosti	5.000	"
- prispevek drugih občanov	3.200	"

S k u p n o : 3,791.751 S din

Razen tega je "Volna" Laško namenila iz sklada prispevek 400.000 S din

Zaposleni v tem podjetju enodnevni zaslužek v višini 1,200.000 S din

Konfekcija "Kora" Radeče pa pomoč v izdelkih v vrednosti 100.000 S din

Do 31. oktobra 1967. je bilo zbranih sredstev za pomoč žrtvam imperialistične agresije v višini 5,491.751 S dinarjev.

Svoj prispevek bodo prispevali še Tovarna dokumentnega in kartnega papirja Radeče v vrednosti enodnevnega zaslužka članov kolektiva, Komunalno podjetje Laško - Sindikalna podružnica ter Osnovna šola "Marjana Nemca" Radeče, ki pa višine prispevka ni navedla.

Prepričani smo, da se bodo v to humano akcijo vključile tudi tiste delovne organizacije, sindikati, družbeno politične organizacije in društva ter nezaposlene osebe, ki tega dosedaj iz kakršnihkoli razlogov še niso storili, saj gre pri celotni akciji tudi za politično akcijo solidarnosti s prizadejimi prijateljskimi narodi in za obsodbo napadalca, ki jo izpričujemo prav v akciji zbiranja pomoči.

Ivan Čerin

Naročajte „ Naše delo “ in postanite njegov redni naročnik!

„ Naše delo “ vas obvešča o vseh pomembnih vprašanjih in dogajanjih v občini.

M N E N J A C B Č A N O V

ALI SE IZPLAČA PREVOZ UČENCEV V CENTRALNO SOLO ?

Ko še ni bilo na celjskem območju nobenega t.i. "šolskega avtobusa", smo se že v Laškem lotili priprav za nakup avtobusa z namenom, da bi prevažali otroke v lastni režiji iz okolice v višje razrede laške šole. Takrat - šlo je za otroke z Reke pri Laškem - nismo uspeli, ker smo popustili pod pritiskom nazadnjaških nazorov.

Drugi poizkus, v Rečici, pa je uspel, zlasti zaradi osebnega nepopustljivega prizadevanja tov. Maksa Klemenčiča. Tudi tu je večina staršev sprva odločno nasprotovala, da bi obiskovali njihovi otroci višje razrede v Laškem, vendar danes, po nekaj letih, večina staršev ne bi več pristala na to, da njihovi otroci ne bi obiskovali višjih razredov v Laškem. Nauk: še za tako očitni in nesporno napreden ukrep so potrebni vztrajni napor in določen čas, da se tak ukrep v praksi uveljavi.

S septembrsko priključitvijo šol z Reke in Vrha k laški centralni šoli pa je zopet postalo aktualno vprašanje prevoza učencev višnjih razredov z reške šole. - Na reški šoli je v višjih razredih naslednje število učencev:

V.	razred	5 učencev
VI.	razred	6 učencev
VII.	razred	7 učencev
VIII.	razred	8 učencev
Skupaj		26 učencev

Oglejmo si prikazano situacijo najprej s f i n a n č n e strani. Za navedenih 26 učencev, ki jih poučujejo v dveh oddelkih, znašajo letni stroški pribl. 35.000,00 N din. Avtobusni prevoz na relaciji Reka - Laško pa bi znašal v enem šolskem letu 14.112,00 N din (28 km x 2,40 N din x 210 šolskih dni). Letna plus diferena znaša torej 20.000,00 N din.

Kako pa izgleda situacija s p e d a g o g š k e strani? Pouk je na Reki k o m b i n i r a n. Učitelj poučuje v isti učilnici istočasno dva razreda po dveh različnih programih. Ni ne treba razumeti na šolstvo, da človek po preprosti presoji ve, da je kombinirani pouk tako po kvaliteti kot po kvantiteti manj vreden. (Laška občina ima med osmimi občinami na celjskem območju največ kombiniranega pouka!) Tudi, če bi ne bilo kombiniranega pouka, se pouk po svoji vrednosti ne bi mogel niti zdaleč primerjati s

predmetnim poukom na razviti centralni šoli, kjer poučujejo za to učno stopnjo posebej usposobljeni učitelji in so tudi delovne okoliščine takemu pouku ustrezne. Pedagoški primanjkljaj ni torej ob taki organizaciji šolske mreže nič manj problematičen kot finančni, čeprav ga ne moremo prikazati v dinarjih.

Če se torej vprašujemo: ali se izplača prevoz učencev v centralno šolo, je odgovor pritrdilen. Da, izplača se, celo zelo se izplača. Dvakrat: finančno in pedagoško.

dr. Jože Širec

I Z O Č I

V O Č I

PISMO UREDNIŠTVU

V prvi številki glasila občinske skupščine Laško "Naše delo" je bilo objavljeno pojasnilo načelnika za gospodarstvo tov. Perše-ta o vplačevanju prispevka za uporabo mestnega zemljišča, katerega sam prav dobro razumem in odobravam.

Nejasno pa mi je naslednje vprašanje:

Kot je odlok o vplačevanju prispevka za uporabo mestnega zemljišča bil sprejet na podlagi zveznega oziroma republiškega zakona, je prav gotovo bil predpisan na enaki osnovi tudi takoimenovani komunalni prispevek, ki ga tov. Perše omenja na koncu svojega pojasnila. Če je ta komunalni prispevek bil predpisan na takšni zakonski osnovi, ga je bilo mogoče tudi izterjati od vseh, ki so od takrat naprej gradili stanovanjske hiše, kajti vsi so imeli odločbe občinske skupščine. To pa ni bilo izvršeno in se je komunalni prispevek vplačeval kot nekakšen prostovoljni prispevek, kdor ga je plačal, se danes jezi, kdor pa ga ni, se danes res lahko ima za zelo brihtnega, seveda na račun neodločne in neodgovorne občinske uprave. Kolikor sem seznanjen, je sedanja predpisana kvota komunalnega prispevka na našem področju 600.000 S din, jaz pa sem ga vplačal 1963. leta 158.000.- S din. Smatram, da prav malo zaostajam za tistimi, ki ga sedaj vplačajo 600.000.- S din, kajti vemo, kako je vrednost starega dinarja padala.

Nič ne bi nasprotoval, če bi do tega in tega časa bila gradnja brez komunalnega prispevka mogoča, naprej pa ta obveznost. Če pa smo zidali vsi v

istem času, pa je eden vplačal 20.000.- S din, drugi 35.000.- S din, tretji 158.000.- S din, nekateri pa nič, je dejstvo, da pri tem nekaj ni bilo v redu. Priključek za vodovod smo plačali vsi enako, priključek za elektriko isto, vsi imamo enako cesto, vsi smo imeli enako možnost odvoda fekalij itd.

Ali ni sedaj nekdo prispeval znatno več za ureditev komunalnih naprav, kot drugi? Ali ne bi iz teh vplačanih sredstev, če bi plačali vsi, lahko imeli urejeno cesto v naselje? Tako pa smo si cesto urejevali samo s prostovoljnim delom ob neznatni dotaciji občinske skupščine in celo s samovoljnimi prispevki. Težave pa so v tem, da so tisti, ki niso plačali nobenega prispevka, največji nergači, češ da mora cesto urediti skupnost in da prispevka o uporabi mestnega zemljišča ne bodo plačevali.

Vplačal sem svoj predpisani delež v obliki komunalnega prispevka, ker sem bil discipliniran občan, bom sedaj enakopravno z vsemi ostalimi plačeval še prispevek za uporabo mestnega zemljišča, ker smatram, da je odločba o prispevku pravnomočna, ki jo tudi že imam, in tako dal dvojni delež za ureditev skupnega naselja.

Vprašam se, verjetno pa nisem edini, kje je tu enakopravnost, ali naj se zadovoljim le s tihim ponosom, da sem na račun osebnega standarda omogočil boljšo ureditev komunalnih naprav v korist skupnosti.

Na to vprašanje želim v vašem glasilu točen in jasen odgovor, ker smatram, da to ni le moja osebna stvar, ampak nejasno vprašanje več občanov.

Pinter Avgust, Laško 264/a

- - 0 - -

Pismo, ki ga nam je poslal tovariš Pinter, smo odstopili oddelku za gospodarstvo s prošnjo za pojasnilo. V zvezi s tem nam je oddelek za gospodarstvo posređoval naslednji

O D G O V O R :

Komunalno urejanje naselij, kakršnega ima verjetno v mislih tovariš Pinter, je bilo že leta predmet številnih razprav ne le v občinah, marveč tudi v republikah in deloma tudi v federaciji.

Začetek zakonskega urejanja te materije sega v leto 1959, ko je Zvezni izvršni svet izdal uredbo o začasnem načinu ureditve prispevka investitorjev k stroškom za pripravo in komunalno ureditev stavnih zemljišč (Uradni list FLRJ, štev. 19/59). S to uredbo so bili pooblašteni občinski ljudski odbori, da lahko predpišejo investitorjem, ki gradijo objekte v mestih in naseljih mestnega značaja, prispevek za kritje stroškov priprave in komunalne ureditve stavnega zemljišča, na katerem gradijo, vendar prispevek investitorjev

ne sme presegati 10% predračunske vrednosti posameznega objekta. V naši občini je bil na podlagi te uredbe predpisan komunalni prispevek v višini 10% od predračunske vrednosti za objekte v družbeni gradnji, oziroma 5% za objekte v zasebni gradnji.

Tak administrativni način urejanja komunalne problematike se seveda ni mogel dalje časa obdržati, zato mu je od leta 1963 sledilo še nekaj republiških predpisov, ki so korenito spremenili dotedanji režim financiranja komunalnega urejanja. Vse te spremembe - v njih razlago se tu ne moremo spuščati - so povzročile številne težave od finančnih do organizacijskih. Še danes, ko je vsa ta materija pravno urejena, lahko trdimo, da ostaja praktično izvrševanje teh predpisov le na polovici poti.

Vse te spremembe, ki so v uvodu le na hitrico in površno omenjene, so povzročile tudi nekatere spodrsaljaje, ki se kažejo v tem, da v določenem obdobju graditve investitorji niso prispevali sorazmerno enakih zneskov za komunalno ureditev. Vse dokumente smo ponovno pregledali in ugotovili, da je nekaj primerov, ko gre v resnici za večje razlike. Med njimi je, kot sam navaja, tudi tovariš Pinter. Nekateri investitorji niso poravnali svojih pogodbenih obveznosti, zato jim je svet za družbeni plan in finance po ukinitvi bivšega komunalnega sklada, v letošnjem letu neplačane zneske odpisal. Čeprav se ne moremo spuščati v presojo primernosti tega sklepa, smatramo, da je bil iz številnih razlogov utemeljen.

Res pa je, da je treba hkrati pravično rešiti tudi primere investitorjev, ki so prispevek v celoti ali pa v večji meri plačali. Zaradi tega smo se odločili, da bomo v najkrajšem času stopili v stike z vsemi prizadetimi investitorji in to neenakopravnost odpravili.

Ob koncu ponovno poudarjamo, da so ne glede na gornje pojasnilo, prispevek za uporabo mestnega zemljišča dolžni plačevati vsi, ki bivajo v ureditvenem območju mesta oziroma naselja mestnega značaja in seveda tudi „nergachi“, ki jih omenja tovariš Pinter, ne bodo izvzeti.

Oddelek za gospodarstvo

Vse delovne organizacije in sindikalne podružnice,
ki še niso poslale izpolnjenih naročilnic, katere smo priložili naši prejšnji številki, prosimo, da to store čimprej !

Naročajte „ Naše delo “ in postanite njegov redni naročnik !

„ Naše delo “ vas obvešča o vseh pomembnih vprašanjih in dogajanjih v občini .

Lepa je jesen in človeka nehoče zamika, da se je navžije na prijetnem sprehodu. Pa ni dovolj, če gre človek v prirodo samo z odprtimi očmi, včasih rabi tudi kos papirja in svinčnik, saj bi mu sicer obledel kak neprijeten vtis. Samo s poti od Šmarjete mimo železniške postaje do pokopališča zbode občana v oči nekaj primerov, za katere bo treba najti čimprej ustrezno rešitev.

Že na križišču šmarješke ceste z asfaltirano republiško cesto - pri Plahuti - je most na republiški cesti II. reda kaj slabo spričevalo za Cestno podjetje v Celju, ki še do danes ni poskrbelo za obnovo mostne ograje. Nekdo je odstranil vso desno stran dotrajane in preperele ograje in že tudi del leve, trami pa leže v potoku, kjer bodo dokončno strohnili... In da je ta klavrna slika še v večjo spodtiko pri številnih občanih, je ob tem mostu brez ograje celo avtobusna postaja.

Upajmo, da bo ta most, če že ne zaradi zunanjšega izgleda pa iz varnostnih razlogov še pred zimo dočakal novo prepotrebno in takšno ograjo, kakor jo je cestno podjetje po tolikih letih naredilo in namestilo ob mostu pri železniški postaji!

Zob časa vztrajno in nezadržano gloda tudi "leseni most" čez Savinjo, ki prehaja že v kritično stanje. Treba bo seči globoko v žep, saj bo zanj edina in najboljša rešitev postopna zamenjava lesenih delov s traverzami in betenom. Problem je tako pereč, da bo treba brez odlašanja ukrepati in ne čakati dneva, ko hoja čezenj ne bo več varna. Železni ograji pred njim pa ne bi škodilo, če bi ji krajevna skupnost namenila nekaj barve, grdo zvite in polomljene dele pa primerno popravila. Tudi spominsko obeležje na prehodu iz narodnoosvobodilne borbe na tem mostu - skromno marmornato ploščo - ki je bila odstranjena, bi kazalo ponovno namestiti.

Res čudno, na vsakem koraku nov problem! Na koncu mosta je lep, mlad topolov nasad. Skrbno so bila posajena vitka drevesca, da jih niti močno narastla Savinja ni mogla uničiti, zlobna roka pa je iz objesti poškodovala tri! Če bodo odslej topoli rastle v miru, bo v nekaj letih prijeten sprehod v njihovi senci. Seveda bo morala biti steza boljše oskrbovana in posuta, kot je sedaj!

Sreča, da urbanistična ureditev ne zajema tudi levega brega Savinje, sicer bi okolica železniške čuvajnice št. 509 ne imela toliko črnih gradenj! Kopica barak v tem okolju pač Rimskim Toplicah ni v ponos!

Po bujni rasti sodeč, bodo kmalu na razpolago lepe preklje iz žive meje pred nekdanjo žago, pa tudi neposredno pod železniško postajo. Mar ne bi bil za obiskovalce Rimskih Toplic lepši pogled na klasično višino živih meja, kot na ta osamljen del hoste, ki res ne sodi v to okolje s svojo divjo rastjo! Ali ne bi odgovorni mogli poskrbeti za olepšanje tega dela Rimskih Toplic, kjer bi namesto škarij opravili svoje le še sekira in žaga!

Dolga leta smo čakali na asfalt in letos so ga Rimske Toplice le dočakale! Pa je problem spet tu! Asfalt je - cestarja ali smetarja pa ni! To se pozna pred postajo, pa tudi na cesti proti kopališču živina opravlja "svoje"...

Le na koncu "topliškega mostu" je človeku toplo pri srcu, ko vidi, da je dolgoletni kamen spotike urejen, od ceste do struge Savinje, ker je Vojno zdravilišče opravilo letos prvo fazo kanalizacije. Samo še zasuti bo treba globel, pa bo izgled tega kotečka Rimskih Toplic mnogo bolj privlačen in kar je še važnejše - higiensko urejen.

Od asfaltiranega križišča pri Turist biroju do mostu pred Savinjskim dvorcem je žal ostalo še nekaj dela, ki bi ga najbolj strokovno opravilitisti, ki so ga pustili, saj ta del ceste oziroma cestni robovi le še niso povsem ustrezno urejeni. Z malo dobre volje in nekaj cestarji, bi se tudi to še dalo urediti. Zlasti nekdej prijetno parkirišče pod hrastom je obloženo z grobim gramozom in kamenjem. Cestno podjetje Celje, ki je gradilo in asfaltiralo cesto Rimske Toplice - Radeče se je namreč poslovilo, ne da bi v tem delu naselja Rimskih Toplic pospravilo za seboj. Tu in okoli dovoza na cesto II. reda bi tudi Turistično društvo lahko našlo ustrezno rešitev.

Prijetno bo okoli Stare pošte, ko bo tudi hudourniški potok dokončno urejen. Delo je sicer že začeto, vendar bo treba verjetno še precej sredstev, da bo tudi dokončano. Morda bo novogradnja samopostranske trggvine pospešila dokončno ureditev tega okolja, ko bo verjetno zasipnega materiala takrat dovolj na razpolago. Tu bo pač morala pohiteti Krajevna skupnost s pripravami, da ne bo v ugodnem trenutku časovna stiska zavrla rešitve.

Drevje je sicer naše bogastvo, suho sadno drevje pa je sramota dveh: tistega, čigar last je in bi ga moral odstraniti, pa tudi tistega, ki ima pravico, da to zahteva, pa se te pravice ni poslužil. Morda bo spomladi bolj vidno, katero drevo je res suho, čeprav je sezona za pripravo drv prav sedaj.

Naj bo za danes dovolj teh cvetk! Ko se jih bo nabralo za primeren šppek, pa jih spet povežemo. Še raje pa bi videli, da bi bilo to odpravljeno in še marsikaj za izgled Rimskih Toplic napravljeno!

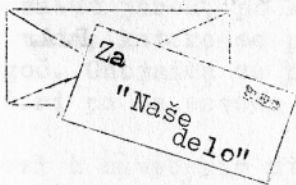
Da bi bilo to res, si žele "Rimljani" in

ZOTIČ.

V S E N A R O Č N I K E,

ki so nam poslali naročilnice in tiste, ki bodo to storili v prihodnjih dneh, prosimo, da nam najzpozneje do 15. decembra 1967 nakažejo letošnjo naročnino za vse naročene izvođe.

Uprava

PISMA

IZ POŠTNIH NABIRALNIKOV

KRAJEVNIH SKUPNOSTI

KRAJEVNA SKUPNOST LAŠKO

Laško bo dobilo nov turistični paviljon

Na pobudo Turističnega društva Laško kot investitorja so začele Splošne obrtne delavnice Laško s pripravami za zgraditev novega turističnega paviljona v Laškem. Paviljon bo zgrajen na desnem bregu Savinje ob mostu, kjer je bil doslej kiosk podjetja "Tobak".

Načrte za nov turistični paviljon je izdelal dipl.ing.arh. Vehovar Franc. Celotna predračunska vrednost objekta brez opreme bo znašala okrog 110.000.- N dinarjev.

V novem paviljonu bo prostor za turist biro s prodajalnico spominkov, bufet in prostor za prodajo tobačnih izdelkov ter časopisov, dočim bodo v kletnih prostorih prostori za skladišča in sanitarije.

T.

KRAJEVNA SKUPNOST RIMSKE TOPLICE

Tečaja tujih jezikov v Rimskih Toplicah

Delavsko prosvetno društvo Svoboda "Antona Aškerca" Rimske Toplice se je odločilo, da v sezoni 1967/68 organizira tečaje tujih jezikov za odrasle. Kolikšno je zanimanje za takšne tečaje, je pokazalo že posvetovanje o izvedbi tečajev, ko se je zbralo precej ljudi, ki se želijo učiti tujih jezikov.

Tako je društvo na podlagi prijav v začetku novembra že začelo dva 6 mesečna tečaja: za angleški in nemški jezik. Oba tečaja obiskuje skupaj 25 slušateljev in kar je še posebej razveseljivo, med njimi je veliko mladih. Tečaja vodita strokovna delavca, ki sta bila takoj pripravljena svoje znanje posredovati drugim. Tečajniki si bodo lahko v 6 mesecih dela pod takšnim vodstvom pridobili precejšnje znanje.

Če bo ob koncu tečajev zanimanje še za izpopolnjevanje, potem se bosta tečaja nadaljevala tudi v jeseni 1968.

P.A.

KRAJEVNA SKUPNOST RADEČE

V Radečah gradimo 6-stanovanjski blok

Pred nekaj meseci je Gradbeno industrijsko podjetje Ingrad iz Celja začelo v Radečah z gradnjo objekta za potrebe postaje milice.

Stavba bo imela v pritličju vse potrebne poslovne prostore za milico, v dveh nadstropjih pa bodo štiri stanovanja.

Celotna investicija brez zunanje ureditve bo veljala 488.000.- novih dinarjev, pri čemer sodeluje Uprava javne varnosti s 300 tisoč dinarji, medtem ko prispeva preostali znesek občina Laško.

Izvajalec zagotavlja, da bo objekt dokončan najkasneje do 30. aprila 1968.

S to dograditvijo bo dokončno rešen dolgoletni problem poslovnih prostorov in stanovanj miličnikov v Radečah.

Franc Perše

.....
? O B Č A N I
?
! V P R A Š U J E J O ... ? !
.....

... iz Krajevne skupnosti Rimske Toplice

KAKO DOLGO ŠE NEUREJENA PEŠPOT DO EKONOMIJE ?

Na kmetijsko posestvo v Rimskih Toplicah, ki je ekonomska enota Kmetijske zadruge Laško, hodijo vsak dan prebivalci Rimskih Toplic po mleko, sem pa radi zaidejo na sprehod tudi turisti in pacienti zdravilišča, saj leži posestvo na lepi in sončni legi.

Do posestva vodi poleg ceste tudi pešpot, ki se vije med travniki in vrstama brez. Od posestva navzdol spremlja nekoč dobro vzdrževano pot več ali manj zasut jarek, po katerem teče gnojnica, od deževnih dnevi pa teče po poti voda, katere se pod železniškim prelazom nabere toliko, da je prehod nemogoč. Gnojnica se prosto razliva po travniku, uničuje travo, sadno dreve, širi pa se seveda vedno tudi precejšen smrad.

V zvezi z navedenim stanjem želim odgovor na naslednje vprašanje:

Kdaj bo zadruga ponovno uredila pešpot do takšne mere, da bo primerna za varno hojo ob vsakem času (res je, noge si ni še nihče zlomil) ter kdaj bo gnojnico speljala v potrebno kanalizacijo, če je že koristneje ne more porabiti.

Gornje vprašanje smo posredovali Kmetijski zadrugi Laško in jo zaprosili za pojasnilo. O tem smo prejeli naslednji odgovor:

"Navedbe v vprašanju so resnične, četudi del problema ne zadeve izključno KZ temveč tudi upravljalca ceste od železniške postaje Rimske Toplice proti naselju Globoko. Voda se namreč pod železniškim preходом zadržuje zato, ker obcestni jarek ni očiščen ter so kanali preko ceste zasuti.

O rešitvi tega problema smo se pred dnevi dogovarjali s predstavniki krajevne skupnosti in bo v kratkem urejeno.

O pešpoti in gnojnici pa naslednje:

Navedbe o pešpoti so delno resnične, vendar pešpot niti ni tako slaba. Smatramo, da je mnogo slabših.

Vse zemljišče, na katerem stoji naš hlev in pod njim, je močno plazovito. Plaz je odtrgal gnojišče in ga premaknil za cca 1 m. Zato je uničena jama in seveda zato izpušča gnojnico.

Zadruga namerava zgraditi nov hlev na drugem mestu, vendar zaradi izredno slabih kreditnih pogojev in slabe ekonomike živinorejske proizvodnje zaenkrat ni možno programa uresničiti.

Zadevo gnojnice bomo skušali rešiti v najkrajšem času z odvodnim jarkom."

KAKO TROŠIMO DENAR SKLADA ZA DRUŽBENE ORGANIZACIJE IN DRUŠTVA

V proračunu občine Laško so za leto 1967. namenjeni 3 milijoni starih dinarjev za sklad za družbene organizacije in društva, s katerim upravlja Občinska konferenca SZDL Laško. Do konca oktobra letos je bilo v ta sklad nakazano 2,500.000 starih dinarjev. Znesek dejansko ni velik, saj so potrebe mnogo večje. Vprašujem pa se, ali je z delitvijo tega denarja res vse v redu, tako pri Občinski konferenci SZDL, ki deli denar posameznim občinskim zvezam in s tem vpliva na razvoj posameznih dejavnosti, kakor tudi pri občinskih zvezah, ki nato delijo denar posameznim društvom. Zakaj takšno mnenje, oziroma vprašanje? Poglejmo si kar naslednja dva primera:

Društvo za telesno vzgojo "Partizan" Rimske Toplice je za svoje delo, ki je bilo letos zelo razgibano, prejelo od Občinske zveze za telesno kulturo Laško 10.000 S din. Delavsko prosvetno društvo Svoboda "Antona Aškerca" Rimske Toplice pa je dobilo od Občinske zveze kulturno prosvetnih organizacij Laško 50.000 S din, od katerih mora za 48.000 S din poravnati dolg občinske zveze kulturno prosvetnih organizacij iz leta 1965., ko se je občinska zveza obvezala, da bo poravnala račune za nabavo knjig, sprejete obveze pa ni izpolnila. Prosvetno društvo Rimske Toplice je tako za letošnje leto dobilo dejansko za osnovno dejavnost in za knjižnico le 2.000 S din!

Le kako si predstavljajo nekatere občinske zveze poživitev dela na terenu s takimi izdatnimi podporami, če ostajajo nekatera društva domala praznih rok?

Iz teh dveh primerov je razvidno, kakšen odnos imata obe omenjeni občinski zvezi do društev v Rimskih Toplicah, saj ne morem verjeti, da so društva v ostalih krajih dobila tudi tako majhne podpore, ob istočasnem vprašanju, kakšna je bila njihova dejavnost. Obstaja seveda tudi vprašanje, ali ni moroda tudi Občinska konferenca SZDL Laško tem dejavnostim dodelila v okviru možnosti zelo malo denarja.

Da ne bo dvomov in ugibanj, kako in kam se usmerja ter kje se troši ta denar, želim odgovor na naslednja vprašanja:

Na osnovi česa in po kakšnih merilih sta obe omenjeni občinski zvezi delili denar ter katera društva in koliko so dobila? Katerim dejavnostim, oziroma katerim občinskim zvezam je bilo dodeljenih 2,500.000 S din ter koliko so dobile posamezne dejavnosti, oziroma občinske zveze družbenih organizacij in društev?

Navedena vprašanja postavljam z namenom, da bo širši krog občanov vedel, kako in kje trošimo denar, ki ga vsi prispevamo v občinski proračun in ki je izločen za čisto določene namene ter da si bomo na jasnem, ali naj posamezna društva delajo zgolj iz samega idealizma (brez podpore družbe), druga pa morda ne delajo primerno niti kljub materialni podpori.

Zanimivo je morda tudi vprašanje, ali je sedanji sistem delitve sredstev sploh primeren in ali ne bi bilo dobro razmisliti, da bi se financiranje družbenih organizacij in društev opravljalo preko krajevnih skupnosti, ki imajo dejansko najboljši pregled o tem, kako posamezna društva delajo in kakšne so njihove potrebe.

Pavle Ajdnik

Glede porabe v vprašanju navedenih sredstev smo se pozanimali pri Občinski konferenci SZDL v Laškem, kjer so nam posredovali naslednje podatke:

Sklad za družbene organizacije in društva pri Občinski konferenci SZDL Laško je do 31/10-1967 prejel iz občinskega proračuna 25.000.- N din dotacije od planiranih N din 30.000.- .

Komisija za razdelitev teh sredstev je planirane dohodke sklada, ki jih bo dobila od občinskega proračuna in iz prispevkov drugih organizacij odobrila določene zneske posameznim društvom oziroma zvezam, ki so do konca oktobra 1967 prejele akontacije na odobrene zneske, kakor je razvidno iz naslednje tabele:

Zap. št.	Naslov organizacije oziroma društva	Odobrena dotacija	Nakazano
1.	Občinska zveza za telesno kulturo	4.000,00	2.319,00
2.	Občinski strelski odbor	4.000,00	2.949,00
3.	Občinski odbor RK Laško	7.400,00	3.930,00
4.	Občinski odbor DPM Laško	4.000,00	3.499,00
5.	Občinski odbor svobod in prosvet. društev		
	a/ za osnovno dejavnost	4.000,00	2.799,00
	b/ za knjižnico	2.000,00	900,00
6.	Fotokrožek Laško	1.500,00	925,00
7.	Radiomaterski klub Laško	500,00	250,00
8.	Zveza slepih Celje	800,00	500,00
9.	Zveza gluhih Celje	500,00	500,00
10.	Nogometni klub Laško	500,00	500,00
11.	Strelska družina Sedraž	200,00	200,00
12.	Taborniki-Radeče-Laško-Rimske Toplice	600,00	200,00
13.	Ostale dotacije:	1.000,00	-
	Osnovna organizacija ZB Radeče	-	250,00
	Športni klub Laško		500,00
	Pionirski odred Laško		250,00
S k u p a j :		31.000,00	20.471,00

R A Z N E O B J A V E

URADNI DNEVI ZA STRANKE

V prejšnji številki smo na straneh 55 do 57 posredovali občanom podatke o uradnih urah za stranke pri **upravnih** organih občine Laško ter drugih državnih organih in zavodih.

Ker smo med tem prejeli podatke še za dva zavoda, naš pregled iz prejšnje številke s tem dopolnjujemo.

Komunalni zavod za socialno zavarovanje Celje

posluje za stranke vsak ponedeljek in sredo od 6. do 12. ure, le prijavno-odjavna služba zavoda in sprejemna pisarna, ki urejata zadeve strank, poslujeta za stranke vsak dan od 6. do 12. ure.

Komunalni zavod za zaposlovanje Celje

ima uradni dan v Laškem vsak ponedeljek od 8. do 12. ure.

Izven tega urednega dne zavod za stranke s področja občine Laško na sedežu v Celju ne posluje, razen, če stranke želijo le določena pojasnila.

V teh primerih posluje zavod v Celju vsak dan - razen ob sobotah - v času od 6. do 14. ure.

LASTNIKI ZEMLJIŠČ!

Še je čas, da v podaljšanem roku prevzamete nove

posestne liste

15. novembra 1967 bo potekel rok, ko bo zaključena akcija za prevzem posestnih listov, ki so bili izdelani in namenjeni za osebno uporabo lastnikom zemljišč.

Čeprav je akcija domala povsod zadovoljivo potekala in so zemljiškoknjižni posestniki z zanimanjem segali po posestnih listih, je ostalo še nekaj primerov, ko lastniki posestnih listov še niso prevzeli, ker morda z akcijo sploh še niso bili seznanjeni ali niso dovolj resno ocenili pomembnosti in uporabne vrednosti novih posestnih listov.

Da bi še omogočili prevzem posestnih listov na sedežih krajevnih uradov vsem zamudnikom, ki jih iz kakršnegakoli vzroka niso prevzeli, je oddelek za finance rok za prevzem posestnih listov izjemoma podaljšal še do 10. decembra 1967.

Pohitite in ne odlašajte s prevzemom, ker po preteku roka, ko bo akcija dokončno zaključena, posestnih listov krajevni uradi ne bodo več izdajali!

Oddelek za finance

STATISTIČNE AKCIJE, KI JIH PRIPRAVLJAMO

Letno poročilo o stanovanjski gradnji v zasebni režiji za leto 1967

Statistični zavod SR Slovenije že vrsto let sistematično zbira podatke o vseh stanovanjskih gradnjah, ki jih gradijo zasebniki v lastni režiji.

V ta vsakoletni popis so vključene tudi občine. Referat za statistiko je zadolžen, da zbere podatke o vseh, ki so v tekočem letu začeli z novogradnjo, pa tudi o tistih, ki gradijo že eno ali več let, vendar gradnje še niso končali.

Evidenca zasebnih gradenj se vse bolj izpopolnjuje, žal pa brez sodelovanja zasebnih investorjev ne gre! Bili so primeri, ko smo iskali manjkaajoče podatke, katerih tudi iz najboljših načrtov ni mogoče dobiti, pa je bilo navrženo, čemu potem občini predloženi načrti! Vendar na vprašanja,

- koliko je že vloženih sredstev v gradnjo,
- koliko stanovanj je bilo tekom leta v zgradbi dokončanih,
- če je v hiši elektrika, vodovod in kanalizacija,
- kdaj bo zgradba v celoti dograjena in podobno, lahko odgovori le graditelj in jih iz načrtov ni mogoče dobiti.

Le s sodelovanjem vseh prizadetih se taka akcija lahko opravi hitro, uspešno in kar je glavno - realno !

Še en mesec nas loči od tega dela, zato prosimo vse graditelje, ki so začeli z gradnjo letos in tiste, ki grade že več let, a zgradb še niso končali, da z razumevanjem pomagajo k uspehu ankete o popisu gradenj v zasebni režiji. Še posebej bi bilo pomagano, če si bodo graditelji vsaj okvirno pripravili izračun vloženih sredstev, ker se pri tem vprašanju najraje zatakne ! Upoštevati je namreč treba tudi vloženo lastno delo in delo sorodnikov ter znancev, skratka: vrednost vseh opravljenih del.

Vse zainteresirane obveščamo, da bodo v decembru na razpolago vprašalni listi za Laško v sprejemni pisarni občine, za ostale kraje pa na krajevnih uradih.

Rok za vrnitev vprašalnih listov bo določen in objavljen na vprašalnem listu.

Letni popis živine

Tudi letos bo na območju občine vzorčni popis živine v 13 naseljih, katere za dobo petih let z žrebom določi Zavod za statistiko. Na podlagi takega vzorčnega popisa je mogoče oceniti število živine za vso občino in dalje po podatkih iz vseh občin še za republiko.

V tej popisni akciji nekateri popisovalci sodelujejo že nekaj let.

Popis bo opravljen po stanju na dan 15. januarja 1968 ob upoštevanju vseh sprememb v staležu živine od 15. januarja letošnjega leta do 15. januarja 1968. Pri tem se upoštevajo vse spremembe, ki so nastale med letom v staležu živine, torej vsi nakupi, prodaje, zakoli in pogini.

Popis traja običajno teden dni, rezultati popisa pa so **tajni** in se uporabljajo izključno v statistične namene.

Oddelek za gospodarstvo

ROK ZA VLOŽITEV PREDLOGOV ZA FINANCIRANJE IZ OBČINSKEGA PRORAČUNA

V LETU 1968 POTEČE 1. DECEMBRA 1967

Oddelek za finance je sredi novembra razposlal vsem dosedanjim uporabnikom proračunskih sredstev dopise z vabilom, da do 1. 12. 1967 predložijo oddelku za finance predloge svojih predračunov dohodkov in izdatkov za leto 1968. Vabila so bila dostavljena vsem predstojnikom upravnih organov občine, samostojnim zavodom, krajevnim skupnostim, skladom, družbenim organizacijam ter službam in državnim organom z medobčinskim financiranjem.

Za vse, ki želijo dotacijo iz proračuna, velja načelo, da svojo obrazloženo zahtevo za dotacijo pošljejo oddelku za finance preko upravnega organa, v čigar delovno področje spadajo zadeve in naloge, ki jih tak zavod oziroma taka služba opravlja.

Organ, preko katerega bodo vloženi zahtevki za dotacijo, naj k tem zahtevkom poda svoje pripombe in mnenje in tako opremljene zahtevke posreduje oddelku za finance najpozneje v 5 dneh po vložitvi.

Vsi uporabniki proračunskih sredstev, ki želijo, da bi se jim v proračunu občine Laško za leto 1968 zagotovila določena sredstva, naj obrazloženemu zahtevku priložijo tudi podroben finančni načrt svojih dohodkov in izdatkov za leto 1968. V tem predračunu naj zlasti v polnem obsegu prikažejo tudi vse druge vire dohodkov, ki jih bodo imeli oziroma dosegli z izvajanjem svoje osnovne dejavnosti.

Zaradi pravilne ocene dejanskih potreb naj sestavljalci predračunov za vsako postavko dohodkov zlasti pa izdatkov priložijo podroben in tehtno obfrazložen opis potreb (z navedbo konkretnih števil: o številu zaposlenih z označbo prejemkov, o številu storitev po določenih cenah, o številu oskrbovancev v domovih z navedbo cene za oskrbni dan, opis obsega morebitne investicije ter njeno upravičenost in podobno).

Na podlagi takih vloženih zahtevkov bo oddelek za finance izdelal osnutek proračuna za leto 1968, zato naj vsi interesenti do postavljenega roka predložijo svoje predloge, ker jih pozneje ne bo mogoče upoštevati, ko bo predlog proračuna dokončno izdelan.

Oddelek za finance

ZDRAVSTVENI DOM LAŠKO

objavlja

R A Z P O R E D D E Ž U R N E S L U Ž B E

za čas od 16. novembra do 15. decembra 1967

V času od 16. novembra do 15. decembra 1967 bo dežurna služba zdravnikov in medicinskih sester za področje Laško in Rimske Toplice in k tem spadajoče okolice poslovala po naslednjem razporedu:

D a t u m	Ambulanta	Zdravnik	Medicinska sestra ali bolničarka
16.11.-19.11.1967	Ambulanta Laško	Velikonja dr. Tone	Turin Elizabeta
20.11.-26.11.1967	Ambulanta Laško	Pečar dr. Samo	Vlastelica Olga
27.11.- 3.12.1967	Ambulanta Laško	Dolanc dr. Jože	Sölöši Helena
4.12.-10.12.1967	Ambulanta Laško	Velikonja dr. Tone	Turin Elizabeta
11.12.-15.12.1967	Ambulanta Laško	Pečar dr. Samo	Vlastelica Olga

Potrebni obiski na domu naj se naroče pri posameznih zdravnikih do 13.ure.

Vsi bolniki in poškodovanci, ki jim je potrebna nujna zdravniška pomoč, naj se javljajo izven rednega delovnega časa dežurnim v ambulantni, ki je v službi dotični dan.

- - o o o - -

P R E G L E D

o nezaposlenih na področju občine Laško po kvalifikacijski strukturi in šolski izobrazbi, ki so bili v evidenci pri Komunalnem zavodu za zaposlovanje delavcev v Celju na dan 31.10.1967.

P o k l i c	Šolska izobrazba	S P O L		S k u p a j
		M	Ž	
inž. kemije - tehnolog	visoka	1	-	1
elektro tehnik	srednja	1	-	1
kmetijski tehnik	srednja	1	1	2
ekonomski tehnik	srednja	-	4	4
radio mehanik	kvalificiran	1	-	1
čevljar	kvalificiran	1	-	1
krojač - ica	kvalificirana	-	2	2
trg. prodajalka	kvalificirana	-	2	2
šivilja	kvalificirana	-	1	1
kuharica	kvalificirana	-	2	2
nekvalificirani delavci brez poklica		13	24	37
invalidi kvalificirani		5	1	6
invalidi nekvalificirani brez poklica		12	5	17
<u>REKAPITULACIJA:</u>				
Visoka ali višja		1	-	1
Srednja		2	5	7
Kvalificirani		2	7	9
Nekvalificirani brez poklica		13	24	37
Invalidi		17	6	23
S k u p a j :		35	42	77

Pivovarna Laško čestita vsem svojim
odjemalcem in potrošnikom „Laškega piva“
ob prazniku republike 29. novembru !

Mizarsko galanterijsko podjetje „ B O R “ Laško
proizvaja za široko potrošnjo:

otroške postelje, kuhinjske elemente, otroške vozičke
in stajice, televizijske in klubske mizice, kauč ležišča,
likalne mize, kauč omare, toaletne omarice in drugo.

Izdelke „Bor“ Laško poznajo in kupujejo potrošniki po vsej
Jugoslaviji in tudi na inozemskih tržiščih.

Delovni kolektiv čestita za praznik 29. november vsem
delovnim ljudem v občini.

OBČINSKI SINDIKALNI SVET LAŠKO

čestita vsem svojim članom in občanom k prazniku

„ DNEVA REPUBLIKE “ 29. NOVEMBRU!

INDUSTRIJA VOLNENIH IZDELKOV „ V O L N A “ L A Š K O

izdeluje in nudi cenjenim potrošnikom svoje kvalitetne proizvode:
kamgarn, polkamgarn ter mikane tkanine za plašče in obleke.

Posebno znan je proizvod raztegljive tkanine Hel-Anka, v vseh
modnih pastelnih barvah.

Hel-Anka za kostime, obleke in smučarske hlače.

Hel-Anka za šport in razvedrilo, za lov in smuko.

Hel-Anka za igro, šolo in sprehod.

Hel-Anka za vse letne čase.

Hel-Anka za vsakogar in vsako priložnost.

Potrošniki zahtevajte v trgovini le izdelke Industrije volnenih
izdelkov „VOLNA“ Laško, prijetno se boste počutili in zadovoljni
boste.